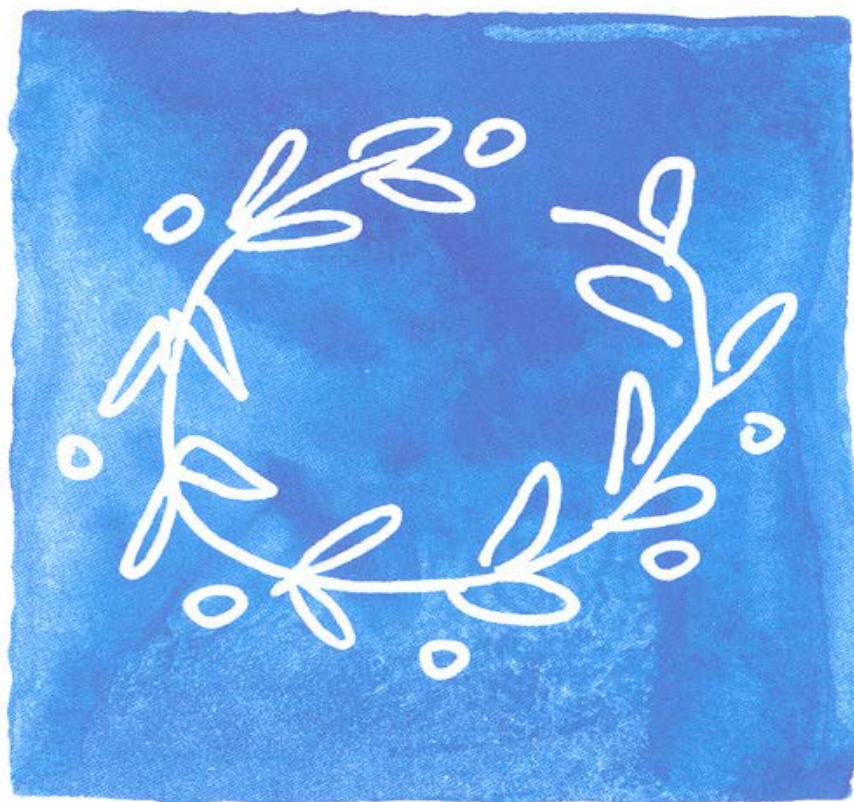

**Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ**

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΗ:
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ**

**ΘΕΜΑ:
Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

TM ©

ATHENS 2004

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΠΕΤΣΙΝΑ ΚΑΛΛΙΤΣΑ

ΠΡΕΒΕΖΑ 2004

**"ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ"**

**«Η νίκη στους
Ολυμπιακούς Αγώνες,
είναι το ύψιστο αγαθό
και η ανώτατη τιμή
που μπορεί να
φτάσει ο θνητός»**

Πίνδαρος

Στην πολυαγαπημένη
μου Γιαγιά

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	09
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1.1 ΑΠΟ ΤΟ 776 π.Χ. ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ	10
1.2 Η αρχή το 776 π.Χ.	10
1.3 2672 Χρόνια Μετά	11
1.4 Ολυμπιακοί Αγώνες «ΑΘΗΝΑ 2004	13
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	
ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΙΘΑΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ	
2.1 ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗ ΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ	15
2.1.1 Αύξηση της ζήτησης για επενδύσεις	15
2.1.2 Αύξηση της ζήτησης για τουριστικές υπηρεσίες	16
2.1.3 Χρονική κατανομή των Δράσεων και των αποτελεσμάτων	16
2.2 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	17
2.3 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ	18
2.4 ΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ	20
2.4.1 Απασχόληση	20
2.4.2 Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας	20
2.4.3 Θέσεις εργασίας στην «Αθήνα 2004»	21
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	
ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΧΩΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	
3.1 Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	24
3.2 ΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ	28
3.2.1 Χορηγικό Πρόγραμμα Αθήνα 2004	28
3.3 ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ	29
3.3.1 Κατηγορία Τηλεπικοινωνίες	29
3.3.2 Κατηγορία Τράπεζες	29
3.3.3 Κατηγορία Ζυθοποιία	29
3.3.4 Κατηγορία Γαλακτοκομικά Προϊόντα	29
3.3.5 Κατηγορία Ραδιοτηλεοπτικά	29
3.3.6 Κατηγορία Αυτοκίνητα	29
3.3.7 Κατηγορία Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και Ταχυμεταφορών	30
3.3.8 Κατηγορία Αεροπορικών Εταιρειών και Αεροπορικών Εισιτηρίων	30
3.4 ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ	30
3.4.1 Κατηγορία Υπηρεσίες Εισιτηρίων	30
3.4.2 Κατηγορία Πετρελαϊκών Προϊόντων	30
3.4.3 Κατηγορία Κέντρων Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας	30
3.3.4 Κατηγορία Προγραμμάτων Φιλοξενίας και Ταξιδιωτικών Πακέτων	30
3.4.5 Κατηγορία Αθλητικής Ένδυσης για Στολές	30
3.5 ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	30
3.5.1 SCHENKER	30

3.5.2 MONDO	31
3.6 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΟΙ	31
3.6.1 Την κατάρτιση Ολυμπιακού Δείκτη εξετάζει το Χ.Α.Α.	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	
4.1 ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ	33
4.1.1 Η Παρούσα Κατάσταση στο Διεθνές Επίπεδο και Επίπεδο Χώρας	33
4.1.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό	34
4.1.1.2 Οι εγκαταστάσεις ειδικών μορφών τουρισμού	34
4.2 Προοπτικές Εξέλιξης του Τουριστικού Τομέα	
Διεθνώς και σε Επίπεδο Χώρας	34
4.2.1 Προοπτικές εξέλιξης της Διεθνούς τουριστικής κίνησης	36
4.2.2 Προοπτικές εξέλιξης της τουριστικής κίνησης στην Ελλάδα	37
4.2.3 Προοπτικές εξέλιξης της τουριστικής κίνησης στην Αττική	38
4.3 ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ	39
4.3.1 Οι Μεταφορές κατά τη διάρκεια των Αγώνων	39
4.3.2 Κληρονομιά	39
4.3.3 Η Γενική Διεύθυνση Μεταφορών της ΑΘΗΝΑ 2004	40
4.3.4 Στοιχεία Μεταφορών	40
4.3.5 Έργα υποδομής	41
4.4 ΣΕΙΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	41
4.4.1 Χώροι Πρασίνου	41
4.4.2 Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση	41
4.4.3 Ανακύκλωση	42
4.4.4 Μετακίνηση	43
4.4.5 Χορηγοί και αδειούχοι	43
4.4.6 Ολυμπιακή Συμμαχία	
- Ηλεκτρικό Αυτοκίνητο SANTA FE	44
4.4.7 Βιοποικιλότητα	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	
ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ	
5.1 Η ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ	46
5.2 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ	
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ	46
5.3 ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ 2004	
ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	52
5.3.1 Δαπάνες	52
5.3.2 Αναπτυξιακό Αποτέλεσμα	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	
ΟΙ 4 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ	
6.1. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	56
6.1.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	56
6.1.1.1 Κανταντζόγλειο Στάδιο	58
6.1.1.2 Προπονητήρια κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων	58
6.1.1.3 Υποπρόγραμμα "Προολυμπιακά Προπονητήρια"	58

6.1.1.3.1 Κλειστό Κολυμβητήριο Δήμου Αμπελοκήπων.....	59
6.1.1.3.2 Ανοικτό Ποδηλατοδρόμιο.....	59
6.1.1.3.3 "Μεγάλο Κλειστό Γυμναστήριο Θέρμης Θεσσαλονίκης".....	59
6.1.2. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.....	60
6.1.2.1 Φορείς Που Συμμετέχουν.....	60
6.1.2.2 Κυκλοφοριακές Ρυθμίσεις.....	61
6.1.2.3 Καθαριότητα.....	61
6.1.2.4 Εικόνα της πόλης.....	61
6.1.2.5 Ωράριο λειτουργίας εμπορικών καταστημάτων.....	61
6.1.2.6 Ανεφοδιασμός.....	61
6.1.2.7 Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.....	62
6.1.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΨΕΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.....	62
6.1.4. ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.....	62
6.2 ΗΡΑΚΛΕΙΟ.....	64
6.2.1 ΤΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ.....	64
6.2.1.1 Παγκρήτιο Στάδιο Ηρακλείου.....	64
6.2.1.2 Ολυμπιακά Οδικά Έργα Υποδομής και Αναπλάσεων.....	64
6.2.1.3 Ολυμπιακό Πρόγραμμα Υγείας.....	65
6.2.2 ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.....	65
6.2.3 ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.....	66
6.2.4 ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ ΠΟΛΗΣ.....	66
6.2.5 ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΑΘΗΝΑ 2004.....	66
6.2.6 ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΤΕΛΕΤΩΝ.....	67
6.2.7 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού).....	67
6.2.8 ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ.....	68
6.3 ΠΑΤΡΑ.....	69
6.3.1 ΤΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ.....	69
6.3.1.1 Τα Έργα και Το Κόστος Κάθε Έργου.....	69
6.3.2 ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΝΑ.....	70
6.4 ΒΟΛΟΣ.....	71
6.4.1 ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΤΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.....	71
6.4.1.1 Γενικό Πλάνο.....	71
6.4.1.2 Κυκλοφοριακές Ρυθμίσεις.....	72
6.4.1.3 Εικόνα Της Πόλης.....	72
6.4.1.4 Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.....	72
6.4.1.5 Άλλα Μέτρα.....	73
6.4.2 ΤΟ ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ.....	73
6.4.3 ΩΦΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.....	73
6.4.4 ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ.....	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

«ΦΡΟΥΡΙΟ» Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ 2004

7.1 ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.....	76
7.1.1 Διαχείριση Κυκλοφορίας.....	77
7.1.2 Φύλαξη Ειδικών Εγκαταστάσεων και Ειδικές Δράσεις.....	78
7.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.....	79
7.2.1 Αναγκαία Υποδομή.....	79
7.2.2 Επιχειρησιακό Σχέδιο Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.....	80
7.2.2.1 Κατάρτιση των ως άνω προγραμμάτων.....	81
7.2.2.2 Απαιτήσεις σε μέσα και ανθρώπινο δυναμικό.....	81
7.2.3 Ασφάλιση των αθλητών.....	82
7.3 ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.....	82
7.3.1 Συνδρομή σε εξοπλισμό και τεχνογνωσία από την Ρωσία.....	82
7.3.2 Ενισχύονται τα μέτρα ασφάλειας στο Ελευθέριος Βενιζέλος.....	83
7.3.3 Κάμερες και μικρόφωνα στην Ολυμπιακή Αθήνα.....	83
7.3.4 Διακλαδική άσκηση ασφάλειας 'Μπλε Οδύσσεια 2004'.....	83
7.3.5 Δύο αεροπλάνα με εξοπλισμό ασφάλειας.....	84
7.3.6 Ειδικά διαμορφωμένα οχήματα (VAN).....	84
7.4 ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΞΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ.....	85
7.4.1 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ.....	85
7.4.2 ΒΡΕΤΑΝΙΑ.....	85
7.4.3 Η.Π.Α.....	86
7.4.4 ΣΤΕΙΤ ΝΤΙΠΑΡΤΜΕΝΤ.....	86
7.5 ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ.....	87
7.5.1 Π. ΡΑΙΑΝ (Σύμβουλος Ασφάλειας της Οργανωτικής Επιτροπής «Αθήνα 2004»).....	87
7.5.2 ΖΑΚ ΡΟΓΚ (Πρόεδρος Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής).....	88
7.5.3 ΜΑΙΚ ΣΜΟΛ (Αντιπρόεδρος τμήματος έρευνας και ανάπτυξης προϊόντος eTrust, της εταιρίας Computer Associates International Inc).....	88
7.5.4 ΝΤΕΙΒΙΝΤ ΤΟΥΜΠΣ (Υπεύθυνος ασφάλειας Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων του 2002 στο Salt Lake City).....	89
7.5.5 Δ.Ο.Ε. – ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ.....	89

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

8.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ.....	91
8.2 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.....	92
8.2.1 Προμήθειες.....	93
8.2.2 Η Εκπαίδευση των Εθελοντών της «ΑΘΗΝΑ 2004».....	93
8.3 ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ.....	94

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΦΛΟΓΑ

9.1 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΙΑΣ «ΑΘΗΝΑ 2004».....	96
--	----

9.1.1 Πρώτος Λαμπαδηδρόμος ο Κώστας Γκατσιούδης.....	96
9.2 Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΙΑΣ «ΑΘΗΝΑ 2004».....	97
9.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΩΝ.....	98
9.4 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΩΝ.....	98
9.5 Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΔΑΔΑ.....	99
9.6 Ο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΒΩΜΟΣ.....	99

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο

ΟΙ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

10.1 ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ, Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΘΕΛΗΣΗΣ.....	101
10.1.1 Ονομασία.....	102
10.1.2 Διοίκηση του Παραολυμπιακού Κινήματος.....	102
10.1.3 Αρχές και σκοποί.....	102
10.1.4 Σύνθημα.....	102
10.1.5 Οι κατηγορίες των αθλητών.....	103
10.1.6 Υποκατηγορίες αθλητών, κατηγοριοποίηση (classification).....	104
10.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.....	105
10.2.1 Τα αγωνίσματα των Θερινών Παραολυμπιακών Αγώνων.....	106
10.2.2 Οι Χειμερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες.....	107
10.2.2.1 Τα αγωνίσματα των Χειμερινών Παραολυμπιακών Αγώνων.....	108
10.3 Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.....	108
10.4 ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ.....	109
10.4.1 Προσβασιμότητα.....	109

ΕΠΙΛΟΓΟΣ	110
-----------------------	------------

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	112
---------------------------	------------

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

AND THE WINNER IS.....

ΕΛΒΕΤΙΑ 5/9/1997

Από τα χείλη του προέδρου της Δ.Ο.Ε. (ή αθάνατοι όπως αυτοαποκαλούνται τα μέλη της) κ. Χουάν Αντόνιον Σάμαρανκ, κρεμόντουσαν οι λαοί ολόκληρης της υδρογείου και, κυρίως αυτοί της Ιταλίας και της Ελλάδος, αφού οι επικρατούσες πόλεις ήταν η Ρώμη και η Αθήνα, ώστε να γίνει γνωστή η πόλη (ή η χώρα γι' άλλους) που θα είχε την τιμή 7 χρόνια αργότερα να φιλοξενήσει το μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός παγκοσμίως. Ωστόσο οι απόψεις για το κατά πόσον είναι, τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια, αμιγώς αθλητική διοργάνωση οι Ολυμπιακοί Αγώνες δίστανται αφού οι πολυεθνικές εταιρείες που εισβάλλουν συνεχώς σε όλο και περισσότερους τομείς της καθημερινότητας (άραγε υπάρχει κάποιος τομέας απόρθητος;) έχουν μετατρέψει την διοργάνωση σε ένα πανηγύρι διαφημίσεων τεραστίων ποσών διακίνησης χρημάτων, προσωπικών συμφερόντων και πολλών, τελείως άσχετων με τους αθλητές και τις επιδόσεις τους (το ενδιαφέρον των απανταχού φιλάθλων δηλαδή) δραστηριοτήτων. Νωπή είναι εξάλλου η απογοήτευση που άφησε σε όλους τους Έλληνες η απόρριψη της χώρας μας ως διοργανώτρια των αγώνων του 1996 που, ως επέτειος των 100 χρόνων από την πρώτη αναβίωση των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων του 1896 πιστεύαμε ότι μας ανήκε δικαιωματικά. Λάθος!!!! Η πραγματικότητα επιφύλασσε το σκληρό της πρόσωπο, όπου δεν έχει καμία θέση η νοσταλγία... Θέση έχουν τα συμφέροντα και, φυσικά τι άλλο από τον σύγχρονο δικτάτορα, το χρήμα. Στη μέση τότε ήταν τα δισεκατομμύρια της Coca-Cola που έδωσαν για πολλοστή φορά την διοργάνωση στους Αμερικάνους. Διαφορετική, βέβαια, είναι η γεύση που αφήνει η ανάληψη των αγώνων μετά από 100 και αλλιώςικη ύστερα από 108 αλλά, έξω από το ρομαντικό και επετειακό του πράγματος η ουσία παραμένει η ίδια...

ATHENS!!!!

Η απόφαση των αθανάτων ήταν θετική την φορά αυτή στο πακέτο υποψηφιότητας της Ελλάδας, αν και οι εγκαταστάσεις στην πλειοψηφία τους ήταν ακόμη υπό σχεδιασμό. Παρ'όλ'αυτά ήμασταν τη φορά αυτοί οι εκλεκτοί και η επιτυχία σκόρπισε τον ενθουσιασμό στην πλειοψηφία των Ελλήνων! Παρά την τεράστια επιτυχία της ανάληψης των Ολυμπιακών από μία μικρή χώρα των 10 – 11 εκατομμυρίων που, η πλειοψηφία των Αμερικανών συγκεκριμένα δεν γνωρίζει που βρίσκεται, το κύριο ερώτημα που ακούγεται από πολλούς είναι για ποιο λόγο να αναλάβουμε μία τόσο μεγάλη ευθύνη με τεράστια οικονομικά ανοίγματα και όχι βέβαιη απόσβεση... Εύλογα τα ερωτήματα και οι αντιδράσεις (ιδίως από την επαρχία) αν και είναι από τις λίγες φορές στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων που θα διεξαχθούν αγώνες και σε άλλες -πλην της διοργανώτριας- πόλεις Ολυμπιακά αθλήματα (συγκεκριμένα σε Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Πάτρα και Βόλος). Βέβαια σαν λαός διακατεχόμαστε πάντα από αντιδραστικές τάσεις όμως, το καλό είναι ότι στο τέλος, καταφέρνουμε να ενωθούμε και να πετύχουμε με μεγάλη, μάλιστα, επιτυχία σ' αυτό που αναλαμβάνουμε.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΑΠΟ ΤΟ 776 π.Χ. ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

1.1 - Η αρχή το 776 π.Χ.

Καμία θρησκευτική γιορτή και κανένα μεγάλο Ιερό δεν υπήρχε στην Αρχαία Ελλάδα που να μη συνδύαζε τη λατρεία με την διοργάνωση των αγώνων. Μάλιστα οι πρώτοι αγωνιστικοί χώροι βρίσκονταν στα προαύλια και στα περίγυρα των ναών, με κύριους θεατές τους θεούς. Από όλους όμως τους αγώνες οι σπουδαιότεροι και αρχαιότεροι ήταν της Ολυμπίας.

Χαρακτηριστική είναι εξάλλου και η παρομοίωση του Πίνδαρου στην πρώτη ολυμπιακή οδή του όπου αναφέρει για την σημαντικότητα των αγώνων:

«Όπως το νερό είναι το πολυτιμότερο από τα στοιχεία, και όπως ο χρυσός προβάλλει σαν το πιο ακριβό ανάμεσα σε όλα τα αγαθά, και όπως, τέλος, ο ήλιος φωτοβολεί περισσότερο από κάθε άλλο άστρο, έτσι και η "Ολυμπία" λάμπει σκιάζοντας κάθε άλλον αγώνα».

Ήδη από την αυγή της ιστορίας, μετά το 776 π.Χ., έτος της πρώτης "Ολυμπιάδας, διακόσια περίπου χρόνια πριν καθιερωθούν οι άλλοι πανελλήνιοι Αγώνες, το Ιερό της Ολυμπίας είναι κιόλας πανελλήνιο και το κύρος του απλώνεται γοργά σ' ανατολή και Δύση. Οι νόμοι και οι κανονισμοί του γίνονται από την πρώτημη αρχαϊκή εποχή πανελλήνια αποδεκτοί και παρέμειναν σεβαστοί σ' όλη την αρχαιότητα από άτομα και κράτη, ακόμα και από τα ισχυρότερα του αρχαίου κόσμου.

Πριν και μετά τους αγώνες, για αρκετό χρονικό διάστημα, ίσχυε η ιερή «εκεχειρία», δηλ. απαγορευόταν κάθε πολεμική σύγκρουση ή εχθροπραξία και ακόμα η είσοδος στρατού ή μεμονωμένων ατόμων οπλισμένων στην Ηλεία, αφού ολόκληρη ή ηλιακή χώρα είχε αναγνωρισθεί από το πανελλήνιο σαν ιερή και απαραβίαστη (Θεσμός εκεχειρίας). Έξαλλου, όπως βεβαιώνουν οι αρχαίες πηγές, σπάνιες είναι οι περιπτώσεις αθλητών που αποπειράθηκαν κατά την υπερχλιετή διάρκεια της ζωής του 'ιερού', να αγνοήσουν τους αυστηρότατους κανονισμούς που διείπαν τους Αγώνες, αλλά και τότε ποτέ δεν τόλμησαν να μη συμμορφωθούν ή να μην υποστούν τις ποινές που προβλέπονταν.

Παράλληλα με τους ανδρικούς αγώνες, γίνονταν στην Ολυμπία κάθε τέσσερα χρόνια και πανελλήνιοι αγώνες κοριτσιών. Ή ελληνική σκέψη που έδωσε τιμητική θέση στη γυναίκα, δεν μπορούσε να την αγνόηση και στην Ολυμπία.

Στα αθλήματα δεν ενδιέφερε ή κατάρριψη της ανώτατης δυνατής απόδοσης που ενισχύει μια σωματική ικανότητα σε βάρος των υπολοίπων. Για αυτό ακριβώς το λόγο, λιγοστές και τυχαίες είναι οι αρχαίες πληροφορίες για την επίδοση των αθλητών. Αρκούσε ο τίτλος του πρώτου ανάμεσα στους άριστους, για να περιβληθεί ο νικητής με την ύψιστη τιμή και δόξα. Για τον ίδιο λόγο και το πένταθλο, που οδηγούσε στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των μελών και ικανοτήτων του σώματος, το θεωρούσαν οι Έλληνες σαν το ιδανικό αγώνισμα. Τα κύρια αθλήματα των ιστορικών χρόνων στην "Ολυμπία" είχαν για θεϊκοηρωικό πρότυπό τους, τους μυθικούς αγώνες. Η ομοίωση του ανθρώπου με τους θεούς και ήρωες, ιδρυτές των αγώνων, ήταν η κύρια αποστολή του Ιερού της Ολυμπίας, όπως άλλωστε και των άλλων ελληνικών Ιερών. Το πνευματικό τους έργο ήταν να διδάξουν πώς μόνο με τον άθλο κατορθώνει ο άνθρωπος να απαλλαγή από τον «θηριώδη βίο» να αφύπνιση και να αναπτύξει τις ανεξάντλητες ψυχικές και σωματικές του δυνάμεις και τις αρετές, με τις οποίες τον έχει προικίσει ή φύση, να γίνει ελεύθερος.

Ἡ ἀρχή των ἀγώνων της Ολυμπίας χάνεται στο βάθος της προϊστορίας και συνδέεται με ἀγώνες θεῶν και ἡρώων. Σύμφωνα με την ἀρχαία παράδοση, πρῶτοι ἀγωνίστηκαν ἐδῶ θεοὶ και ἥρωες και αὐτοὶ στάθηκαν ἀπὸ τότε τα πρότυπα στους θνητοὺς πού συνέχισαν την ευγενή ἀθλήση ὡς τα ὕστερα ρωμαϊκά χρόνια.

Απὸ το 776 π.Χ. και ὡς την 13ῃ Ολυμπιάδα (728 π.Χ.) ὁ ἀγώνας δρόμου σταδίου ἦταν τὸ μόνο ἀγώνισμα στο Ἱερό και ἡ διεξαγωγή του κρατοῦσε μόνο μια ἡμέρα. Ἀν και ἀπὸ τις ἐπόμενες Ολυμπιάδες ἀρχισαν να προστίθενται σιγά σιγά νέα ἀγωνίσματα, ὁ ἀγώνας δρόμου παρέμεινε τὸ κύριο ἀγώνισμα της Ολυμπίας και ὁ νικητὴς σ' αὐτὸ ἔδινε ὡς τὸ τέλος τὸ ὄνομά του σε κάθε Ολυμπιάδα.

Με την αὐξηση του ἀριθμοῦ των ἀγωνισμάτων -κατὰ τα κλασικά χρόνια εἶχαν φτάσει τα 18- αὐξήθηκε διαδοχικά και ἡ διάρκεια των ἀγώνων ἀπὸ μία μέρα, πού ἦταν ἀρχικά, σε πέντε μέρες.

Οἱ Ολυμπιακοὶ ἀγῶνες ἦταν πεντετηρικοί. Γίνονταν δηλαδή κάθε τέσσερα πλήρη χρόνια και ἐντάσσονταν στην ἡμερολογιακὴ οκταετηρίδα. ὅπως και ὅλοι οἱ πανελλήνιοι ἀγῶνες.

Ἡ τέλεσή τους τὸ μεσοκαλόκαιρο ἐπιβεβαιώνεται και ἀπὸ τις μαρτυρίες των πηγών, σύμφωνα με τις ὁποῖες οἱ θεατὲς και οἱ ἀθλητὲς υπέφεραν ἀπὸ την ἀφόρητη ζέστη, ἀπὸ τις πολλές μύγες και ἀπὸ τα κουνούπια. Ὁ Αἰλιανὸς διηγείται πῶς κάποιος Χιώτης μυλωνὰς ἀπειλεῖ τὸν βοηθό του (τὸν δούλο του) πῶς θα τὸν βγάλει ἀπὸ τὸν μύλο, ὅπου δεν αλέθει με προθυμία, και θα τὸν στείλει στην Ολυμπία για να παρακολουθήσει τους ἀγῶνες, πιστεύοντας πῶς ἔτσι θα τὸν τιμωροῦσε ἀφοῦ ἦταν πιο κοπιαστικό να ψήνεται στὸν ἥλιο βλέποντας τους ἀγῶνες, ἀπὸ τὸ να αλέθει σιτάρι στὸν χερόμυλο. Ὁ ἀριθμὸς των ἡμερῶν κατὰ τις ὁποῖες τελούνταν ἀγῶνες δεν ἦταν ὁ ἴδιος σ' ὅλη τὴ διάρκεια της ἀρχαιότητος. Ὡς τὸ 684 π.Χ. (24ῃ Ολυμπιάδα), ὅταν τα ἀγωνίσματα ἦταν ἑξί, οἱ ἀγῶνες γίνονταν σε μια μόνο μέρα. Στην 25ῃ Ολυμπιάδα, ὅταν εἰσῆχθηκαν τα ἀγωνίσματα των ἀρματοδρομιῶν, προστέθηκε δεῦτερη μέρα. Στην 37ῃ (632 π.Χ.) μῆκαν στο πρόγραμμα τα ἀγωνίσματα παιδῶν και τότε προστέθηκε τρίτη ἡμέρα. Ἀργότερα οἱ γιορτὲς κρατοῦσαν πέντε ἡμέρες, ἀν και πρέπει να υπήρξαν αὐξομειώσεις των ἡμερῶν κατὰ τὴ διάρκεια της μακραίωνης ιστορίας των ἀγώνων.

Τὸ διάστημα πού μεσολαβούσε ἀπὸ τὴ λήξη των ἀγώνων ὡς τὴν ἀρχὴ του πέμπτου χρόνου, ὁπότε θα ἀρχίζαν οἱ ἐπόμενοι, ἐπαιρνε τὸ ὄνομα Ολυμπίας. Ἀξίζει να σημειωθεῖ ὅτι ὁ ὅρος Ολυμπίας χρησιμοποιοῦταν ἐπίσης για να δηλώσει τους ἰδίους τους ἀγῶνες. Οἱ Ολυμπιάδες χρησιμοποιήθηκαν ὡς βάση γενικῆς χρονολογήσεως και ἀντικατέστησαν τις ἐπὶ μέρους τοπικὲς χρονολογήσεις (π.χ. στην Αθήνα χρονολογοῦσαν με τους ἐπώνυμους ἀρχοντες, στο Ἄργος με τις ἱερεῖες της Ἥρας, στη Σπάρτη με τους Εφόρους κλπ.). Τὸ σύστημα αὐτὸ πλεονεκτοῦσε ἀπέναντι στα τοπικά συστήματα χρονολογήσεως γιατί εἶχε πανελλήνιο χαρακτῆρα και ἦταν γνωστὸ και καταληπτὸ σε ὅλο τὸν ἐλληνικὸ κόσμο.

Κάθε Ολυμπιάδα ἐπαιρνε τὴν ὀνομασία της ἀπὸ τὸν νικητὴ σταδιοδρόμο και τὸν αὐξόντα ἀριθμὸ της με βάση τὴν πρώτη Ολυμπιάδα. Συμβατικά ὡς πρώτη θεωρήθηκε αὐτὴ πού νίκησε ὁ Ἡλείος Κόροιβος τὸ 776 π.Χ. Ἡ ἀρίθμηση των Ολυμπιάδων ἐγίνε ἀπὸ τὸν σοφιστὴ Ἰππία τὸν Ἡλείο, γύρω στα 400 π.Χ., ὁ ὅποιος πιθανόν να χρησιμοποίησε ἀρχεῖα του ἱεροῦ ἢ ἀκόμα και προφορικὲς παραδόσεις.

1.2 - 2672 Χρόνια Μετά

Δεκαπέντε αἰῶνες μεσολάβησαν ἀπὸ τότε πού καταργήθηκαν οἱ Ολυμπιακοὶ ἀγῶνες, τὸ 393 μ.Χ., ὡς τὴν ἀναβίωση τους στην Αθήνα, τὸ 1896. Ἀλλά κι ὅταν ἐπαψαν να τελοῦνται ἀγῶνες, τὸ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα δεν χάθηκε. Ὅπως ὅλος ὁ ἐλληνικὸς πολιτισμὸς ἐπέζησε αὐτοῦσιος ἢ μετουσιωμένος στους ἐπόμενους αἰῶνες, ἔτσι και τὸ ἀγωνιστικὸ πνεῦμα συνέχισε να κάνει τὴν ἐμφάνισή του, μεμονωμένα βέβαια και σποραδικά, με ποικίλες μορφές.

Το 1430 για πρώτη φορά αναφέρονται οι Ολυμπιακοί αγώνες από τον Φλωρεντινό ποιητή Mateo Palmieri ενώ αρκετά χρόνια αργότερα, το 1491 Virgilious Polydorous περιγράφει τους τέσσερις ιερούς αγώνες των Ελλήνων στο βιβλίο του, πού εκδόθηκε 10 φορές στα λατινικά και άλλες τόσες σε μεταφράσεις.

Οι ελληνικές σπουδές και ή αναφορά στους αρχαίους αγώνες αναπτύχθηκαν ικανοποιητικά και στη Γερμανία, Γαλλία, Κάτω Χώρες και Αγγλία. Ωστόσο σταθμός στην προαγωγή του ενδιαφέροντος της Δύσεως για τη σωματική αγωγή θεωρείται το έργο «De Arte Gymnastica» του ανθρωπιστή Hieronymous Mercurialis που εκδόθηκε στη Βενετία το 1569. Όλοι αυτοί, είτε εκδίδοντας τα έργα των αρχαίων είτε κηρύσσοντας την ανάγκη της σωματικής αγωγής, μπορεί να θεωρηθούν πρόδρομοι της αναβίωσης των Ολυμπιακών αγώνων. Η συνεισφορά τους αποκτά μεγαλύτερη σημασία, αν σκεφτεί κανείς πώς εκείνη την εποχή επικρατούσε ακόμα ή άποψη του Tertullianus (3ος αι. μ.Χ.) ότι η γυμναστική είναι έργο του διαβόλου και, λίγοι τολμούσαν να εκφέρουν ελεύθερα τη γνώμη τους. Οι προσπάθειες όμως των λίγων αυτών φωτισμένων φαίνεται ότι έβρισκαν κάποια ανταπόκριση. Έτσι ο Robert Dover, με την υποστήριξη του βασιλιά Ιακώβου Α', διοργάνωσε το 1604 «Αγγλικούς Ολυμπιακούς Αγώνες» στο Gotswood που ορίστηκε να γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια και να έχουν δικαίωμα συμμετοχής άνδρες και γυναίκες, ευγενείς και λαός. Ο ίδιος βασιλιάς, θέλοντας να τονώσει το ενδιαφέρον για τους αγώνες, εξέδωσε ένα βιβλίο με τον τίτλο «Βιβλίο των σπορ» και ίδρυσε και μια λέσχη γκολφ. Η αντίδραση όμως των συντηρητικών κύκλων δεν επέτρεψε σ' αυτή την μεμονωμένη προσπάθεια να έχει συνέχεια. Μόνο ύστερα από δύο περίπου αιώνες θα αρχίσουν να διοργανώνονται αγώνες, που ονομάζονταν Ολυμπιακοί, με τοπικό και πάλι χαρακτήρα. Τέτοιου είδους είναι οι αγώνες πού έγιναν στο Doss της Γερμανίας από τούς φιλανθρωπιστές του 18ου αι., στο Μόντρεαλ του Καναδά το 1844, και άλλοι.

Ο άνθρωπος που θα φέρει το νέο πνεύμα στην πατρίδα του αλλά και θα αναστήσει το αρχαίο ολυμπιακό ιδεώδες, είναι ο P. de Coubertin. Ο ιδεολόγος αυτός του αθλητισμού γεννήθηκε στο Παρίσι την 1η Ιανουαρίου του 1863. Η μελέτη των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων επηρέασαν βαθιά τον νεαρό Coubertin. Ο ίδιος έγραφε αργότερα: «Υπάρχουν δύο τόποι στον κόσμο στους οποίους πάω συχνά με τη σκέψη μου. Ο ένας είναι η Ολυμπία και ο άλλος το παρεκκλήσιο ενός αγγλικού κολεγίου, πού μπροστά στο ιερό του, κάτω από μια μεγάλη πέτρα, αναπαύεται ο μεγάλος Άγγλος, ο Θωμάς Άρνολντ».

Η σκέψη ωστόσο του P. de Coubertin ήταν πλατιά· αγκάλιαζε όλη τη γη στο παρελθόν, στο παρόν και στο μέλλον της. Βαθιά ειρηνόφιλος αναζητούσε τα μέσα και τους τρόπους πού θα συντελούσαν στην εδραίωση της παγκόσμιας ειρήνης. Παράλληλα, με βλέμμα ρεαλιστικό διαπίστωνε την αξία των τεχνολογικών εξελίξεων της εποχής του και οραματιζόταν τις μελλοντικές πού θα άλλαζαν την όψη του κόσμου. Ο ίδιος έγραφε: «αν άνθρωποι από όλα τα σημεία της γης συναντώνται στις παγκόσμιες εκθέσεις και στα επιστημονικά συνέδρια για να γνωρίσει ο ένας τα επιτεύγματα του άλλου, γιατί να μη γίνει το ίδιο και με τους αθλητές;» Ο P. de Coubertin, καλλιέργησε αρκετά χρόνια μέσα του την ιδέα της αναβίωσης των Ολυμπιακών αγώνων. Σιγά σιγά άρχισε να την εμπιστεύεται στο στενό περιβάλλον του και στους φίλους του.

Δεν άργησε να συνειδητοποιήσει πόσο πλούσια στοιχεία αγωγής περικλείνει ή ολυμπιακή ιδέα. Οραματίστηκε την αναβίωση του θεσμού των Ολυμπιακών Αγώνων και αφιέρωσε όλη του τη ζωή στην επιβολή του ολυμπισμού. Την ιδέα του την παρουσίασε το Νοέμβριο του 1892, και τότε, για πρώτη φορά, ακούστηκε ή συγκεκριμένη πρόταση για την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Στις 23 Ιουνίου 1894, στη μεγάλη αίθουσα της Σορβόννης, κατά το Α' Διεθνές συνέδριο αντιπροσώπων των αθλητικών οργανώσεων, ο P. de Coubertin επέτυχε ομόφωνη απόφαση για την αναβίωση του μεγάλου ιστορικού θεσμού των Ολυμπιακών Αγώνων. Στο συνέδριο μετείχε και η Ελλάδα που την εκπροσωπούσε ο Έλληνας λόγιος Δημήτριος Βικέλας. Με δική του πρόταση, που έγινε δεκτή επίσης ομόφωνα από τους συνέδρους, αποφασίστηκε η τέλεση των πρώτων αγώνων να γίνει στην Αθήνα, το 1896.

1.3 Ολυμπιακοί Αγώνες «ΑΘΗΝΑ 2004».

Φτάνοντας στο σήμερα λοιπόν, η σκέψη όλων γυρίζει γύρω από ένα (λογικό) ερώτημα: Θα μπορέσει μία τόσο μικρή χώρα, όπως η Ελλάδα, να αντεπεξέλθει στα τεράστια οικονομικά ανοίγματα που απαιτεί η μεγαλύτερη αθλητική (και όχι μόνο) διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων; Ποια θα είναι τα οφέλη;

Η έκταση των ωφελημάτων θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τρεις παράγοντες:

Α. Από την επιτυχία της διοργάνωσης και τις εντυπώσεις που θα αφήσει. Το γόητρο της χώρας και η οικονομική της ελκυστικότητα θα τονωθούν αποφασιστικά αν αποδείξουμε ότι είμαστε σε θέση να φέρουμε σε πέρας με επιτυχία τη φιλόδοξη αποστολή.

Β. Από το βαθμό αξιοποίησης των δυνατοτήτων που διανοίγονται σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα στους τομείς του τουρισμού, των ξένων επενδύσεων, της περιφερειακής ανάπτυξης και των κατασκευών, από μια επιτυχημένη διεξαγωγή των αγώνων.

Γ. Από τις διεθνείς οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις και το κλίμα που θα έχει διαμορφωθεί σχετικά.

Επειδή οι παράγοντες αυτοί, από τη φύση τους, δύσκολα μπορούν να σταθμιστούν με ακρίβεια, αντί της μονοσήμαντης πρόβλεψης δίνεται ένα φάσμα προβλέψεων με τη μορφή **τριών** εναλλακτικών σεναρίων.

Το πρώτο και λιγότερο πιθανό σενάριο στηρίζεται στην υπόθεση ότι η επιτυχία στη διεξαγωγή των αγώνων θα είναι μέτρια, ο βαθμός αξιοποίησης των αναπτυξιακών δυνατοτήτων επίσης μέτριος και το διεθνές κλίμα όχι ιδιαίτερα ευνοϊκό. Έχει σημασία ότι παρά τις μάλλον απαισιόδοξες αυτές υποθέσεις, η Ολυμπιάδα του 2004 ούτε και σε αυτή την περίπτωση δεν ζημιώνει τελικά τη χώρα. Τα οφέλη ισοσταθμίζουν περίπου το κόστος.

Το τρίτο σενάριο στηρίζεται στην αισιόδοξη αλλά όχι ανεδαφική προοπτική ότι οι αγώνες να διεξαχθούν επιτυχώς, η διεθνής οικονομία να βρίσκεται σε φάση ανόδου ύστερα από την επιβράδυνση που ήδη παρατηρείται και, ακόμη σημαντικότερο, η ελληνική επιχειρηματική τάξη και το κράτος να αξιοποιήσουν σε μεγάλο βαθμό τις αναπτυξιακές δυνατότητες με κατάλληλες πρωτοβουλίες που θα αυξήσουν την προσφορά και θα βελτιώσουν την ποιότητα της, ιδιαίτερα στους τομείς που προαναφέρθηκαν. Στην περίπτωση αυτή το τελικό καθαρό όφελος είναι πολύ σημαντικό.

Το δεύτερο σενάριο αποτελεί ενδιάμεση εικόνα μεταξύ του πρώτου και του τρίτου και στηρίζεται στην υπόθεση ότι οι Αγώνες θα διεξαχθούν με αρκετή επιτυχία και θα δοθεί ώθηση στην οικονομία αλλά δεν θα υπάρξει η απαραίτητη ελαστικότητα από την πλευρά της προσφοράς ενώ το διεθνές οικονομικό περιβάλλον θα είναι λιγότερο ευνοϊκό. Σε αυτή τη περίπτωση το καθαρό όφελος και πάλι θα είναι σημαντικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΙΘΑΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

2.1 ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗ ΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες έχουν άμεσα αποτελέσματα σε πολλά οικονομικά μεγέθη, όπως για παράδειγμα η αυξημένη κατασκευαστική δραστηριότητα στη φάση της προετοιμασίας ή η αυξημένη κατανάλωση ειδών διατροφής κατά την περίοδο των αγώνων. Οι ολυμπιακές δαπάνες επιφέρουν όμως και περαιτέρω δευτερογενείς επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα ως αποτέλεσμα των αλληλεξαρτήσεων των οικονομικών μεγεθών, όπως για παράδειγμα μεταβολές στο επίπεδο των τιμών ή των μισθών στους συγκεκριμένους κλάδους. Το συνολικό αποτέλεσμα των επιδράσεων αυτών απεικονίζεται στην εξέλιξη των αθροιστικών δεικτών της οικονομικής δραστηριότητας, όπως το συνολικό προϊόν, η συνολική απασχόληση και οι τιμές, για ολόκληρη την περίοδο της προετοιμασίας, καθώς και για κάποια περίοδο μετά την ολοκλήρωση των αγώνων το μήκος της οποίας εξαρτάται κάθε φορά από τα συγκεκριμένα δεδομένα.

Από μακροοικονομική σκοπιά, οι δραστηριότητες που συνδέονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες λαμβάνουν τη μορφή μεταβολών σε διάφορα στοιχεία της συνολικής ζήτησης και της συνολικής προσφοράς στην οικονομία. Οι μεταβολές αυτές ενδέχεται να αφορούν νέα δαπάνη και επομένως προσθήκη στη συνολική ζήτηση, ή να αφορούν κυρίως αλλαγή στη σύνθεση της συνολικής δαπάνης. Η αλλαγή της σύνθεσης της συνολικής ζήτησης είναι πιθανό να είναι και αποτέλεσμα του φαινομένου της εκτόπισης εναλλακτικών κατηγοριών δαπανών (crowding out) από την επέκταση των δημόσιων δαπανών. Τα οικονομικά αποτελέσματα στην περίπτωση που το φαινόμενο αυτό είναι εκτεταμένο μπορεί να είναι ασήμαντα ή και αρνητικά.

Οι μεταβολές στη ζήτηση αφορούν κυρίως:

Αυξημένη ζήτηση για επενδυτικές δαπάνες

Αυξημένη ζήτηση για τουριστικές υπηρεσίες

Νέα, εσωτερική και διεθνή, ζήτηση για το καθεαυτό ολυμπιακό προϊόν.

Οι μεταβολές στη προσφορά περιλαμβάνουν κυρίως:

Αυξημένη συσσώρευση κεφαλαίου και επομένως αύξηση του δυνητικού προϊόντος της οικονομίας.

Αυξημένες τεχνολογικές δυνατότητες ενσωματωμένες στο νέο εξοπλισμό.

Αυξημένες παραγωγικές δυνατότητες ενσωματωμένες στο ανθρώπινο κεφάλαιο.

2.1.1 Αύξηση της ζήτησης για επενδύσεις.

Η επέκταση και αναβάθμιση της αθλητικής υποδομής αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της προετοιμασίας της Ολυμπιάδας. Το πρόγραμμα των αθλητικών εγκαταστάσεων είναι πρωταρχικό μέρος του φακέλου υποψηφιότητας και η εκτέλεση των αναγκαίων έργων αποτελεί αντικείμενο συμβατικής υποχρέωσης προς την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή. Το μέρος αυτό του Επενδυτικού προγράμματος αποτελεί συνήθως το κύριο όγκο των δαπανών προετοιμασίας.

Σε κάθε Ολυμπιακή διοργάνωση καθίσταται αναγκαία και η εκτέλεση ορισμένων αναγκαίων έργων γενικής υποδομής. Η έκταση των δαπανών αυτών ποικίλει σημαντικά από χώρα σε χώρα ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης, τα τοπικά και τα περιβαλλοντικά δεδομένα. Για μια μικρή χώρα με φτωχό επίπεδο υποδομών οι αναγκαίες επενδύσεις γενικής υποδομής μπορεί να είναι υψηλές, τόσο σε σχέση με το Α.Ε.Π. όσο και σε απόλυτους όρους, και να απαιτούν σημαντικό μερίδιο των πόρων που διατίθενται για δημόσιες δαπάνες.

Η διεξαγωγή των αγώνων επηρεάζει περαιτέρω και με λιγότερο προφανείς τρόπους τα προγράμματα δημοσίων επενδύσεων για μια σειρά ετών, αφού μεταβάλλει τους ρυθμούς ολοκλήρωσης άλλων προγραμματισμένων έργων, ή ακόμα μεταβάλλει τη σύνθεση επιμέρους προγραμμάτων προς όφελος έργων που έχουν κάποια ολυμπιακά πλεονεκτήματα.

Για να εκτιμηθεί σωστά η σημασία των επενδυτικών δαπανών είναι αναγκαίο να διαπιστωθεί ο βαθμός στον οποίο οι αυξημένες επενδυτικές δαπάνες συνδέονται με την εισροή νέων πόρων στην οικονομία. Από τη σκοπιά αυτή, αλλά και από την άποψη της επίδρασης στις αγορές, σημασία έχει ο τρόπος χρηματοδότησης των αυξημένων δαπανών, κυρίως των δημοσίων, αλλά και των ιδιωτικών. Τα οικονομικά αποτελέσματα διαφοροποιούνται αν, για παράδειγμα, η χρηματοδότηση γίνεται με προσφυγή σε εξωτερικό δανεισμό ή με φορολογία.

2.1.2 Αύξηση της ζήτησης για τουριστικές υπηρεσίες.

Στις αναλύσεις για τα αναμενόμενα οφέλη από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων δίνεται μεγάλη έμφαση στις προοπτικές αύξησης του διεθνούς τουρισμού για τη διοργανώτρια χώρα. Η αύξηση αυτή αναμένεται να ξεκινήσει ήδη από την περίοδο της προετοιμασίας, ως αποτέλεσμα της διακίνησης αθλητικών παραγόντων, χορηγών, αθλητών αλλά και τουριστών, και να κορυφωθεί κατά το έτος της διεξαγωγής των αγώνων. Στη συνέχεια αναμένεται διατήρηση αυξημένου επιπέδου διεθνούς τουρισμού, για την μετά τους αγώνες περίοδο, ως αποτέλεσμα της σημαντικής προβολής της διοργανώτριας χώρας μέσα από τους αγώνες, αλλά και ως αποτέλεσμα των νέων υποδομών.

Για την έκταση των ωφελειών από τον τουρισμό γίνονται συνήθως διάφορες εκτιμήσεις οι οποίες στηρίζονται τόσο στη εμπειρία των αγώνων όσο και στην αξιολόγηση των ειδικών δεδομένων κάθε χώρας. Η εκτίμηση για τα ενδεχόμενα μακροχρόνια αποτελέσματα παρουσιάζει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τη πλευρά των οικονομικών συνεπειών, αλλά συνδέεται και με τη μεγαλύτερη αβεβαιότητα.

Σε κάθε περίπτωση η άμεση επίπτωση στον τουριστικό τομέα έχει χαρακτήρα μεταβολής στοιχείων της συνολικής ζήτησης αλλά και της προσφοράς, με περαιτέρω δευτερογενείς επιδράσεις στα συνολικά οικονομικά μεγέθη.

2.1.3 Χρονική κατανομή των Δράσεων και των αποτελεσμάτων

Με βάση τη χρονική διάκριση των δράσεων, αλλά και των αποτελεσμάτων, είναι χρήσιμο να γίνει αναφορά σε τρεις επιμέρους φάσεις:

Ι. Στην προ των αγώνων περίοδο (2000 -2004)

Η πρώτη περίοδος αποτελεί τη φάση της προετοιμασίας. Κατά την περίοδο αυτή πραγματοποιούνται όλα τα έργα υποδομής ενώ αρχίζει σταδιακά να εμφανίζεται και η αυξημένη τουριστική ζήτηση.

II. Στην περίοδο διεξαγωγής των αγώνων (Αύγουστος -Σεπτέμβριος 2004)

Στη φάση της διεξαγωγής των αγώνων πραγματοποιούνται οι λειτουργικές δαπάνες των αγώνων και εισπράττονται τα έσοδα από την πώληση του ολυμπιακού προϊόντος.

III. Στην περίοδο μετά τους αγώνες (2004-2009)

Τέλος στην μετά τους αγώνες φάση αναμένονται αποτελέσματα τόσο στον τουριστικό και εξαγωγικό τομέα, όσο και αποτελέσματα που συνδέονται με την όποια τεχνολογική και οργανωτική αναβάθμιση του φυσικού και ανθρωπίνου κεφαλαίου.

2.2 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Διατυπώνεται συχνά η άποψη ή η προσδοκία, ότι οι Ολυμπιακοί αγώνες της Αθήνας θα έχουν καταλυτική επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Η πραγματική επίδραση δεν είναι βέβαια εύκολο να εκτιμηθεί. Θεωρητικά, μπορεί κανείς να εντοπίσει δυνατότητες ενθάρρυνσης καινοτόμων επενδύσεων, ή δυνατότητες μεταφοράς τεχνολογίας, η υλοποίηση των οποίων θα επέφερε κάποιο διαρκές αποτέλεσμα στην οικονομική ανάπτυξη.

Παρακάτω εξετάζουμε συνοπτικά τους ενδεχόμενους τρόπους με τους οποίους ένα γεγονός, όπως οι Ολυμπιακοί αγώνες, είναι δυνατόν να επηρεάσει τον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης.

Στο πλαίσιο του νεοκλασικού μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης ένα μεμονωμένο γεγονός οσοδήποτε σημαντικό, δεν είναι δυνατόν να έχει επίδραση στο ρυθμό της μεγέθυνσης της οικονομίας, αφού αυτός εξαρτάται μόνον από τον ρυθμό αύξησης του πληθυσμού και την εξωγενή τεχνική πρόοδο. Εντούτοις, στη βιβλιογραφία που εξετάζει το φαινόμενο της προσέγγισης και της σύγκλισης (catch-up and convergence) γίνεται συνήθως η υπόθεση ότι οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες αναμένεται να προσεγγίσουν σταδιακά τα επίπεδα των προηγμένων χωρών μέσα από την υιοθέτηση μεθόδων παραγωγής και οργανωτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται σε περισσότερο ανεπτυγμένες οικονομίες¹. Στην έκταση που οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τους αγώνες εμπεριέχουν σημαντικές μεταφορές τεχνολογίας μπορούμε να αναμένουμε κάποια επίδραση στην ανάπτυξη.

Ορισμένοι πιο άμεσοι μηχανισμοί συνδέονται κυρίως με τις θεωρίες της ενδογενούς οικονομικής ανάπτυξης. Ένας τέτοιος μηχανισμός είναι εκείνος της απόκτησης γνώσης και εμπειρίας μέσα από τη συμμετοχή σε νέους τομείς δραστηριοποίησης. Η διοργάνωση μιας επιχείρησης των διαστάσεων των Ολυμπιακών αγώνων αναμένεται να αποτελέσει μια ουσιαστική ευκαιρία απόκτησης γνώσης και εμπειρίας για κάποιο μέρος του εργατικού δυναμικού. Η ευκαιρία για απόκτηση εμπειρίας αφορά τόσο τις ιδιωτικές επιχειρήσεις όσο και τους εμπλεκόμενους δημόσιους φορείς.

Η αυξημένη έκθεση στο διεθνή ανταγωνισμό και το διεθνές εμπόριο είναι ένας περαιτέρω παράγοντας που αυξάνει την ετοιμότητα της οικονομίας να υιοθετεί στο μέλλον νέες τεχνολογίες και μεθόδους παραγωγής. Χώρες που είναι ενσωματωμένες στη διεθνή οικονομία

¹ Η υπόθεση αυτή διαφέρει από την κατεξοχήν νεοκλασική υπόθεση της προσέγγισης, σύμφωνα με την οποία ο ταχύτερος ρυθμός αύξησης του προϊόντος στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες οφείλεται απλώς στη μικρότερη συγκέντρωση του κεφαλαίου και επομένως στη μεγαλύτερη απόδοσή του.

έχουν πρόσβαση σε μεγαλύτερο απόθεμα γνώσεων. Είναι επίσης γνωστό ότι οι διεθνείς μεταφορές τεχνολογίας συνδέονται με τις εμπορικές ροές.

Όσο μεγαλύτερο είναι το μέρος της οικονομίας που εκτίθεται στο διεθνή ανταγωνισμό μεγαλύτερη είναι η έκθεση σε ανώτερη τεχνολογία και τόσο μεγαλύτερη η πίεση για την ίση τέτοιας τεχνολογίας για να παραμείνει η χώρα ανταγωνιστική². Νέες ιδέες γίνονται αποδεκτές πιο γρήγορα σε χώρες όπου οι κάτοικοι είναι συνηθισμένοι στην αλλαγή και όχι σε χώρες που ζουν στην απομόνωση³.

Οι παραπάνω μηχανισμοί θα μπορούσαν να συνδεθούν περαιτέρω και με το ενδεχόμενο αυξημένης εισροής πόρων για άμεσες ξένες επενδύσεις. Στο βαθμό που η διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων συμβάλει στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων -ο τουριστικός τομέας είναι ένας πιθανός τομέας αλλά και άλλες δραστηριότητες δεν αποκλείονται- η μεταφορά τεχνολογίας ακολουθεί ταχύτερους ρυθμούς.

Παρόλα αυτά υπάρχουν και ενδεχόμενες αρνητικές διασυνδέσεις. Υπάρχουν για παράδειγμα αρκετές εκτιμήσεις στην βιβλιογραφία της σύγκλισης που συνδέουν την αύξηση των δαπανών και φόρων με μειωμένους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης⁴.

Όλες οι παραπάνω θεωρίες ή υποθέσεις για την οικονομική ανάπτυξη υπογραμμίζουν συγκεκριμένους μηχανισμούς που είναι δυνατόν να λειτουργήσουν. Η εμπειρική τεκμηρίωση δεν είναι πάντα εύκολη και δεν είναι αδιαμφισβήτητη. Πολύ δε περισσότερο δεν είναι εύκολη η ενσωμάτωση παρόμοιων μηχανισμών σε συνολικά μακροοικονομικά υποδείγματα. Εντούτοις είναι δυνατόν να ληφθούν υπόψη κάποια αποτελέσματα σχετικά με την οικονομική ανάπτυξη κυρίως μέσα από παραδοχές για την παραγωγικότητα του ανθρώπινου κεφαλαίου.

2.3 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ

Τα κίνητρα για την ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων δεν είναι πάντα οικονομικά, υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου λόγοι γοήτρου είναι οι κατεξοχήν κινητήριοι παράγοντες. Οι οικονομικές επιδράσεις δεν παύουν, εντούτοις, να αποτελούν σημαντικό κριτήριο επιτυχίας. Η ιστορία των Ολυμπιακών αγώνων, παρουσιάζει θετικά αλλά και αρνητικά παραδείγματα οικονομικών αποτελεσμάτων. Επιπλέον, παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες σύγκρισης των εκτιμήσεων για τις αναμενόμενες ωφέλειες με τα πραγματικά αποτελέσματα, απλή επισκόπηση των προβλέψεων και των δεδομένων που τελικώς διαμορφώνονται οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι προσδοκίες και οι προβλέψεις έχουν συνήθως έντονα αισιόδοξο χαρακτήρα. Συχνά, μεγάλο μέρος των προσδοκιών δεν υλοποιείται.

Οι οικονομικές επιδράσεις των Ολυμπιακών αγώνων άρχισαν να εξετάζονται σοβαρά μετά τους αγώνες του Μόντρεαλ το 1976. Όπως είναι ευρέως γνωστό η διοργάνωση αυτή, που στηρίχθηκε εξ ολοκλήρου σε δημόσιους πόρους, θεωρήθηκε οικονομική αποτυχία αφού συσσώρευσε σοβαρά χρέη για τις δημοτικές αρχές και επομένως τους κατοίκους της Καναδικής αυτής πόλης. Η εμπειρία του Μόντρεαλ δημιούργησε σοβαρό σκεπτικισμό στις

² Baumol, 1986, Alam, 1992.

³ Lewis, 1955.

⁴ Hansson and Henrenson, 1997.

χώρες που ήθελαν στη συνέχεια να διεκδικήσουν τη διοργάνωση των αγώνων. Οι αγώνες του Λος Άντζελες, το 1984, χρηματοδοτήθηκαν από ιδιωτικά κεφάλαια, και επέφεραν σημαντικά κέρδη στους διοργανωτές. Αξίζει να σημειωθεί ότι η επιτυχία του Λος Άντζελες κατέστη δυνατή με τις αλλαγές του καταστατικού της Δ.Ο.Ε. που έδωσαν νέες δυνατότητες εμπορευματοποίησης. Οι αγώνες αυτοί αποτελέσαν σημείο αναφοράς για επόμενες διοργανώσεις και ιδιαίτερα για εκείνη της Ατλάντας (1996), όπου όμως δεν υπήρξε επανάληψη της επιτυχίας.

Το μοντέλο της ελεύθερης αγοράς δεν είναι όμως πάντοτε εφαρμόσιμο ούτε και φαίνεται να αποτελεί κατ' ανάγκην την καλύτερη χρηματοδοτική επιλογή, ιδιαίτερα όταν η διοργάνωση αποβλέπει σε ευρύτερους και μακροχρονιότερους στόχους. Οι διοργανώσεις της Σεούλ, της Βαρκελώνης και του Σίδνεϊ, ενσωμάτωσαν πράγματι ευρύτερους και πιο μακροχρόνιους στόχους και ακολούθησαν μεικτή χρηματοδοτική πολιτική.

Οι συζητήσεις για τις οικονομικές επιδράσεις που αποκτούν ευρεία δημοσιότητα έχουν συνήθως ένα περιορισμένο πεδίο αναφοράς. Αφορούν κυρίως τις δαπάνες και τα έσοδα του οργανισμού διαχείρισης τω αγώνων και δεν περιλαμβάνουν μακροχρόνια αποτελέσματα όπως, για παράδειγμα, οφέλη από την χρήση των νέων υποδομών μετά το πέρας των αγώνων. Η συσσώρευση χρεών για υποδομές θα πρέπει πάντως να αντιπαρατίθεται με τα αναμενόμενα μακροχρόνια οφέλη (από αυτή τη άποψη ακόμη και η εμπειρία του Μόντρεαλ δεν είναι ενδεχομένως τόσο αρνητική όσο φαίνεται εκ πρώτης όψεως).

Η εκ των υστέρων αποτίμηση και συγκριτική αξιολόγηση των συνολικών οικονομικών επιδράσεων προσκρούει σε μεθοδολογικές δυσχέρειες, ιδιαίτερα λόγω έλλειψης καθαρής συγκριτικής βάσης. Μια σωστή αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, θα πρέπει να συνεξετάζει το πλαίσιο στόχων και προσδοκιών που περιβάλλει κάθε συγκεκριμένη διοργάνωση. Οι οικονομικοί στόχοι και οι προσδοκίες ποικίλουν ανάμεσα σε χώρες και ανάμεσα σε πόλεις. Το μέγεθος της χώρας, το επίπεδο ανάπτυξης, η γεωγραφική θέση συμβάλλουν στον προσδιορισμό των στόχων αλλά επηρεάζουν και την επιτυχή έκβαση τους.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες της Αθήνας έχουν χαρακτηριστεί συχνά από κυβερνητικούς παράγοντες ως «εθνική υπόθεση». Ο όρος αυτός αναφέρεται τόσο στο μέγεθος της προσπάθειας όσο και στην έκταση των αναμενόμενων ωφελειών. Τα οικονομικά οφέλη που προσδοκούνται, παρότι δεν διατυπώνονται ευκρινώς, θα πρέπει σχετίζονται με σημαντική και διαρκή θετική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα. Η αναβάθμιση της Αθήνας καθώς η και προώθηση της θέσης της χώρας στη διεθνή τουριστική αγορά είναι επίσης στόχοι στους οποίους γίνονται συχνές αναφορές.

Εξεταζόμενη από την άποψη των στόχων και της στρατηγικής η ελληνική διοργάνωση έχει κοινά σημεία με διάφορες πτυχές εκείνων της Σεούλ, της Βαρκελώνης και του Σίδνεϊ. Μακροχρόνιοι αναπτυξιακοί στόχοι συνδέθηκαν κυρίως με του αγώνες της Σεούλ. Σοβαρή προσπάθεια μακροπρόθεσμης τουριστικής εκμετάλλευσης αναπτύχθηκε στη Βαρκελώνη και το Σίδνεϊ. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις υπήρξε ουσιαστική κρατική εμπλοκή στον σχεδιασμό, την οργάνωση και την προετοιμασία, ενώ αποφασιστική ήταν και η κρατική χρηματοδότηση. Είναι, τέλος, ευρέως αποδεκτό ότι και οι τρεις αυτές χώρες είχαν σχετική επιτυχία στους στόχους τους, αν και η εκ των υστέρων αποτίμηση των οικονομικών αποτελεσμάτων για το Σίδνεϊ δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Ίσως το πλέον χαρακτηριστικό διαρκές όφελος που έχει συνδεθεί με τους Ολυμπιακών αγώνες να είναι τα μακροχρόνια

αποτελέσματα στην τουριστική ανάπτυξη της Βαρκελώνης.

Ένα από τα συμπεράσματα που πηγάζουν από την ανάλυση των αποτελεσμάτων των Ολυμπιακών αγώνων είναι ότι κάθε σοβαρή εκτίμηση των συνεπειών θα πρέπει να στηρίζεται στη κατανόηση των μηχανισμών που συνδέουν τις ολυμπιακές δραστηριότητες με τη λειτουργία της οικονομίας και μέσω των οποίων αναμένεται κάποιο θετικό αποτέλεσμα. Η κατανόηση αυτή βοηθάει επιπλέον στον καλύτερο συντονισμό των προσπαθειών για την επίτευξη του επιθυμητού στόχου.

2.4 ΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ

Για να εξασφαλιστεί η επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, γίνεται ήδη μεγάλος σχεδιασμός και συντονισμός. Δίνεται μεγάλη έμφαση στην πραγματοποίηση της επιτυχίας διαμέσου του ενθουσιασμού, της αφοσίωσης και του πνεύματος συνεργασίας των ανθρώπων οι οποίοι θα εργαστούν και οι οποίοι διαθέτουν επαγγελματισμό, εμπειρία, μόρφωση και ικανότητες.

Η Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 έχει συστήσει τη Διεύθυνση Προσλήψεων και Επιλογής Προσωπικού, η οποία είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής του προσωπικού. Σκοπός της είναι να προσελκύσει, να προσλάβει και να κρατήσει το καλύτερο δυνατό εργατικό δυναμικό, δημιουργώντας παράλληλα κίνητρα, ώστε η απόδοσή του να φτάσει στο ανώτατο δυνατό επίπεδο.

Συνεχώς ανακοινώνονται νέες θέσεις εργασίας, για όλους όσους θα ήθελαν να ζήσουν τη μοναδική εμπειρία της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας.

2.4.1 Απασχόληση

Ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, έχει ανακοινωθεί. Το πρόγραμμα προβλέπει την πρόσληψη 5.785 επιστημόνων, αποφοίτων λυκείου ή άλλων τεχνικών σχολών, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι ως άνεργοι στον Ο.Α.Ε.Δ., έχοντας ως αντικειμενικό στόχο την απόκτηση από τα άτομα αυτά εργασιακής εμπειρίας, δεξιοτήτων και εξειδίκευσης, με σκοπό την πρόσκτηση επιπρόσθετων εφοδίων για την ένταξή τους με καλύτερους όρους στην αγορά εργασίας μετά τους Αγώνες. Ταυτόχρονα, το πρόγραμμα εξασφαλίζει στην Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων το απαραίτητο, σε αριθμό και γνώσεις, προσωπικό που θα απαιτηθεί για τη διοργάνωση των Αγώνων.

Να σημειωθεί ότι το πρόγραμμα αυτό ήταν ένα από τα κύρια σημεία του Μνημονίου Συνεργασίας που έχει υπογραφεί μεταξύ της ΑΘΗΝΑ 2004 και του υπουργείου Εργασίας και αναδεικνύει μια ακόμη κοινωνική διάσταση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

2.4.2 Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν άτομα από 18 έως 40 ετών, οι οποίοι όμως θα πρέπει:

1. Να είναι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι., διπλωματούχοι Ι.Ε.Κ., απόφοιτοι Λυκείου Γενικής Εκπαίδευσης, απόφοιτοι Σχολικών Μονάδων Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων, Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων καθώς και άνεργοι που είναι κάτοχοι ισότιμων με τους παραπάνω τίτλους σπουδών της ημεδαπής ή αλλοδαπής.
2. Να διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ.
3. Να έχουν την Ελληνική υπηκοότητα (ή την υπηκοότητα Κράτους – Μέλους της

Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή να είναι Έλληνες ομογενείς με νόμιμο δικαίωμα παραμονής και απασχόλησης στην Ελλάδα.

4. Οι άνδρες να έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή να έχουν απαλλαγεί νόμιμα ή να έχουν λάβει αναβολή από τον στρατό μέχρι την λήξη του προγράμματος.

Για την υλοποίηση του προγράμματος θα προκηρυχθεί σχετικός διαγωνισμός που θα δημοσιευθεί στον Τύπο και στις ιστοσελίδες της ΟΕΟΑ «Αθήνα 2004» και του ΟΑΕΔ.

Οι ενδιαφερόμενοι θα υποβάλουν την αίτησή τους ταχυδρομικά, ενώ τα χρονικά διαστήματα υποβολής των αιτήσεων για την υπαγωγή των ανέργων στο πρόγραμμα θα καθορίζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα που θα κυμαίνονται αναλόγως της ειδικότητας και της διάρκειας άσκησης, από ανακοινώσεις στα ΚΠΑ και καταχωρήσεις του ΟΑΕΔ στον Τύπο.

Η επιλογή θα γίνεται από τον Φορέα υλοποίησης του προγράμματος, την ΟΕΟΑ «Αθήνα 2004».

2.4.3 Θέσεις εργασίας στην «Αθήνα 2004»

Η διάρκεια των συμβάσεων θα κυμαίνεται από 3 έως 11 μήνες, ενώ προβλέπεται ότι συνολικά θα προσληφθούν 5.785 άνεργοι σε εννιά δέσμες ειδικοτήτων:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	ΝΟΕ-03 ΕΩΣ ΜΑΪ-04	ΙΟΥΝ- ΙΟΥΛ-04	ΣΥΝΟΛΟ
1. ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	36	2550	2586
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	1270	724	1994
3. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	594	0	594
4. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, Μ.Μ.Ε., ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ	205	164	369
5. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ, ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	56	88	144
6. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	5	33	38
7. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	27	0	27
8. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ	0	18	18
9. ΟΔΗΓΟΙ, ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΙ	0	15	15
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	2193	3592	5785

Αξίζει να σημειωθεί ότι την χρηματοδότηση του προγράμματος αναλαμβάνει ο Ο.Α.Ε.Δ. καταβάλλοντας τα προβλεπόμενα, ενώ η «Αθήνα 2004» θα καταβάλλει πρόσθετη αμοιβή. Πιο συγκεκριμένα οι συνολικές αποδοχές των αποφοίτων ΑΕΙ και ΤΕΙ θα ανέρχονται σε 1.310 ευρώ (εκ των οποίων 530 ευρώ θα καταβάλει ο ΟΑΕΔ και 780 ευρώ η ΟΕΟΑ), ενώ των αποφοίτων Β/θμιας εκπαίδευσης σε 1.000 ευρώ (440 ευρώ από τον ΟΑΕΔ και 660 ευρώ από την ΟΕΟΑ).

Αναφερόμενη στο πρόγραμμα, η πρόεδρος της «Αθήνα 2004» Γιάννα Αγγελοπούλου επεσήμανε ότι «αποτελεί μια πρωτοποριακή συμβολή και διέξοδο στην αναζήτηση ενός καλύτερου επαγγελματικού και κοινωνικού «αύριο», για χιλιάδες νέους ανθρώπους. Ταυτόχρονα, συνδυάζει τη συμμετοχή και την προσφορά στο μοναδικό γεγονός της τέλεσης των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων στη χώρα μας, με την ευκαιρία της απόκτησης σημαντικών συγκριτικών επαγγελματικών πλεονεκτημάτων από χιλιάδες νέους ανθρώπους».

Τόνισε μάλιστα ότι με το πρόγραμμα επιτυγχάνεται αφ' ενός η εξοικονόμηση σημαντικών ποσών, μέσω της χρηματοδότησης του ΟΑΕΔ, και αφ' ετέρου η αποδοτική αξιοποίηση των πόρων που θα διατεθούν, ενώ εξασφαλίζεται και το απαιτούμενο για τη διοργάνωση προσωπικό.

Σημειώνεται ότι το έμμισθο προσωπικό της Οργανωτικής Επιτροπής ανέρχεται, σε 1.800 άτομα, αριθμός αντίστοιχος με αυτόν των Αγώνων της Ατλάντα και του Σίδνεϊ. Για τη διοργάνωση όμως απαιτείται η απασχόληση «έκτακτου» προσωπικού (υπολογίζεται σε περίπου 6.000 άτομα), το οποίο θα εξασφαλισθεί μέσω του προγράμματος αυτού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στους αγώνες της Ατλάντα το έκτακτο προσωπικό ανήλθε σε 5.000 άτομα περίπου, ενώ στο Σίδνεϊ ο αντίστοιχος αριθμός ήταν περίπου 5.300 άτομα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΓΧΩΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗ

3.1 Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Η οργανωτική δομή που έχει υιοθετηθεί από την Ελληνική πολιτεία για την προετοιμασία και τη διεξαγωγή των αγώνων συνεπάγεται τη διάκριση των οικονομικών λογαριασμών σε δύο προϋπολογισμούς. Ο πρώτος είναι ένας κατεξοχήν λειτουργικός προϋπολογισμός ο οποίος απεικονίζει τις χρηματικές ροές που δημιουργούνται από τις δραστηριότητες του οργανισμού "Αθήνα 2004", δηλαδή του φορέα που έχει την ευθύνη οργάνωσης και τέλεσης των αγώνων, ενώ ο δεύτερος προϋπολογισμός περιλαμβάνει τις χρηματικές ροές που πηγάζουν από όλες τις οικονομικές δράσεις που έχουν αναληφθεί από το Ελληνικό κράτος, σε σχέση με τους Ολυμπιακούς αγώνες, και δεν εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του "Αθήνα 2004". Οι τελευταίες αφορούν κατ'αρχήν Ολυμπιακές υποδομές, αλλά περιλαμβάνουν και δαπάνες γενικής υποδομής, δαπάνες για μηχανικό εξοπλισμό, καθώς και καταναλωτικές δαπάνες. Παρακάτω οι προϋπολογισμοί αυτοί αναλύονται καταρχήν χωριστά και στη συνέχεια ενοποιούνται ανάλογα με το περιεχόμενο τους, ως συνιστώσες της συνολικής δαπάνης της οικονομίας, για τον προσδιορισμό των άμεσων οικονομικών επιδράσεων σε βασικά μακροοικονομικά μεγέθη. Η επόμενη ενότητα αφορά στο προϋπολογισμό του δημοσίου ο οποίος περιλαμβάνει και τον κύριο όγκο των επενδυτικών παρεμβάσεων.

Στον πίνακα 3.1 ταξινομούνται τα Ολυμπιακά έργα που έχουν αναληφθεί από το κράτος και άλλους δημόσιους φορείς κατά κατηγορία δαπάνης. Το σύνολο των δαπανών αυτής της κατηγορίας ανέρχεται σε 6.370 εκατ. ευρώ.⁵

Όπως φαίνεται από τον πίνακα 3.1 τα Ολυμπιακά αθλητικά έργα καλύπτουν το 43.5% των συνολικών δαπανών, ενώ οι δαπάνες γενικής υποδομής ανέρχονται στο 42.2% του συνόλου. εκ των οποίων 13,7% αφορά σε υποδομές μεταφορών. Οι δαπάνες για εξοπλισμό αποτελούν το 18% και τέλος περίπου 11% του προϋπολογισμού απορροφάται από καταναλωτικές δαπάνες.

Όσον αφορά τους φορείς υλοποίησης των έργων, το μεγαλύτερο βάρος φέρει το Υπουργείο Πολιτισμού⁶ και ακολουθεί το ΥΠΕΧΩΔΕ. Σημαντικό είναι επίσης το ύψος των δαπανών των Υπουργείων Δημοσίας τάξης, Υγείας Πρόνοιας, Εμπορικής Ναυτιλίας, Μεταφορών και Εθνικής Άμυνας.

Στον πίνακα 3.2 παρουσιάζεται η χρονική κατανομή των δαπανών κατά δημόσιο φορέα, με το ποσοστό να αυξάνεται συνεχώς από το 2000 έως το 2003. Παρατηρούμε μια σταθεροποίηση μέχρι και μικρή μείωση το 2004 στους περισσότερους φορείς, εκτός από το Υπουργείο Παιδείας που, από το 31% ανεβαίνει στο 37,3%.

Σημαντική βέβαια είναι η πτώση των δαπανών στα Υπουργεία ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ που, από το 39,9 πέφτει στο 12% το πρώτο και από 28,4 σε 17,7% το δεύτερο.

⁵Όπου υπάρχουν στοιχεία για τα έτη 2004 και 2005 έχουν προέλθει από τον υπάρχοντα προϋπολογισμό του οργανισμού σε τρέχοντα δολάρια Η.Π.Α., με βάση τις εκτιμήσεις για την ισοτιμία ευρώ δολαρίου και τις προβλέψεις για τον πληθωρισμό.

⁶Ορισμένα έργα κυρίως περιφερειακά διεκπεριώνονται στη πραγματικότητα από άλλους φορείς, εμφανίζονται όμως στο πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού επειδή το τελευταίο έχει τον συντονισμό των δράσεων στο σύνολο της χώρας.

Με βάση τα δεδομένα των προηγούμενων πινάκων οι συνολικές δαπάνες κατατάσσονται κατά λειτουργική κατηγορία, δηλαδή σε κατασκευές, εξοπλισμούς και δημόσια κατανάλωση. Ο πίνακας 3.3 παρουσιάζει την εξέλιξη των δαπανών με βάση τη λειτουργική κατανομή για τη περίοδο 2000-2004. Όπως φαίνεται από τον πίνακα 3.3 οι επενδυτικές δαπάνες κορυφώνονται το 2003 ενώ οι καταναλωτικές το 2004. Οι συνολικές δαπάνες ανέρχονται σε 6.370 εκατομμύρια ευρώ. Η δαπάνη για το έτος 2003 ανέρχεται σε 1.396 εκατομμύρια ευρώ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (εκατ. ευρώ)		
	ΑΞΙΑ	ΣΥΝΘΕΣΗ %
ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	1.900	43,5
ΕΡΓΑ ΟΛΥΜΠ. ΥΠΟΔΟΜΗΣ	160	3,7
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	140	3,1
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	20	0,6
ΕΡΓΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	1.840	42,2
ΥΠΟΔΟΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ	600	13,7
ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	450	10,5
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	800	18,0
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	460	10,7
ΣΥΝΟΛΟ	6.370	100,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2 Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (%) ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ					
ΦΟΡΕΑΣ ΕΡΓΩΝ	2000	2001	2002	2003	2004
Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.	1.9	17.7	28.5	39.9	12.0
ΥΠ. ΔΗΜ. ΤΑΞΗΣ	0.0	20.0	23.8	28.3	28.0
ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	0.1	22.3	31.4	28.4	17.7
ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ-ΠΡΟΝΟΙΑΣ	0.0	20.0	23.8	28.3	28.0
ΥΠ. ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	0.0	20.0	23.8	28.3	28.0
ΥΠ. ΕΘΝ. ΑΜΥΝΑΣ	0.0	20.0	23.8	28.3	28.0
ΥΠ. ΕΜΠΟΡ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	0.0	20.0	23.8	28.3	28.0
ΥΠ. ΔΗΜ. ΤΑΞΗΣ	0.0	20.0	23.8	28.3	28.0
ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΟΕΚ	0.0	20.0	23.8	28.3	28.0
ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ	0.0	0.0	31.7	31.0	37.3
ΥΠ. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	0.0	20.0	23.8	28.3	28.0
ΔΙΚΤΥΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	0.0	20.0	23.8	28.3	28.0

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (εκατ. ευρώ)				
	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ
	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ		
2000	27	21	7	55
2001	645	150	70	865
2002	945	210	75	1.230
2003	1.050	240	106	1.396
2004	510	243	115	868
ΣΥΝΟΛΟ	3.177	864	373	4.414

Ο πίνακας 3.4 παρουσιάζει την τελική δαπάνη που προκαλείται από την δράση του Οργανισμού Αθήνα 2004 σε ευρώ. Τα στοιχεία του πίνακα τα έτη 2004 και 2005 έχουν προέλθει από τον υπάρχοντα προϋπολογισμό του οργανισμού σε τρέχοντα δολάρια Η.Π.Α. με βάση τις εκτιμήσεις για την ισοτιμία ευρώ δολαρίου και τις προβλέψεις για τον πληθωρισμό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΗΝΑ 2004 (εκατ. ευρώ)						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΕΣΟΔΑ						
Τηλεοπτικά Δικαιώματα	11	84	60	71	484	
Χορηγίες	0,0	41	62	108	216	
Συμμετοχή Ελλ. Δημοσίου	84	46	42	40	38	
Εισιτήρια Αγώνων	0,0	0,0	0,0	60	125	
Λοιπά Έσοδα	1,2	9	15	24	66	10
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	96,2	180	179	303	929	10
ΕΞΟΔΑ						
Βασικές Απαιτήσεις	7	17	16	43	189	2
Αθλήματα	2	3,3	4	9	68	
Διαχείριση Ολ. Εγκαταστάσεων	0,0	3,3	3	7	79	
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	1,5	13	16	18	120	
Μάρκετινγκ	9	10	11	12	27	
Επικοινωνία	4,5	4,5	4,5	5	17	
Πολιτισμός Τελετές	3,3	9	9	10	66	
Υπηρεσίες Αγώνων	4,5	13	12,6	24	130	
Τεχνολογία	2	27	25,5	50	212	
Διοικητικές Υπηρεσίες	9	16	18	6	40,5	7,5
Σύνολο Προγραμμάτων	42,8	116,1	119,6	164	948,5	9,5
Συνεισφορά σε παραολυμπιακούς	2	6	6	7	28,2	
Δικαιώματα ΔΟΕ	0,0	4,5	6	12	15	
Απρόβλεπτα	0,0	0,0	11	30	107	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	44,8	126,6	142,6	213	1.098,7	9,5

3.2 ΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Η χορηγία καθιερώνεται ως θεσμός στην αρχαία Ελλάδα. Οι εύποροι Αθηναίοι της εποχής συμμετείχαν στα έξοδα του κράτους και συνεισέφεραν οικονομικά σε αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις. Το κράτος αναγνώριζε τη συμβολή τους και χάραζε το όνομά τους σε μαρμάρινες πλάκες. Η πράξη αυτή αποτελούσε ένδειξη σεβασμού και τύγχανε καθολικής αναγνώρισης από τους πολίτες. Η Διεύθυνση Χορηγιών της ΑΘΗΝΑ 2004, λαμβάνοντας υπόψη αυτήν την κληρονομιά, σκοπεύει να εξασφαλίσει χορηγίες για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, ενώ συγχρόνως θα ελέγχει την εμπορική πτυχή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Επιπλέον, η διεύθυνση προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες μάρκετινγκ, εγγυάται τις μεγαλύτερες δυνατές αποδόσεις για τους χορηγούς και αναπτύσσει ισχυρούς δεσμούς με την επιχειρηματική κοινότητα.

3.2.1 Χορηγικό Πρόγραμμα Αθήνα 2004

Ο ισοσκελής προϋπολογισμός της ΑΘΗΝΑ 2004 ανέρχεται σε 1,962 δισ. ευρώ. Τα έσοδα της ΑΘΗΝΑ 2004 από χορηγίες ανέρχονται σήμερα σε 509,070 εκατομμύρια ευρώ: 274,370 εκατομμύρια ευρώ προέρχονται από τις 15 πρώτες κατηγορίες του Εθνικού Χορηγικού Προγράμματος (Εθνικοί Χορηγοί).⁷ Περίπου 234,7 εκατομμύρια Ευρώ θα προέλθουν από το Πρόγραμμα TOP V (Διεθνείς Χορηγοί).

Το Χορηγικό Πρόγραμμα ΑΘΗΝΑ 2004 παρέχει τη δυνατότητα στους χορηγούς να αξιοποιήσουν τη μοναδική ευκαιρία, που τους παρουσιάζεται. Το Πρόγραμμα παρέχει συγκεκριμένα δικαιώματα και ειδικά προνόμια σε κάθε Χορηγό, τα οποία διαφοροποιούνται ανάλογα με το χορηγικό επίπεδο και το ύψος της επένδυσης.

Το Πρόγραμμα Εθνικών Χορηγών περιλαμβάνει τρία χορηγικά επίπεδα:

I. Μεγάλος Εθνικός Χορηγός

II Επίσημος Υποστηρικτής

III. Επίσημος Προμηθευτής

Με την εξαγγελία του Χορηγικού της προγράμματος, η ΑΘΗΝΑ 2004 ανακοίνωσε την απόφασή της να προκηρύξει μέχρι και 40 χορηγικές κατηγορίες, η καθεμία εκ των οποίων, βάσει του ύψους της προκηρυχθείσας χορηγίας, να εντάσσεται σε ένα από τα τρία χορηγικά επίπεδα, δηλαδή, Μεγάλος Εθνικός Χορηγός, Επίσημος Υποστηρικτής, και Επίσημος Προμηθευτής. Η ΑΘΗΝΑ 2004 αποφάσισε να έχει περιορισμένο αριθμό χορηγών, διότι ήθελε να δώσει έμφαση στην ποιότητα και όχι στη ποσότητα των χορηγιών, ώστε να είναι σε θέση να ελέγχει καλύτερα την εμπορική πτυχή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 και να δώσει μεγαλύτερη αξία στη χορηγία.

Το Μάιο του 2003, 15 μήνες πριν την έναρξη των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004, 15 χορηγικές κατηγορίες είχαν αποφέρει 274,370 εκατομμύρια Ευρώ, ποσό το οποίο αποτελούσε το 137,18% του οικονομικού στόχου της Οργανωτικής Επιτροπής.

⁷ Στα έσοδα του Εθνικού Χορηγικού Προγράμματος συμπεριλαμβάνονται και οι Χορηγίες του προγράμματος Λαμπαδηδρομίας. Επίσημοι Χορηγοί του προγράμματος Λαμπαδηδρομίας είναι η Coca-Cola ενώ Επίσημοι Υποστηρικτές οι SAMSUNG, EUROSPORT και ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε.

3.3 ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

3.3.1 Κατηγορία Τηλεπικοινωνίες:

Ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (Κοινοπραξία ΟΤΕ - COSMOTE - OTENET), Μεγάλος Εθνικός Χορηγός από το Νοέμβριο του 2000, είναι μια από τις κορυφαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα και ένας από τους δέκα κορυφαίους Τηλεπικοινωνιακούς Οργανισμούς στην Ευρώπη. Η οικονομική του προσφορά αποτελεί την μεγαλύτερη εθνική χορηγία, που έγινε ποτέ στις Τηλεπικοινωνίες στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων. Επιπλέον, ο ΟΤΕ δεσμεύτηκε να δαπανήσει άλλα 102,7 εκατομμύρια Ευρώ, ώστε να αναβαθμίσει την υποδομή και τις υπηρεσίες του και να ανταποκριθεί στην πρόκληση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Το ύψος των επενδύσεων που θα πραγματοποιήσει η Cosmote για την υποστήριξη της Ολυμπιάδας του 2004, θα είναι της τάξεως των 80-90 εκατ. ευρώ.

Στόχος της εταιρείας είναι όχι μόνο να επιτύχει απόσβεση της επένδυσης, αλλά και να αποφέρει κέρδη στο ταμείο της.

Η διοίκηση της Cosmote, έχει δημιουργήσει τους πυρήνες στελεχών και τις ομάδες εργασίας, που έχουν ως έργο την υλοποίηση της επένδυσης, αλλά και την αναζήτηση των εσόδων και των κερδών.

3.3.2 Κατηγορία Τράπεζες:

Η ALPHA BANK, Μεγάλος Εθνικός Χορηγός από το Φεβρουάριο του 2001, αποτελεί την 1η ιδιωτική τράπεζα στην Ελλάδα. Η χορηγία της αποτελεί ρεκόρ εθνικής χορηγίας στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων.

3.3.3 Κατηγορία Ζυθοποιία:

Η HEINEKEN / Αθηναϊκή Ζυθοποιία, Μέγας Εθνικός Χορηγός από το Φεβρουάριο του 2001, προσέφερε την υψηλότερη χορηγία στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων για την κατηγορία της ζυθοποιίας. Από τότε μέχρι σήμερα η Heineken έχει υλοποιήσει ένα Πολυδιάστατο πρόγραμμα, το οποίο εμπλουτίζεται συνεχώς, με σκοπό να ενημερώσει και να παροτρύνει το κοινό να συμμετάσχει στη Μεγάλη Γιορτή, τους Ολυμπιακούς Αγώνες ΑΘΗΝΑ 2004.

3.3.4 Κατηγορία Γαλακτοκομικά Προϊόντα:

Η ΔΕΛΤΑ και η ΦΑΓΕ, οι μεγαλύτερες γαλακτοκομικές εταιρείες στην Ελλάδα, δημιούργησαν μια κοινοπραξία και αναδείχθηκαν Μεγάλοι Χορηγοί τον Μάρτιο του 2001. Οι δύο εταιρείες με τη συνεργασία τους για την υποστήριξη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 αποτελούν παράδειγμα "Ολυμπιακής εκεχειρίας" στον επιχειρηματικό τομέα.

3.3.5 Κατηγορία Ραδιοτηλεοπτικά:

Η ΕΡΤ (Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση), Μεγάλος Εθνικός Χορηγός από τον Μάιο του 2001, θα διαθέσει διαφημιστικό χρόνο και προγράμματα προβολής σε όλους τους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς της σταθμούς.

3.3.6 Κατηγορία Αυτοκίνητα:

Η HYUNDAI - HELLAS ανακηρύχθηκε Μεγάλος Χορηγός τον Ιουλίου του 2001 και η χορηγία της κάλυψε το 101% του οικονομικού στόχου του Προγράμματος Εθνικών Χορηγών της ΑΘΗΝΑ 2004. Η HYUNDAI - HELLAS, θα προσφέρει χρήματα και οχήματα, τα οποία

θα διατεθούν για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

3.3.7 Κατηγορία Ταχυδρομικών Υπηρεσιών και Ταχυμεταφορών:

Τα ΕΛ.ΤΑ. (Ελληνικά Ταχυδρομεία), ανακηρύχθηκαν τον Οκτώβριο του 2001 Μέγας Εθνικός Χορηγός και θα προσφέρουν χρήματα και υπηρεσίες.

3.3.8 Κατηγορία Αεροπορικών Εταιρειών και Αεροπορικών Εισιτηρίων:

Η Ολυμπιακή Αεροπορία είναι από το Μάρτιο του 2003 ο 8ος Μεγάλος Εθνικός Χορηγός της ΑΘΗΝΑ 2004. Η χορηγία της Ολυμπιακής Αεροπορίας είναι εξ' ολοκλήρου σε είδος και αφορά τόσο στους Ολυμπιακούς όσο και στους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Επίσης, επιλεγμένα προϊόντα της ΑΘΗΝΑ 2004 θα πωλούνται από το δίκτυο της Ολυμπιακής Αεροπορίας.

3.4 ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

3.4.1 Κατηγορία Υπηρεσίες Εισιτηρίων:

Η Ticketmaster ανακηρύχθηκε το Μάρτιο του 2002 Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην κατηγορία των Υπηρεσιών Εισιτηρίων.

3.4.2 Κατηγορία Πετρελαϊκών Προϊόντων:

Η SHELL HELLAS A.E. ανακηρύχθηκε τον Ιούλιο του 2002 Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην κατηγορία των Πετρελαϊκών Προϊόντων (καύσιμα, αμόλυβδη βενζίνη, πετρέλαιο

3.4.3 Κατηγορία Κέντρων Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας:

Η ABB-ALSTOM-SIEMENS-DIEKAT ανακηρύχθηκε τον Σεπτέμβριο του 2002 Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην κατηγορία των Κέντρων Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας.

3.3.4 Κατηγορία Προγραμμάτων Φιλοξενίας και Ταξιδιωτικών Πακέτων:

Η εταιρία JET SET SPORTS, ανακηρύχθηκε τον Μάρτιο του 2003 Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004, στην κατηγορία των Προγραμμάτων Φιλοξενίας και Ταξιδιωτικών Πακέτων.

3.4.5 Κατηγορία Αθλητικής Ένδυσης για Στολές:

Η ADIDAS SALOMON A.G. ανακηρύχθηκε Επίσημος Υποστηρικτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην κατηγορία της Αθλητικής Ένδυσης για Στολές.

3.5 ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ

3.5.1 SCHENKER

Κατηγορία Προώθησης / Διαμετακόμισης Φορτίων και Υπηρεσιών Εκτελωνισμού: Η εταιρία SCHENKER, ανακηρύχθηκε Επίσημος Προμηθευτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004, στην κατηγορία της Προώθησης/ Διαμετακόμισης

Φορτίων και Υπηρεσιών Εκτελωνισμού. Κοινοπραξία ALTEC, INFO-QUEST, INTRACOM, PC SYSTEMS. Κατηγορία σταθμών εργασίας, εξυπηρετητών και ψηφιακών αποθηκευτικών χώρων: Η Κοινοπραξία Τεχνολογίας ΚΟΕΠ των εταιριών ALTEC, INFO-QUEST, INTRACOM, PC SYSTEMS ανακηρύχθηκε τον Απρίλιο του 2003 Επίσημος Προμηθευτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 στην κατηγορία των σταθμών εργασίας, εξυπηρετητών και ψηφιακών αποθηκευτικών χώρων.

3.5.2 MONDO

Κατηγορία αθλητικού εξοπλισμού:

Η Ιταλική εταιρεία MONDO S.p.A ανακηρύχθηκε τον Ιούλιο του 2003 Επίσημος Προμηθευτής των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων της ΑΘΗΝΑ 2004 στην κατηγορία αθλητικού εξοπλισμού για τα δάπεδα του Ολυμπιακού Σταδίου (Ο.Α.Κ.Α.) και του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας καθώς και για τον εξοπλισμό του Ολυμπιακού Σταδίου.

3.6 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

3.6.1 Την κατάρτιση Ολυμπιακού Δείκτη εξετάζει το Χ.Α.Α.

Πρόσκληση στις διεθνείς επιχειρήσεις που αναπτύσσουν χορηγική δράση στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, των οποίων οι μετοχές διαπραγματεύονται στις διεθνείς αγορές, πρόκειται να απευθύνει το Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, ώστε να προβούν στην εισαγωγή των μετοχών τους και στη Σοφοκλέους.

Από την πλευρά τους το Χρηματιστήριο και η Κεφαλαιαγορά θα διασφαλίσουν τις σχετικές διαδικασίες σε όσους από τους χορηγούς επιδείξουν ενδιαφέρον, ενώ βρίσκονται ήδη στην αναζήτηση του ανάδοχου (ή αναδόχων) που θα αναλάβει την υλοποίηση του έργου. Εκτιμάται ότι η διαδικασία της εξέτασης των ενημερωτικών φυλλαδίων θα πραγματοποιηθεί με ταχείς ρυθμούς, ενώ για τον σκοπό αυτό θα υπάρξει ενδεχομένως ειδική απόφαση των αρχών, η οποία θα περιλαμβάνει λεπτομέρειες και για το περιεχόμενο του ενημερωτικού φυλλαδίου.

Στο πλαίσιο αυτό έχουν ήδη κανονιστεί συναντήσεις με τους αρμόδιους φορείς του 2004, ενώ η συνεργασία του Χρηματιστηρίου και της Κεφαλαιαγοράς έχει καταλήξει σε συμφωνία σε όλα τα επίπεδα. Μάλιστα, εφόσον το ενδιαφέρον των χορηγών κριθεί ικανοποιητικό, εξετάζεται και η κατάρτιση Ολυμπιακού Δείκτη ο οποίος θα περιλαμβάνει τόσο τις ήδη εισηγμένες εταιρίες – χορηγούς, όσο και αυτές που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον για την εισαγωγή τους.

Σημειώνεται ότι και στο παρελθόν σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων που συνδέονταν χορηγικά με τους Αγώνες, προέβησαν στην εισαγωγή των μετοχών τους στο χρηματιστήριο της χώρας στην οποία διοργανώνονταν οι Αγώνες. Οι ήδη εισηγμένες εταιρίες στο Χ.Α.Α., οι οποίες είναι και χορηγοί των Ολυμπιακών Αγώνων είναι η Alpha Bank, της οποίας οι μετοχές διαπραγματεύονται επίσης στο Λονδίνο και στη Φραγκφούρτη, ο ΟΤΕ, οι μετοχές του οποίου βρίσκονται στο ταμπλό του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης, του Λονδίνου, και της Φραγκφούρτης και η COSMOTE, οι μετοχές της οποίας διαπραγματεύονται επίσης σε Λονδίνο και Φραγκφούρτη.

Ανάμεσα στις εταιρίες στις οποίες θα απευθυνθεί η πρόσκληση αναφέρονται οι Kodak, John Hancock, Mc Donald's, Samsung, Schlumberger, Xerox, Ticketmaster και Coca Cola. Παράλληλα, οι προσκλήσεις ενδεχομένως να απευθυνθούν και σε κάποιους άλλους χορηγούς, εφόσον αυτοί είναι ήδη εισηγμένοι σε κάποια διεθνή αγορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

4.1 ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ

4.1.1 Η Παρούσα Κατάσταση στο Διεθνές Επίπεδο και Επίπεδο Χώρας

Ο Τουρισμός αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα για τη χώρα. Αυτό αποδεικνύεται από τη συμβολή του, τόσο στη διαμόρφωση των συνολικών μεγεθών της οικονομίας (π.χ. συμβάλλει κατά 10% περίπου στο Α.Ε.Π. άνω του 11% στην απασχόληση, άνω του 7 % στο καθαρό πάγιο κεφάλαιο της οικονομίας ο ξενοδοχειακός μόνο κλάδος, άνω των 6.2 δισ. δολαρίων το μέσο ύψος των συναλλαγματικών εισπράξεων από τον αλλοδαπό τουρισμό κατά τα τελευταία έτη), όσο και στην περιφερειακή ανάπτυξη. Ως προς την περιφερειακή ανάπτυξη ειδικότερα επισημαίνεται ότι ο τουρισμός αποτέλεσε τη βασική δύναμη αντιστροφής των δυσμενών εξελίξεων (πληθυσμιακών, οικονομικών κλπ.) της μεταπολεμικής περιόδου, κυρίως στις προβληματικές περιοχές. Σ' αυτό συνέβαλε η μεγάλη διασπορά των τουριστικών πόρων στο χώρο και ιδιαίτερα σε περιοχές που υστερούν σε παραγωγικές δυνατότητες, όπως οι νησιωτικές.

Αλλά και διεθνώς ο Τουρισμός συγκαταλέγεται μεταξύ των πρώτων δραστηριοτήτων από άποψη συμβολής στην οικονομία, με ποσοστό συμμετοχής (του ευρύτερου τομέα Ταξίδια-Τουρισμός, σύμφωνα με τα στοιχεία του WTTC για το 2000) 11.0% στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και 8% στην απασχόληση. Κατά την τελευταία 25ετία ήταν η πιο δυναμική δραστηριότητα από άποψη ρυθμού ανάπτυξης και σταθερότητας.

Η αναγνώριση της σημασίας του Τουρισμού ως φορέα οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και κοινωνικής, πολιτιστικής, εκπαιδευτικής και πολιτικής προσέγγισης των λαών είναι καθολική και οι εξελίξεις πλέουν, πλέον, τους διεθνείς οργανισμούς για θεσμοθέτηση μέτρων κοινής αποδοχής σε θέματα τουρισμού. Δεν έχει, όμως, τύχει μέχρι σήμερα ανάλογης με τη σημασία του υποστήριξης. Ακόμη και στο χώρο της Ευρώπης που συγκεντρώνει άνω του 60% του διεθνούς τουρισμού, δεν έχει διαμορφωθεί ενιαία κοινοτική πολιτική παρά τις πιέσεις ορισμένων χωρών μελών.

Στην Ελλάδα ο Τουρισμός αναπτύχθηκε με πολύ γρήγορους ρυθμούς κατά την τελευταία 30ετία και σε σύντομο χρόνο δημιούργησε ανάγκες για υποδομές και υπηρεσίες, που ο Δημόσιος Τομέας δεν ήταν δυνατό να καλύψει σε μεγάλο βαθμό. Έτσι από τις αρχές της 10ετίας του 1980 οι κύριες τουριστικές περιοχές παρουσίασαν έντονα σημεία κορεσμού. Το πρόβλημα βέβαια εντοπίστηκε, αλλά επιχειρήθηκε με λανθασμένη πολιτική να ελεγχθεί ο τρόπος ανάπτυξης της προσφοράς, στόχος που δεν επετεύχθη. Αντίθετα μάλιστα ο τομέας οδηγήθηκε στην παραξενοδοχία, στην περαιτέρω συσσώρευση προβλημάτων και τελικά στη βαθμιαία υποβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, στη μείωση της ανταγωνιστικότητας και της απόδοσης του. Τα προβλήματα που συσσωρεύτηκαν δεν κατέστη δυνατό να αντιμετωπιστούν σε σημαντικό βαθμό μέχρι σήμερα, παρά τα μέτρα και τη διάθεση αυξημένων κοινοτικών πόρων κατά τη 10ετία του 1990. Έτσι ο τομέας παραμένει ανοργάνωτος και σε κατάσταση πλήρους αδυναμίας να αντισταθεί στις πιέσεις των πολυεθνικών επιχειρήσεων διακίνησης τουριστών.

Η εξέλιξη των διανυκτερεύσεων των αλλοδαπών τουριστών στα ξενοδοχειακά καταλύματα κατά τη 10ετία του 1990, που χαρακτηρίζεται ως περίοδος περιορισμού της ανεξέλεγκτης λειτουργίας καταλυμάτων, παρουσίασε ρυθμό αύξησης υψηλότερο αυτού των αφίξεων, όπως ήταν αναμενόμενο λόγω της συνεχούς αύξησης των αφίξεων με Charters (3.9% έναντι 3.5% αντίστοιχα), διαφοροποίηση που αναμένεται να διατηρηθεί και κατά την

επόμενη 10ετία. Οι καταγραφόμενες βέβαια διανυκτερεύσεις αποτελούν ποσοστό μικρότερο του 40% του συνόλου αν ληφθεί ως ελάχιστη μέση διάρκεια παραμονής (Μ.Δ.Π.) 10 ημέρες, ενώ αυτές των ελλήνων τουριστών φαίνεται να συνιστούν ακόμη μικρότερο ποσοστό, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα (Kara Research), γεγονός που προδίδει σοβαρές οργανωτικές αδυναμίες των φορέων τουρισμού για πλήρη και αποτελεσματικό έλεγχο της λειτουργίας του τομέα, καθώς και για τον προγραμματισμό της ανάπτυξης του. Οι συνολικές διανυκτερεύσεις στη χώρα για το 2003 εκτιμώνται σε 175 εκατ. περίπου και κατανέμονται στα πάσης φύσεως χερσαία και θαλάσσια μέσα, εκτός από ένα ποσοστό της τάξεως του 15% που πραγματοποιείται σε ελεύθερους χώρους και δεν συνιστά ενεργό ζήτηση.

4.1.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό

Το ξενοδοχειακό δυναμικό περιλαμβάνει 8168 μονάδες με 597.855 κλίνες και 27.435 μονάδες με 414.916 κλίνες σε ενοικιαζόμενα δωμάτια που έχουν μέχρι τώρα ενταχθεί. Το μέγεθος των ξενοδοχειακών μονάδων (74 κλίνες ανά μονάδα), η σύνθεση κατά κατηγορίες (30.9% είναι ΑΑ' & Α' τάξεως, το 24.5% Β' και το 44.6% κατώτερων κατηγοριών) και η κατανομή στο χώρο είναι πλήρως προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε περιοχής, η δε χαμηλή ανταγωνιστικότητα τους οφείλεται σε άλλους παράγοντες, όπως η γενικότερη κατάσταση στις υποδομές, στην οργάνωση, στην επιχειρηματική νοοτροπία, στις λανθασμένες επιλογές της πολιτικής κ.λ.π. Ενώ η ένταξη μεγάλου μέρους των ενοικιαζόμενων δωματίων στο τουριστικό δυναμικό τα τελευταία έτη αποτελεί σημαντική επιτυχία της πολιτικής, διότι θα περιορίσει την κυριότερη αιτία δυσλειτουργίας του τομέα για μεγάλο χρονικό διάστημα.

4.1.1.2 Οι εγκαταστάσεις ειδικών μορφών τουρισμού είναι:

Ορεινού: 16 χιονοδρομικά κέντρα με 732 πίστες κατάβασης, 62 ορεινά καταφύγια δυναμικότητας 2.300 ατόμων.

Υγείας: 3 κέντρα θαλασσοθεραπείας, 17 υδροθεραπευτήρια δυναμικότητας 100.000 ατόμων, 1 υδροθεραπευτήριο υπό κατασκευή.

Θαλάσσιου: 15 μαρίνες των 6.300 θέσεων, 20 μαρίνες υπό κατασκευή 4.634 θέσεων (Δημόσιες), 13 μαρίνες υπό κατασκευή 1.176 θέσεων (Ιδιωτικές), 15 καταφύγια υπό κατασκευή.

Πολιτιστικού: 86 μουσεία που δέχονται 2.500.000 επισκέπτες ετησίως, 64 αρχαιολογικοί χώροι που δέχονται 5.200.000 επισκέπτες το χρόνο, 600 παραδοσιακοί οικισμοί, 10.000 αξιόλογα μνημεία διαφόρων εποχών.

Συνεδριακού: 13 αυτοτελή κέντρα δυναμικότητας 1.200 ατόμων (2 υπό αποπεράτωση), 51 κέντρα σε ξενοδοχειακές μονάδες (11 υπό αποπεράτωση).

Άλλες εγκαταστάσεις: γήπεδα γκολφ (5 με διεθνείς προδιαγραφές), ιδιωτικά υδατικά πάρκα (6), μονάδες ιππασίας σε πολλές τουριστικές περιοχές, ναυταθλητικών ομίλων, κ.λ.π.

Η ειδική τουριστική υποδομή είναι ανεπαρκής σε έκταση, ποικιλία και ποιότητα για να επηρεάσει την εποχικότητα της τουριστικής ζήτησης και να διαφοροποιήσει το τουριστικό προϊόν. Η κατάσταση αναμένεται να βελτιωθεί κατά τα επόμενα έτη με την εντατικοποίηση του σχετικού προγράμματος.

4.1.2 Η Παρούσα Κατάσταση στη Περιφέρεια Αττικής

Η περιοχή της Αθήνας και της Αττικής γενικότερα ήταν ο κύριος πόλος προσέλκυσης του αλλοδαπού τουρισμού της χώρας μέχρι τα μέσα περίπου της 10ετίας του 1970, όπως δείχνουν τα σχετικά στοιχεία αφίξεων - διανυκτερεύσεων (το 55% των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών έφθανε στη χώρα αεροπορικά και εξ αυτών το 90% μέσω του αεροδρομίου Ελληνικού, ενώ συγκέντρωνε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% των διανυκτερεύσεων χώρας). Ειδικότερα κατά την περίοδο 1960-1970 η ταχύτερη αύξηση των διανυκτερεύσεων έναντι των ξενοδοχειακών κλινών (15.5% ρυθμός αύξησης των διανυκτερεύσεων, 8.5% των κλινών) δημιούργησε ευνοϊκές συνθήκες αποδοτικής λειτουργίας των ξενοδοχειακών μονάδων και της τουριστικής δραστηριότητας γενικότερα.

Από τα μέσα της 10ετίας του 1970 παρατηρείται μία σταδιακή μείωση της σχετικής σημασίας της περιοχής Αθηνών στο σύνολο χώρας (από 53% των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών το 1965, σε 30% το 1975, 17% το 1985, 12% το 1995 6.5% το 1999), αλλά και προς το σύνολο των διανυκτερεύσεων του νομού (91,5% το 1980 σε 81.5% το 1990 και 68% το 1999).

Ο ρυθμός μεταβολής των διανυκτερεύσεων των αλλοδαπών τουριστών στην ευρύτερη περιοχή Αθηνών, ήταν θετικός κατά την περίοδο μέχρι το 1980, (ρυθμός αύξησης 8.2% 1965-1980, ήτοι από 1.96 εκ. το 1965 σε 6.4 εκ. το 1980) και αρνητικός στη συνέχεια (ρυθμός μείωσης 4% 1980-1999, έναντι αύξησης 3.2% συνόλου χώρας), έτσι ώστε το 1999 να έχουν μειωθεί κατά το ήμισυ και πλέον αυτών του 1980.

Ανάλογη ήταν και η εξέλιξη του εσωτερικού τουρισμού κατά την πρώτη περίοδο μέχρι το 1980, περίπου σταθερή στη συνέχεια, κυμαινόμενη στα 2.5 εκατ. διανυκτερεύσεις για την Αττική και πτωτική για την Αθήνα με εντεινόμενο μάλιστα ρυθμό (ρυθμός μείωσης 0.3% το 1980-1990 και 2.2% το 1990-1999).

Η εξέλιξη της προσφοράς ξενοδοχειακών κλινών στην Αττική, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή Αθηνών, ακολούθησε αυτή της τουριστικής ζήτησης με αρκετή όμως χρονική υστέρηση (8.5% ρυθμός αύξησης κλινών την περίοδο 1960-1970, 4.7% την περίοδο 1970-1980 ήτοι από 19000 κλίνες το 1960, σε 42660 το 1970 και 67540 το 1980) ήταν μικρή αλλά θετική μέχρι το 1990 (ρυθμός αύξησης 0.7% 1980-1990) και αρνητική στη συνέχεια (ρυθμός μείωσης 0,8% 1990-2000 έναντι αύξησης κατά 3.5% στο σύνολο χώρας). Η κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού του νομού Αττικής κατά περιοχή και κατηγορία δίδεται στον Πίνακα 1.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η διαχρονική εξέλιξη του τουρισμού Αττικής διακρίνεται, από την περίοδο ακμής, μέχρι το 1975 όταν καθιερώθηκε, με επίκεντρο την Αθήνα, ως ο κύριος πόλος έλξης του αλλοδαπού τουρισμού της χώρας και την περίοδο από το 1975 μέχρι σήμερα. που χαρακτηρίζεται όχι απλώς από μείωση της σχετικής της θέσης, κάτι άλλωστε αναμενόμενο λόγω ανάπτυξης πολλών ανταγωνιστικών προορισμών σε διάφορες περιοχές της χώρας και της απευθείας σύνδεσής τους με τις τουριστικές αγορές, αλλά από φαινόμενα παρακμής.

Τα φαινόμενα αυτά συνδέονται με τον τρόπο ανάπτυξης και οργάνωσης των λειτουργιών της Αθήνας (συγκοινωνιακά προβλήματα, ρύπανση περιβάλλοντος, κ.λ.π.), την ανεπαρκή προβολή της περιοχής, με συνέπεια την υπερίσχυση των αρνητικών της σημείων

στη διεθνή τουριστική αγορά, την πλήρη αδράνεια των αρμόδιων Φορέων να αξιοποιήσουν τις μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού (συνεδριακού, αστικού, πολιτιστικού, κινήτρων) και να αντισταθμίσουν την αδυναμία της να ανταγωνιστεί άλλες περιοχές στο μαζικό παραθεριστικό τουρισμό, που ήταν η κύρια μορφή κατά την περίοδο αυτή και την αντιαναπτυξιακή πολιτική.

4.2 ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΔΙΕΘΝΩΣ ΚΑΙ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ

4.2.1 Προοπτικές εξέλιξης της Διεθνούς τουριστικής κίνησης

Οι προβλεπόμενες τεχνολογικές, οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις στο διεθνή χώρο και ειδικότερα στον ευρωπαϊκό, κατά την επόμενη δεκαετία αλλά και μακροχρονιότερα, αναμένεται να είναι εξίσου καλές ή και καλύτερες σε μερικούς τομείς (π.χ. μεταφορές, επικοινωνίες, πληροφορική) και να διευκολύνουν ανάλογα την εξέλιξη της τουριστικής δραστηριότητας. Τα δεδομένα αυτά αναλύονται από διεθνείς οργανισμούς και άλλους φορείς και οι εξελίξεις, τουλάχιστον στο χρονικό ορίζοντα της επόμενης δεκαετίας, προσδιορίζονται με υψηλό ποσοστό βεβαιότητας, αφού βασικές μεταβλητές όπως το εισόδημα, το κόστος μεταφοράς, οι σχετικές τιμές κλπ. που ερμηνεύουν, υπό κανονικές συνθήκες, επαρκώς την τουριστική ζήτηση, εκτιμώνται με αρκετή προσέγγιση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, κατά την επόμενη δεκαετία αναμένεται διεύρυνση της τουριστικής αγοράς με την είσοδο σ' αυτή νέων χωρών, με την αύξηση της συμμετοχής διαφόρων κατηγοριών ατόμων (τρίτης ηλικίας, με ειδικές ανάγκες, οικονομικά ασθενέστερων) σε χώρες αναπτυγμένες και κοινωνικά δικαιότερες, με την καλύτερη οργάνωση και δυνατότητα του καταναλωτή τουρίστα άμεσης επιλογής του τουριστικού προϊόντος μέσω των συστημάτων πληροφόρησης, που θα συνεπάγεται και βαθμιαίο περιορισμό των μεσαζόντων, μείωση του κόστους και άλλα.

Κατά την τελευταία 20ετία η Διεθνής τουριστική κίνηση αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 4,5% (από 285 εκ. τουρίστες το 1980 σε 690 εκ. το 2000), καθιστώντας την τουριστική δραστηριότητα σε σύντομο, σχετικά, χρόνο τη σημαντικότερη από άποψη συμβολής στην οικονομία και ιδιαίτερα στην απασχόληση. Οι προοπτικές για την επόμενη 10ετία είναι, όπως τονίστηκε, εξίσου ευνοϊκές, αναμένεται ρυθμός αύξησης της τάξεως του 4% και αριθμός τουριστών, κατά το έτος 2.010, 2.020 εκατ.

Από την εξέλιξη της τουριστικής κίνησης των τελευταίων 30 ετών διαπιστώνεται ότι ακολούθησε τις οικονομικές διακυμάνσεις με αξιοσημείωτη αντοχή, σε σύγκριση με άλλους κλάδους. Διαπιστώνεται δηλαδή ότι σε περιόδους οικονομικής ύφεσης ο τουρισμός αντέδρασε με μεγαλύτερη χρονική υστέρηση και επανήλθε ταχύτερα σε περιόδους οικονομικής ανάκαμψης. Οι λόγοι είναι προφανείς και συνδέονται με τη σημασία του αγαθού "αναψυχή" στην κλίμακα προτιμήσεων του καταναλωτή, με την αύξηση του εισοδήματός του. Εκτός αυτού αναδεικνύει και τη σημασία που αποκτά βαθμιαία ο τουρισμός στη διεθνή οικονομία, καθώς νέες χώρες θα εισέρχονται στην τουριστική αγορά με την αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων των εργαζομένων.

4.2.2 Προοπτικές εξέλιξης της τουριστικής κίνησης στην Ελλάδα

Για την Ελλάδα ειδικότερα η ένταξη στην ΟΝΕ, η τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 στην Αθήνα, η βαθμιαία κάλυψη των αναγκών σε υποδομές και υπηρεσίες από τους πόρους του Γ' Κ.Π.Σ. 2000-2006 και η λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του τομέα, δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για αύξηση της ανταγωνιστικότητας, αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχομένων τουριστικών υπηρεσιών και την επίτευξη υψηλότερων αποδόσεων. Οι συνθήκες αυτές, σε σχέση και με το συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας από άποψη τουριστικών πόρων, δημιουργούν ευνοϊκές προϋποθέσεις για την περαιτέρω δυναμική και ποιοτική εξέλιξη του εξωτερικού τουρισμού. Ο βαθμός και ο τρόπος ανάπτυξης του τομέα είναι θέμα πολιτικής επιλογής και των αναγκαίων μέτρων για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της τουριστικής ζήτησης αλλοδαπών τουριστών στη χώρα κατά την περίοδο μέχρι το 2010 εκτιμάται ότι θα είναι της τάξεως του 5% και θα ανέλθει στο τέλος της περιόδου σε 20 περίπου εκ. τουρίστες (υψηλό σενάριο). Δηλαδή ο εκτιμώμενος αυτός ρυθμός αύξησης της τουριστικής κίνησης των αλλοδαπών τουριστών είναι συνέπεια και της πολιτικής παρέμβασης λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων.

Οι διακινούμενοι κατά ομάδες περίπλου αναμένεται να παρουσιάσουν σημαντική αύξηση κατά την περίοδο αυτή ως συνέπεια, της εξάλειψης ή περιορισμού των αιτίων που προκάλεσαν στο παρελθόν τη μεγάλη μείωση στη Μεσογειακή περιοχή (όπως οι τρομοκρατικές ενέργειες στη 10ετία του 1980), αλλά και της επέκτασης και βελτίωσης της ειδικής τουριστικής υποδομής και των σχετικών υπηρεσιών. Επομένως ρυθμός αύξησης της τάξεως του 4,5% κατά την περίοδο αυτή είναι η ελάχιστη δυνατή.

Σχετικά με την κατά χώρα προέλευση των αλλοδαπών τουριστών δεν αναμένονται σημαντικές διαφοροποιήσεις, τόσο ως προς την ποσοστιαία σύνθεση κατά περιοχές, όσο και μεταξύ των χωρών της Ευρώπης με εξαίρεση την αύξηση της συμμετοχής των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Ο αριθμός των διανυκτερεύσεων που θα πραγματοποιηθεί στη χώρα από τους αλλοδαπούς τουρίστες το έτος 2010, υπολογίζεται σε 210 εκατομμύρια, (με βάση την υπόθεση ότι η μέση διάρκεια παραμονής θα είναι 10 ημέρες), που αντιστοιχεί σε ποσοστό αύξησης ανάλογο αυτού των αφίξεων.

Η κίνηση των Ελλήνων τουριστών στη χώρα, η οποία υπολογίζεται σε αριθμό διανυκτερεύσεων στα πάσης φύσεως καταλύματα, αναμένεται να αυξηθεί με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξεως του 4% και να ανέλθει το 2010 σε 75 εκ. περίπου (έναντι εκτιμώμενης 50 εκατ. το 2000). Η έλλειψη όμως επαρκών στατιστικών στοιχείων και ερευνών δεν επιτρέπει την πλήρη διερεύνηση του μεγέθους και των χαρακτηριστικών του εσωτερικού, γενικά, τουρισμού. Έτσι τα σχετικά μεγέθη αποτελούν εκτιμήσεις, η δε προβλεπόμενη αύξηση δικαιολογείται ως συνέπεια των αναμενόμενων οικονομικών κ.λ.π. εξελίξεων που επηρεάζουν τη ζήτηση.

Οι συνολικές διανυκτερεύσεις στη χώρα, σύμφωνα με τις παραπάνω εκτιμήσεις, θα ανέλθουν το έτος 2010 περίπου σε 250 εκ. (έναντι 155 εκ. το 2000) που αντιστοιχεί ρυθμός αύξησης περίπου 5,0%. Το μέγεθος αυτό δεν συνιστά εξολοκλήρου ενεργό ζήτηση. Ένα σημαντικό ποσοστό μεγαλύτερο του 10% διανυκτερεύει στην ύπαιθρο ή φιλοξενείται σε σπίτια.

4.2.3 Προοπτικές εξέλιξης της τουριστικής κίνησης στην Αττική

Τα μεγάλα έργα Αττικής, τα έργα ανάπλασης και αναψυχής, τα έργα των Ολυμπιακών Αγώνων και οι παρεμβάσεις για την ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, αποτελούν τα νέα σημαντικά δεδομένα που θα επηρεάσουν τις εξελίξεις στον τουρισμό στην ευρύτερη περιοχή Αθηνών κατά τα επόμενα έτη. Υποστηρίζεται ότι η έκταση και ποικιλία των παρεμβάσεων αυτών μπορούν να ανατρέψουν την μέχρι τώρα αρνητική εικόνα της Πρωτεύουσας και να την καταστήσουν ελκυστική ως τόπο προορισμού σημαντικών κατηγοριών του διεθνούς τουρισμού.

Επισημαίνεται ότι ενώ τα παραπάνω δεδομένα διαμόρφωναν, από τις αρχές της 10ετίας του 1990, συνθήκες κατάλληλες για δυναμική ανάκαμψη της τουριστικής δραστηριότητας, η πολιτική εμπόδισε την αύξηση της τουριστικής προσφοράς και κατ' επέκταση της τουριστικής κίνησης, χαρακτηρίζοντας την περιοχή κορεσμένη. Ο χαρακτηρισμός της περιοχής Αθηνών ως κορεσμένης, δεν ήταν αναγκαία ή τουλάχιστον θα έπρεπε να αρθεί από τη στιγμή που τα προγράμματα υποδομών και άλλες παρεμβάσεις είχαν διαμορφώσει σαφώς νέες ευνοϊκές συνθήκες για τον τουρισμό. Είναι γνωστό ότι το βασικό κριτήριο για το χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως κορεσμένης, είναι η έκταση και ποιότητα των υποδομών και υπηρεσιών. Η εμμονή σε μια λανθασμένη πολιτική και η αδράνεια των φορέων τουρισμού, κυρίως του ξενοδοχειακού κλάδου, να προβάλλουν και αξιοποιήσουν και άλλες δυνατότητες, ευθύνονται για τις αρνητικές εξελίξεις της τελευταίας, τουλάχιστον, 10ετίας και την αδυναμία του κλάδου να καλύψει τις ανάγκες σε κλίνες ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων. Η περιοχή θα έπρεπε, απλώς, να είχε εξαιρεθεί από τα κίνητρα και να είχε αφεθεί στην ιδιωτική πρωτοβουλία η ευθύνη να επωμισθεί το βάρος των επενδύσεων και της ανάπτυξης του ξενοδοχειακού κλάδου.

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της περιοχής προϋποθέτει, την οργανωμένη και συστηματική προβολή του νέου αναβαθμισμένου τουριστικού προϊόντος στις διεθνείς αγορές, την κατάρτιση και προώθηση προγραμμάτων πολιτιστικού και αστικού τουρισμού, την επέκταση των σχεδίων και την ταχύτερη εκτέλεση των έργων αναβάθμισης και ανάδειξης του ιστορικού κέντρου, καθώς και την σχεδιασμένη ένταξη των αθλητικών και Ολυμπιακών έργων σε προγράμματα ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού. Αποτελεί ευνοϊκή συγκυρία για την επίτευξη των παραπάνω στόχων η οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004 γιατί παρέχεται η δυνατότητα προβολής της.

Δεν αναμένονται θεαματικές εξελίξεις μέχρι το 2004, ενώ θα είναι σημαντικές (10%) κατά τα επόμενα έτη. Οι θετικές εξελίξεις, έστω και μικρές, που καταγράφονται και για την περίπτωση της μη διοργάνωσης των Ο.Α., συνδέονται με τις σημαντικές παρεμβάσεις σε έργα, κυρίως, υποδομών που έχουν γίνει κατά την τελευταία 10ετία και θα πραγματοποιηθούν από το νέο Π.Ε.Π. Η εξέλιξη της τουριστικής ζήτησης στα επίπεδα αυτά, δε θα σημαίνει απλώς αποκατάσταση της λειτουργίας του ξενοδοχειακού κλάδου στα επίπεδα του 1985, αλλά και των συνθηκών για ομαλή εξέλιξη του κλάδου με την αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων.

Επομένως στο επίπεδο αυτό αύξησης της τουριστικής ζήτησης, το υφιστάμενο ξενοδοχειακό δυναμικό, με τις προγραμματιζόμενες νέες κλίνες για την κάλυψη των έκτακτων αναγκών λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων, θεωρείται ότι θα καλύπτει τις ανάγκες. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να διατηρηθούν οι περιορισμοί στην εξέλιξη της τουριστικής προσφοράς. Αντίθετα μάλιστα οι νέες συνθήκες που διαμορφώνονται με τη βαθμιαία

ολοκλήρωση των έργων υποδομής και των άλλων παρεμβάσεων, αποχτούν άρση των περιορισμών και ελεύθερη ανάπτυξη του κλάδου για να καταστεί εφικτή η αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων της περιοχής.

Ο εκσυγχρονισμός των ξενοδοχειακών μονάδων Γ κατηγορίας και ανώτερων της ευρύτερης περιοχής Αθηνών και κατ' επέκταση των γειτονικών νομών, κρίνεται αναγκαία, όπως επισημάνθηκε ήδη, για την κάλυψη της έκτακτης ζήτησης που θα προκύψει από τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 στην Αθήνα, αλλά και της ανάγκης αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος της περιοχής. Το πρόγραμμα αφορά στην αναβάθμιση 61.700 κλινών περίπου (43.700 Αττικής, πλην νήσων, και 18.000 λοιπών νομών) επί συνόλου 70.694 των κατηγοριών αυτών (δεδομένου ότι 8.900 περίπου κλίνες έχουν ήδη εκσυγχρονισθεί).

4.3 ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Η εμπειρία προηγούμενων Οργανωτικών Επιτροπών έδειξε ότι οι μεταφορές παίζουν σπουδαίο ρόλο για την επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων. Η καθημερινή μεταφορά χιλιάδων αθλητών, δημοσιογράφων, θεατών και μελών της Ολυμπιακής Οικογένειας είναι ένα περίπλοκο εγχείρημα, και σε μεγάλο μέρος θα καθορίσει την επιτυχία των Αγώνων. Η ΑΘΗΝΑ 2004 αντιμετωπίζει αυτή την πρόκληση προσεκτικά και μεθοδικά, συνεργαζόμενη στενά με την Ελληνική Κυβέρνηση για να αναπτύξει και να εφαρμόσει μια στρατηγική μεταφορών η οποία θα είναι ικανή να αντεπεξέλθει στην πρόκληση των Ολυμπιακών Αγώνων.

4.3.1 Οι Μεταφορές κατά τη διάρκεια των Αγώνων

- Όλοι οι θεατές, το εργαζόμενο προσωπικό και οι εθελοντές θα χρησιμοποιούν τα Δημόσια Μέσα Μεταφοράς (Μετρό, Προαστιακό Σιδηρόδρομο, Τραμ, Λεωφορεία) για τη μετακίνησή τους προς και από τις Ολυμπιακές Εγκαταστάσεις τον Αύγουστο του 2004.
- Θα υπάρξει συστηματικός και αυστηρός έλεγχος για τη στάθμευση οχημάτων κατά μήκος των κεντρικών λεωφόρων, όπως και σε όλους τους δρόμους που βρίσκονται δίπλα στις Ολυμπιακές Εγκαταστάσεις.
- Τα προγραμματισμένα δρομολόγια για όλα τα Δημόσια Μέσα Μεταφοράς θα πυκνώσουν.
- Θα γίνει επέκταση των λεωφορειακών λωρίδων από 16 χιλιόμετρα σε 100 χιλιόμετρα.

4.3.2 Κληρονομιά

Η ριζική αναδιάρθρωση του συστήματος μεταφορών η οποία γίνεται εδώ και αρκετά χρόνια σε όλη την ευρύτερη περιοχή της Αττικής, θα εξασφαλίσει την αναγκαία υποδομή για τους Αγώνες, ώστε το Ολυμπιακό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών της ΑΘΗΝΑ 2004 να τεθεί σε λειτουργία. Στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Σχεδίου Μεταφορών έχει δοθεί μεγάλη έμφαση στην εφαρμογή Μέτρων Διαχείρισης κυκλοφορίας και Πολιτικών, που θα ωφελήσουν τους Αθηναίους και μετά από τους Αγώνες. Οι μεγάλες αλλαγές στην υποδομή θα επιφέρουν αλλαγές στην Αθήνα, αφού θα βελτιώσουν τις κυκλοφοριακές συνθήκες και τις μετακινήσεις των επιβατών και επισκεπτών στα επόμενα χρόνια. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 θα αφήσουν ως κληρονομιά στην Ελληνική πρωτεύουσα:

- 120 χιλιόμετρα νέων, σύγχρονων δρόμων,
- 90 χιλιόμετρα αναβαθμισμένων δρόμων,
- 40 γέφυρες ανισόπεδης διάβασης,

- 7,7 χιλιόμετρα νέων γραμμών του Μετρό,
 - 23,7 χιλιόμετρα δικτύου του Τραμ,
 - 32 χιλιόμετρα Προαστιακού Σιδηρόδρομου, (θα καταλήγει στο Διεθνές Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος),
 - χώρους στάθμευσης σε κεντρικά σημεία, με νέα συστήματα διαχείρισης,
 - σύγχρονους σιδηροδρομικούς σταθμούς,
 - νέο υπερσύγχρονο Κέντρο Διαχείρισης Κυκλοφορίας.
- Οι εξελίξεις αυτές θα συμβάλλουν επίσης στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας και στην καθιέρωση νέων συνηθειών μεταφοράς.

4.3.3 Η Γενική Διεύθυνση Μεταφορών της ΑΘΗΝΑ 2004

Η Γενική Διεύθυνση Μεταφορών της ΑΘΗΝΑ 2004:

- Εξασφαλίζει στην Ολυμπιακή και Παραολυμπιακή Οικογένεια (80.000 μέλη), άρτιες, ασφαλείς και αξιόπιστες μεταφορικές υπηρεσίες.
- Χειρίζεται τις ανάγκες μεταφοράς κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων.
- Συντονίζει τους Δημόσιους Φορείς οι οποίοι θα αναλάβουν τη μετακίνηση των θεατών και του εργατικού δυναμικού της ΑΘΗΝΑ 2004 (600.000 σε καθημερινή βάση).
- Συντονίζει το έργο διακίνησης με Δημόσια Μέσα Μεταφοράς και της διαχείρισης της κυκλοφορίας κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων σε συνεργασία με τους υπεύθυνους φορείς.
- Εξασφαλίζει όλες τις υπηρεσίες Μεταφορών με τρόπο φιλικό στο περιβάλλον.

Ακόμη είναι υπεύθυνη για τη διακίνηση της Ολυμπιακής Οικογένειας, η οποία αποτελείται από αθλητές και Συνοδούς ομάδων, Διαιτητές Κριτές, Επίσημους, εκπροσώπους Μ.Μ.Ε., χορηγούς, εργαζόμενους και εθελοντές. Επίσης θα φροντίσει για την ομαλή διακίνηση των θεατών και παράλληλα θα λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την εύρυθμη λειτουργία της πόλης.

Το μεγαλύτερο μέρος της Ολυμπιακής Οικογένειας θα μετακινηθεί με λεωφορεία, πούλμαν και μίνι Βαν. Οι Επίσημοι, δηλαδή οι ανώτατοι αξιωματούχοι της Δ.Ο.Ε. και των Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών, οι Αρχηγοί Κρατών, οι Πρόεδροι Διεθνών Αθλητικών Ομοσπονδιών και άλλοι θα μετακινηθούν με αυτοκίνητα Ι.Χ. του χορηγού.

Πληροφορίες και ενημερωτικό υλικό θα διατίθεται σε όλες τις ομάδες μετακινούμενων από ειδικά σημεία πληροφόρησης, όπως θα είναι τα Γραφεία Πληροφοριών για την Ολυμπιακή Οικογένεια (Transport Desks) και τα Σημεία Πληροφόρησης Κοινού για τους θεατές.

4.3.4 Στοιχεία Μεταφορών

- Το Διεθνές Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος άνοιξε στις 28 Μαρτίου 2001 και προς το παρόν εξυπηρετεί 16 εκατομμύρια επιβάτες ετησίως.
- Το μετρό εξυπηρετεί 530.000 επιβάτες την ημέρα. Έχει ήδη ολοκληρωθεί η επέκταση της Γραμμής 3 από το Σύνταγμα στο Μοναστηράκι, ενώ οι επεκτάσεις στο Περιστέρι, την Ηλιούπολη και το Χαλάνδρι αναμένεται να ολοκληρωθούν πριν το 2004.
- Η Γραμμή 1 - ΗΣΑΠ: θα αυξήσει τη μεταφορική της ικανότητα ανά κατεύθυνση από 17.000 σε 26.000 επιβάτες την ώρα (αύξηση 65%) και στο συνολικό δίκτυο από 370.000 σε 410.000 ημερησίως.
- Το Τραμ της Αθήνας: Το Τραμ επιστρέφει στην Αθήνα, συνδέοντας τις περιοχές από τη Γλυφάδα ως το Νέο Φάληρο με το κέντρο της πόλης. Ως συνέπεια, θα είναι ευκολότερη

κατά τη διάρκεια των Αγώνων η πρόσβαση από το κέντρο προς τις αθλητικές εγκαταστάσεις της παραλιακής ζώνης.

- Προαστιακός Σιδηρόδρομος: Ο προαστιακός σιδηρόδρομος, μήκους 32 χιλιομέτρων, θα αποτελεί ένα νέο σύστημα δημόσιας μετακίνησης. Το μεγαλύτερο μέρος του θα αποτελείται από τις ήδη υπάρχουσες και / ή βελτιωμένες δια-προαστιακές σιδηροδρομικές γραμμές, καθώς και από μια νέα γραμμή κατά μήκος της Αττικής Οδού.
- Αναβάθμιση της Γραμμής 1: Επέκταση των αποβάθρων όλων των 23 σταθμών, αναβάθμιση του συστήματος σηματοδότησης, έναρξη προγράμματος ανανέωσης συρμών και ανακαίνισης σταθμών. Ήδη κυκλοφορούν 2.100 λεωφορεία σύγχρονης τεχνολογίας και 365 τρόλεϊ, με δυνατότητα μεταφοράς 2.500.000 επιβατών ημερησίως.

4.3.5 Έργα υποδομής

- Επεκτάσεις των Γραμμών του Μετρό (από Δάφνη στην Ηλιούπολη, από Σεπόλια στο Περιστέρι και από Εθνική Άμυνα στη Δουκίσσης Πλακεντίας - πρώην Σταυρός).
- Έργα οδοποιίας.
- Προαστιακός Σιδηρόδρομος.
- Τραμ Αθήνας .
- Σύστημα Διαχείρισης Κυκλοφορίας.
- Η Διαχείριση του Συστήματος Συγκοινωνίας θα γίνει από το Κέντρο Ελέγχου Ολυμπιακών Μεταφορών με τη βοήθεια του νέου Κέντρου Διαχείρισης Κυκλοφορίας.

4.4 ΣΕΙΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 είναι η μεγάλη ευκαιρία για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και την ανάπλαση των χώρων πρασίνου στην Αθήνα και το Λεκανοπέδιο της Αττικής. Θα φυτευτούν περίπου 300 χιλιάδες νέα δέντρα, περισσότεροι από ένα εκατομμύριο θάμνοι και 11 εκατομμύρια δενδρύλλια και θα δοθεί μια νέα πνοή σε όλη την Αθήνα.

4.4.1 Χώροι Πρασίνου

Το Ολυμπιακό Χωριό πληροί σε μεγάλο βαθμό τις αρχές της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής, με έμφαση στους παράγοντες ορθού προσανατολισμού των κτιρίων, καλού φυσικού εξαερισμού, συνύπαρξης με χώρους πάρκων και κήπων, και κυκλοφορίας του φυσικού αέρα.

Όλοι οι χώροι πρασίνου θα σχεδιαστούν έτσι ώστε να περιέχουν φυτά συμβατά με το Μεσογειακό κλίμα και με ελάχιστες απαιτήσεις άρδευσης. Κατ' αυτόν τον τρόπο προωθείται η εξοικονόμηση νερού. Μέθοδοι ανακύκλωσης χρησιμοποιούμενου νερού καθώς και πρωτοποριακές τεχνικές ποτίσματος, έρχονται να ενισχύσουν την ορθολογική χρήση του νερού. Στην υλοποίηση αυτού του προγράμματος, θα συμβάλουν οι εθελοντές οι οποίοι θα συμμετάσχουν στις φυτεύσεις, δωρητές και Έλληνες του εξωτερικού που θα συμβάλλουν στη δημιουργία θεματικών κήπων.

4.4.2 Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση

Ο σκοπός των περιβαλλοντικών προγραμμάτων είναι η διασφάλιση ότι όλοι όσοι συμμετέχουν στους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες δύνανται να συμπεριλάβουν την περιβαλλοντική διάσταση στις καθημερινές δραστηριότητές τους. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, και με τη βοήθεια ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων φροντίζουμε για την

συνεχή πληροφόρηση των ομάδων που εμπλέκονται στη διοργάνωση των Αγώνων (χορηγών, αθλητών, άλλων εμπλεκόμενων φορέων αλλά και του κοινού).

Παράλληλα, η ΑΘΗΝΑ 2004 εργάζεται για τη δημιουργία περιπτέρων, τα οποία θα παρέχουν πληροφορίες σχετικές με το περιβάλλον, ενώ για την περίοδο των Αγώνων θα προετοιμάσει ειδικό συμπληρωματικό πληροφοριακό υλικό.

4.4.3 Ανακύκλωση

Βασικοί στόχοι είναι η ελαχιστοποίηση του όγκου των συσκευασιών και απορριμμάτων που θα προέλθουν από τις Ολυμπιακές δραστηριότητες, η προώθηση πρακτικών ανακύκλωσης και η διαρκής ενημέρωση και εκπαίδευση όσων θα συμμετέχουν στην διοργάνωση των Αγώνων σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης. Έτσι γίνεται προσπάθεια ώστε να επιτευχθεί η βέλτιστη δυνατή διαχείριση απορριμμάτων, τόσο κατά τη διάρκεια των Αγώνων όσο και κατά την περίοδο προετοιμασίας τους.

Για το σκοπό αυτό, εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα ανακύκλωσης, του οποίου τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα είναι προφανή: Ως τώρα, έχει ανακυκλώσει 108 περίπου τόνους χαρτιού, σώζοντας έτσι 1.836 δέντρα. Έχει μειώσει την ποσότητα του νερού που απαιτείται για την επεξεργασία χαρτοπολτού κατά 3.402.000 λίτρα και την κατανάλωση ενέργειας κατά 442.800 kW. Με τον τρόπο αυτό γίνεται εξοικονόμηση 272,17 κυβικών μέτρων ωφέλιμου χώρου σε χωματερές.

Χαρακτηριστικό της προσπάθειας που καταβάλλεται είναι το παράδειγμα συγκομιδής υπό μορφής ολόκληρου πύργου, βάρους τριών τόνων και ύψους πέντε μέτρων που σχημάτισαν τα ανακυκλωμένα πλαστικά μπουκάλια αναψυκτικών και νερού, χαρτόνια και χαρτιά που χρησιμοποιήθηκαν σε όλες τις Αθλητικές Διοργανώσεις τον προηγούμενο μήνα. Ήταν ένα από τα αποτελέσματα του προγράμματος διαχωρισμού και ανακύκλωσης το οποίο συστηματικά εφαρμόζεται.

Στόχος του προγράμματος είναι αφενός ο δραστικός περιορισμός των απορριμμάτων από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, και άρα ο περιορισμός των ποσοτήτων απορριμμάτων που κατευθύνονται στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής στα Άνω Λιόσια, και αφετέρου η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων ώστε να εφαρμόζεται στο εξής η ανακύκλωση σε όλες τις Αθλητικές Διοργανώσεις. Στο πλαίσιο αυτό, για πρώτη φορά στη χώρα μας, πραγματοποιήθηκε εκτεταμένος διαχωρισμός και ανακύκλωση υλικών.

Ειδικότερα, στο διαχωρισμό και την ανακύκλωση των πλαστικών μπουκαλιών, συνεργάστηκε η Coca-Cola Company, ένας από τους Μεγάλους Διεθνείς Χορηγούς των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, η οποία διέθεσε 150 ειδικούς κάδους πλαστικών μπουκαλιών που τοποθετήθηκαν σε όλες τις εγκαταστάσεις.

Επίσης, αξιοποιήθηκε η Μονάδα Μηχανικού Διαχωρισμού της Ελληνικής Εταιρείας Ανάκτησης Ανακύκλωσης και του Δήμου Αμαρουσίου, όπου το διαχωρισμένο υλικό καθαρίστηκε από προσμείξεις και δεματοποιήθηκε. Συνολικά διαχωρίστηκαν και προωθήθηκαν προς ανακύκλωση σε αντίστοιχες μονάδες επεξεργασίας 10 δέματα πλαστικών μπουκαλιών, βάρους δυο τόνων και τρία δέματα χαρτιού και χαρτονιού, βάρους ενός τόνου, από τα οποία δημιουργήθηκε και ο πρώτος Ολυμπιακός Πύργος Ανακύκλωσης.

Κατά τη διάρκεια των Αγώνων, θα προβάλλονται στους πίνακες των αποτελεσμάτων, αλλά και στις μεγάλες οθόνες των σταδίων, μηνύματα σχετικά με την καθαριότητα και την ανακύκλωση, τα οποία, όπως έχει αποδειχθεί, προκαλούν θετικά όλους όσους βρίσκονταν στις εγκαταστάσεις. Όπως έχει διαπιστωθεί, άλλωστε, και από άλλες Ολυμπιακές

διοργανώσεις, το προσωπικό, οι εθελοντές, αλλά και οι θεατές αποτελούν τον καλύτερο και ισχυρότερο πολλαπλασιαστή μηνυμάτων στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

4.4.4 Μετακίνηση

Στόχος είναι η ελαχιστοποίηση της ατμοσφαιρικής, ηχητικής και κάθε άλλης ρύπανσης που συνδέεται με τη χρήση και συντήρηση του Ολυμπιακού στόλου οχημάτων, και η προώθηση περιβαλλοντικά φιλικών μεταφορών.

Η εφαρμογή του προγράμματος αυτού θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα τόσο στο Ολυμπιακό Χωριό, και στις Ολυμπιακές και μη Ολυμπιακές εγκαταστάσεις όσο και στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας. Στον Ολυμπιακό στόλο θα προωθηθεί η χρήση μικρών οχημάτων με χαμηλές εκπομπές αερίων ρύπων και θορύβου και θα εφαρμοσθούν φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές συντήρησης. Για την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας, θα προωθηθεί η χρήση των δημόσιων μέσων μεταφοράς ως περιβαλλοντικά φιλικότερων.

Με την προσπάθεια αυτή, θα συμβάλλει σημαντικά στην ήδη πτωτική τάση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην περιοχή της Αττικής.

Η μείωση των ρύπων είναι μεγαλύτερη από ό,τι φαίνεται, αν λάβουμε υπόψη το γεγονός ότι ο στόλος των οχημάτων αυξήθηκε κατά 68% στην περίοδο 1993-2000 και ότι η κατανάλωση των καυσίμων αυξήθηκε κατά 31% για το πετρέλαιο την ίδια περίοδο.

Μάλιστα στην γενική προσπάθεια που γίνεται ώστε να συμβάλλουμε σαν Ελλάδα στον εμπλουτισμό των Ολυμπιακών Αγώνων μ'ένα νέο περιεχόμενο αξιών και ιδανικών, ώστε να προβάλλουμε στο κόσμο μια νέα σύγχρονη ταυτότητα της χώρας, υποστηρίζεται ένθερμα μια ιδέα που θα φέρει την Ελλάδα στο κέντρο της έρευνας για τις καθαρές μορφές ενέργειας. Πρόκειται για την διοργάνωση ενός αγώνα που θα ξεκινάει από την Ολυμπία και θα τερματίζει στην εκάστοτε ολυμπιακή πόλη, αρχίζοντας το 2008 με το Πεκίνο. Στον αγώνα θα λαμβάνουν μέρος διθέσια οχήματα που θα κινούνται αποκλειστικά και μόνο με καθαρές μορφές ενέργειας: ηλιακή, ηλεκτρική, υδρογόνο, κυψέλες καυσίμων. Τα οχήματα θα κατασκευάζονται από φοιτητές και σπουδαστές πολυτεχνείων, πανεπιστημίων και τεχνικών σχολών από όλες τις χώρες του πλανήτη και φυσικά από τη χώρα μας, την Ελλάδα. Μ'αυτόν τον τρόπο θα σταλεί ένα ισχυρό μήνυμα πολιτισμού και σεβασμού στο περιβάλλον.

4.4.5 Χορηγοί και αδειούχοι

Στόχος είναι η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων χορηγών και αδειούχων πριν τους Αγώνες, κατά τη διεξαγωγή τους αλλά και μετά την ολοκλήρωσή τους. Απώτερος σκοπός της όλης προσπάθειας είναι αφενός η αλλαγή νοοτροπίας των ελληνικών και ξένων εταιρειών που συνδέονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες στους τρόπους προσέγγισης των περιβαλλοντικών θεμάτων, και αφετέρου η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού στην Ελλάδα.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, υποστηρίζεται η παραγωγή προϊόντων και η λειτουργία εγκαταστάσεων σύμφωνα με αναγνωρισμένα συστήματα πιστοποίησης περιβαλλοντικών προδιαγραφών (ISO, EMAS, ECO-LABEL) ώστε ο σχεδιασμός και η συσκευασία των προϊόντων να περιέχουν μηνύματα περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, όπου είναι δυνατόν. Επίσης, χρηματοδοτούνται περιβαλλοντικές δραστηριότητες και ειδικά προγράμματα (λαμπαδηδρομίες, εκπαιδευτικά προγράμματα).

Σε συνεργασία με τους χορηγούς, αναπτύσσονται υπεύθυνες πολιτικές διαχείρισης απορριμμάτων και συμβάλλουν στην προβολή των περιβαλλοντικών επιτευγμάτων, επηρεάζοντας έτσι θετικά τη δημόσια εικόνα όσον αφορά στο περιβάλλον. Για το σκοπό

αυτό, έχει ιδρυθεί Δίκτυο Χορηγών για το Περιβάλλον που έχει ως στόχο τη μεγιστοποίηση της συνεισφοράς της βιομηχανίας στο περιβαλλοντικό προφίλ των Αγώνων.

4.4.6 Ολυμπιακή Συμμαχία

- Ηλεκτρικό Αυτοκίνητο SANTA FE -

Η ΑΘΗΝΑ 2004 δημιούργησε την Ολυμπιακή Περιβαλλοντική Συμμαχία για την αποδοτική συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ των φορέων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Τελικός σκοπός είναι η συμβολή όλων των ενδιαφερομένων μερών στην προετοιμασία και τη διεξαγωγή περιβαλλοντικά φιλικών Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων.

Σε αυτό το πλαίσιο, Υπουργεία, Υπηρεσίες όπως η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, Οργανισμοί της Αυτοδιοίκησης, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, Βιομηχανικές Ενώσεις ή και μονάδες, καθώς και Οικολογικές Οργανώσεις, συνεργάζονται για την ομαλή και επιτυχημένη οργάνωση και διεξαγωγή των Αγώνων σε σχέση με τα περιβαλλοντικά ζητήματα.

Οι βασικές δραστηριότητες της Ολυμπιακής Περιβαλλοντικής Συμμαχίας περιλαμβάνουν συνεχή επικοινωνία, ενημέρωση, ροή πληροφοριών και συντονισμό με κάθε ένα από τους περιβαλλοντικούς συμμάχους μας για την λήψη μέτρων, την προμήθεια εξοπλισμού και τη συνεργασία σε έργα τα οποία σχετίζονται με το περιβάλλον. Τόσο το πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, όσο και τα αποτελέσματά της αναμένεται να αποτελέσουν μια μόνιμη περιβαλλοντική κληρονομιά για την Ελλάδα μετά την λήξη των Αγώνων.

Δράσεις και συνεργασίες που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Ολυμπιακής Περιβαλλοντικής Συμμαχίας με:

- ΥΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σε όλους τους περιβαλλοντικούς τομείς,
- Υπουργείο Γεωργίας για την ενίσχυση του πρασίνου,
- Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης στο πρόγραμμα των Οικο-εκδρομών,
- Μη Κυβερνητική Οργάνωση «Ευρωπαϊκή Έκφραση – Ανατολική Αττική» για θέματα της Μαραθώνιας Διαδρομής,
- Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας σε ζητήματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, κ.α.

Η εισαγωγή στην ελληνική αγορά προϊόντων και τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον, από χορηγούς της ΑΘΗΝΑ 2004 όπως το ηλεκτρικό αυτοκίνητο Santa Fe από την Hyundai ή το συνθετικό Shell DIESEL 2004 από την Shell, αποτελεί συμβολή εταιρειών-χορηγών στην εμπέδωση της περιβαλλοντικής συμμαχίας.

4.4.7 Βιοποικιλότητα

Σκοπός είναι η προστασία και επαύξηση της βιοποικιλότητας μέσω του επανασχεδιασμού χώρου και άλλων παρεμβάσεων. Η πρωτοβουλία αυτή θα ωφελήσει τόσο τους μόνιμους κατοίκους όσο και τους επισκέπτες της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας κατά τη διάρκεια των Αγώνων αλλά και μετά τη λήξη τους.

Η προστασία της βιοποικιλότητας καθίσταται αναγκαία κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων και ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των Αγώνων, όταν η συνάθροιση μεγάλου πλήθους κόσμου θα προκαλεί διατάραξη στις συνθήκες περιβαλλοντικές συνθήκες και τους οικοτόπους της πανίδας και της χλωρίδας. Προτεραιότητα θα δοθεί στο σχεδιασμό και τις παρεμβάσεις σε εγκαταστάσεις όπως το Ολυμπιακό Χωριό, το Ολυμπιακό Κωπηλατοδρόμιο Σχοινιά και η Παραλιακή Ζώνη Φαλήρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ

5.1 Η ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Για μεγάλες και πλούσιες χώρες, τα οικονομικά μεγέθη της διοργάνωσης ολυμπιακών αγώνων είναι πολύ μικρά σε σχέση με τα αντίστοιχα εθνικά σύνολα. Έτσι, στο εθνικό επίπεδο, οι πιθανές επιπτώσεις της διοργάνωσης τους τείνουν να είναι πολύ περιορισμένες. Ο αντίκτυπος μπορεί να είναι ουσιώδης και γίνεται περισσότερο αισθητός στο επίπεδο της έδρας των αγώνων και της ευρύτερης περιοχής της. Στην περίπτωση όμως της Ελλάδας, το εθνικό εισόδημα της οποίας είναι μικρότερο από το αντίστοιχο μέγεθος για την ευρύτερη περιοχή του Σύδνεϋ της Αυστραλίας ή της Ατλάντα των Η.Π.Α. και πάρα πολύ μικρότερο σε σχέση με το Λος Άντζελες -πόλεις στις οποίες διεξήχθησαν πρόσφατες Ολυμπιάδες- οι συσχετισμοί είναι εντελώς διαφορετικοί και το θέμα είναι πρώτιστα εθνικό. Αυτό όχι μόνο διότι, όπως μόλις αναφέρθηκε, τα ελληνικά οικονομικά μεγέθη είναι σχετικά μικρά και μπορούν να επηρεαστούν αισθητά από τις ολυμπιακές δραστηριότητες αλλά και διότι οι ελλείψεις στην αναγκαία υποδομή είναι πολύ μεγαλύτερες απ' ότι συνήθως είναι όταν οι αγώνες διοργανώνονται σε μεγαλουπόλεις περισσότερο αναπτυγμένων χωρών με αρτιότερη υποδομή. Έτσι, οι επενδυτικές δαπάνες για τη δημιουργία των αναγκαίων έργων και εγκαταστάσεων στην ελληνική περίπτωση είναι όχι μόνο συγκριτικά αλλά και σε απόλυτους όρους πολύ μεγαλύτερες.

Εκτός όμως από τους λόγους αυτούς, καταλληλότερη διάσταση σε σχέση με την οποίαν πρέπει να εξετάζονται οι πιθανές επιπτώσεις από τη διοργάνωση των Ο.Α. του 2004 στην Αθήνα είναι η εθνική και διότι είναι αλήθεια ότι από αρκετές πλευρές δεν έχει και πολύ νόημα να γίνεται λόγος για την κατανομή των επιπτώσεων αυτών μεταξύ περιφερειών. Έτσι λ.χ. δεν θα είχε πολύ νόημα να επιχειρηθεί η περιφερειακή κατανομή του οφέλους που θα μπορούσε να προκύψει από την προβολή της χώρας και την αύξηση του διεθνούς της κύρους, ως αποτέλεσμα μιας επιτυχημένης ολυμπιάδας, αφού πρόκειται για αδιαίρετο όφελος με καθαρά εθνική διάσταση, που αφορά ταυτόχρονα όλους και που διαχέεται στο χώρο με τρόπους που δεν είναι εύκολο να προβλεφθούν. Ενώ όμως η Ολυμπιάδα του 2004 είναι εν πολλοίς εθνικό θέμα, μικρότερο μεν αλλά σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζει ως προς ορισμένα τουλάχιστον μεγέθη εκτός από το εθνικό σύνολο και η πιθανή περιφερειακή τους κατανομή. Η εξέταση της τελευταίας αυτής πλευράς είναι χρήσιμη μεταξύ άλλων και διότι από ορισμένες πλευρές έχει διατυπωθεί η άποψη ότι με την Ολυμπιάδα η τάση συγκέντρωσης πληθυσμού, δραστηριοτήτων και δαπανών στο Λεκανοπέδιο, η οποία ήταν πάντοτε ισχυρή και έβλαψε την περιφερειακή ανάπτυξη θα ενισχυθεί ακόμη περισσότερο.

5.2 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ

Από τη σκοπιά της περιφερειακής ανάπτυξης εκείνο που θα έπρεπε να ενδιαφέρει περισσότερο είναι το αναπτυξιακό αποτέλεσμα. Σε σχέση όμως με το φαινόμενο της ανάπτυξης ή της έλλειψης της δεν είναι πάντοτε εύκολο να διευκρινιστούν με σαφήνεια οι σχέσεις αιτίου και αιτιατού ενώ και από τα αίτια της ανάπτυξης στην εκδήλωση του αναπτυξιακού αποτελέσματος μεσολαβεί συχνά αρκετός χρόνος, με αποτέλεσμα τη μειωμένη «ορατότητά» του. Έτσι η προσοχή στρέφεται πολλές φορές υπέρμετρα στην γεωγραφική κατανομή των κονδυλίων και των δαπανών, που είναι απτά και αμεσότερα μεγέθη και η διάσταση των αναπτυξιακών αποτελεσμάτων τείνει να παραμελείται. Χωρίς να απεμπολείται

το αίτημα της ανάπτυξης, η προσοχή επικεντρώνεται συχνά στην διανομή των κονδυλίων που ελέγχονται από το κράτος και στον ανταγωνισμό μεταξύ περιφερειών σχετικά με το μερίδιο της κάθε μιας. Δεν δίνεται η δέουσα προσοχή στην αποτελεσματικότητα της αξιοποίησης των πόρων - συχνά δεν λαμβάνεται υπόψη ότι οι περιφερειακοί πολλαπλασιαστές είναι χαμηλοί - και ότι επομένως η δαπάνη από μόνη της λίγο μπορεί να συμβάλει στην τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας σε μια περιφέρεια και δεν εκτιμάται στις σωστές της διαστάσεις η σημασία που μπορεί να έχουν αποτελεσματικές παρεμβάσεις σε εθνικό επίπεδο ή και σε άλλες περιφέρειες στην ανάπτυξη της κάθε περιφέρειας.

Με αφετηρία αυτού του είδους την προσέγγιση μερικές φορές υποστηρίζεται η άποψη, που μόλις αναφέρθηκε, ότι δηλ. η γεωγραφική κατανομή των πόρων που προορίζονται για την προώθηση της ανάπτυξης ευνοεί την ευρύτερη περιοχή της Πρωτεύουσας της χώρας σε βάρος της λοιπής χώρας και εκφράζονται παράπονα για «αθηνοκεντρικότητα». Δεν είναι πάντα σαφές αν η άποψη αυτή ορμάται από την αντίληψη ότι στις λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες της χώρας διοχετεύονται χρηματοδοτικοί πόροι λιγότεροι απ' ότι θα αναλογούσε με βάση κάποιο από τα συνήθη κριτήρια όπως, π.χ. ο πληθυσμός σε συνδυασμό, ως ένα σημείο, και με τη γεωγραφική έκταση ή αν στηρίζεται περισσότερο στη σκέψη ότι ναι μεν όντως προτιμώνται οι λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες αλλά η έκταση στην οποίαν προτιμώνται και τους κατανέμονται αναλογικά μεγαλύτερα κονδύλια δεν είναι επαρκής.

Αν πρόκειται για το πρώτο, όπως φαίνεται και από τους Πίνακες 1, 2 και 3, τουλάχιστον για τη δεκαετία του 1990 και με βάση την κατανομή των πόρων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006 κάτι τέτοιο απλά δεν είναι αλήθεια. Το μερίδιο των λιγότερο αναπτυγμένων Περιφερειών στην κατανομή των αναπτυξιακών πόρων ήταν και εξακολουθεί να είναι αναλογικά υψηλότερο απ' ότι εκείνο των οικονομικά πιο εύρωστων. Έτσι λ.χ. ενώ στην Αττική συγκεντρώνεται περισσότερο από το 1/3 του πληθυσμού της χώρας το αντίστοιχο μερίδιο στο περιφερειακό σκέλος των δαπανών των τριών διαδοχικών Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης (1989-93, 1994-1999 και 2000-2006) 23,3%, 15,8% και 15,6%. Έναντι του μεριδίου της στον πληθυσμό, σημαντικά υπολειπόταν το μερίδιο στο περιφερειακό σκέλος των Κ.Π.Σ. και στην περίπτωση της Κεντρικής Μακεδονίας.

Αντίθετα πολύ μεγαλύτερο και έως και διπλάσιο του αντίστοιχου μεριδίου στον πληθυσμό υπήρξε το μερίδιο λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών όπως λ.χ. η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, τα Νησιά του Βορείου Αιγαίου, κλπ. Και είναι μεν αληθές ότι σημασία δεν έχει μόνο η γεωγραφική κατανομή του περιφερειακού σκέλους αλλά και του εθνικού, που μάλιστα αποτελεί και τα 2/3 περίπου του συνόλου των Κ.Π.Σ. αλλά και στην περίπτωση αυτή τα περισσότερα από τα μεγάλα εθνικά έργα (κυρίως συγκοινωνιακά) χωροθετούνται εκτός Αττικής.

Αν πρόκειται για το δεύτερο για την ανεπαρκή προτίμηση δηλ. προς την περιφέρεια σε σύγκριση με την Αττική για να επιχειρηματολογήσει κανείς θα έπρεπε να διευκρινιστούν προηγούμενα τα κριτήρια με βάση τα οποία θα έπρεπε να προσδιορίζεται ο βαθμός προτίμησης των λιγότερο αναπτυγμένων Περιφερειών στην κατανομή των πόρων. Χωρίς αυτή την προϋπόθεση εκφεύγει κανείς από τη σφαίρα της ανάλυσης και εισέρχεται στο χώρο της δημιουργίας εντυπώσεων, αφού είναι πάντα εύκολο γενικά και αόριστα να αιτιάζεται κανείς την χωροταξική κατανομή των κονδυλίων, όποια και αν είναι, ως άδικη για τις λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες.

Αναμφίβολα η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και η ενίσχυση της οικονομίας των λιγότερο αναπτυγμένων Περιφερειών σε σύγκριση με τις πλουσιότερες, τόσο σε απόλυτους όρους αλλά και σχετικά αποτελεί θεμελιώδη στόχο της ανάπτυξης και βασική πολιτική της Ε.Ε., που υποστηρίζεται από τα Διαρθρωτικά της Ταμεία και άλλες παρεμβάσεις. Είναι όμως ανάγκη κατά την αξιολόγηση της αναπτυξιακής πολιτικής και της γεωγραφικής κατανομής των κονδυλίων να συνεκτιμώνται και άλλοι δύο τουλάχιστον παράγοντες. Ο πρώτος έχει να κάνει με την αποτελεσματική αξιοποίηση των αναπτυξιακών πόρων. Η αύξηση των Κονδυλίων που διοχετεύονται σε μια λιγότερο αναπτυγμένη Περιφέρεια δεν είναι ορθό να εξοικονομείται μέχρι βαθμού όπου το αναμενόμενο αναπτυξιακό αποτέλεσμα να υστερεί σοβαρά σε σχέση με κείνο που θα επιτυγχανόταν αν οι πόροι χρησιμοποιούντο για άλλους σκοπούς. Τα αναπτυξιακά κονδύλια δεν είναι πόροι προς διανομή και κατανάλωση, όπως μερικές φορές αντιμετωπίζονται στην πράξη. Για μια αναπτυσσόμενη χώρα όπως η Ελλάδα, που κατέχει την τελευταία θέση στην Ε.Ε., έχουν ως πρωταρχικό στόχο την ανάπτυξη της χώρας συνολικά. Κάτι που δεν επιτυγχάνεται όταν έναντι παρεμβάσεων που υπόσχονται μεγαλύτερο αναπτυξιακό αποτέλεσμα προτιμώνται άλλες που υστερούν σχετικά κατά πολύ απλά και μόνο επειδή χωροθετούνται σε μια λιγότερο αναπτυγμένη Περιφέρεια. Ο δεύτερος έχει να κάνει με το γεγονός ότι η ανάπτυξη και η βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης τείνει να διαχέεται στο χώρο. Έτσι όταν τα κονδύλια κατανέμονται με τρόπο που να επιταχύνει ουσιαστικά την ανάπτυξη σε επίπεδο χώρας, έμμεσα εξυπηρετείται και ο στόχος της βελτίωσης των συνθηκών και στις λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες. Δεν είναι τυχαίο ότι οι φτωχότερες και λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες της Ε.Ε. εντοπίζονται σχεδόν εξολοκλήρου στις φτωχότερες χώρες-μέλη. Οι φτωχότερες περιφέρειες των πλουσιότερων χωρών επωφελούνται οπωσδήποτε από το κατά μέσο όρο υψηλότερο οικονομικό επίπεδο της αντίστοιχης χώρας και βρίσκονται κατά κανόνα σε καλλίτερη θέση.

Η συνολική αξιολόγηση της καταλληλότητας της γεωγραφικής κατανομής των κονδυλίων που προορίζονται για αναπτυξιακές παρεμβάσεις δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσης εργασίας. Αποτελεί δε από τη φύση του θέμα σε σχέση με το οποίο δεν θα ήταν εύκολο να προβληθεί αδιαμφισβήτητη επιχειρηματολογία. Από τα λίγα όμως που προαναφέρθηκαν είναι σαφές ότι εκείνο που προέχει δεν είναι η αναζήτηση της ορθής κατανομής των συνολικών κονδυλίων σε συνολικό επίπεδο. Αντίθετα είναι η προσπάθεια αξιοποίησης των διαθέσιμων για κάθε Περιφέρεια, έστω και αν αυτά με κάποια γενική θεωρητική λογική δεν είναι αυτά που θα έπρεπε, με τον πιο αποδοτικό τρόπο. Διότι σε τι θα ωφελούσε μια λιγότερο αναπτυγμένη Περιφέρεια αν έπαιρνε περισσότερα αλλά τα χρησιμοποιούσε λιγότερο αποτελεσματικά επιτυγχάνοντας έτσι λιγότερη πρόοδο;

Πίνακας 5.1⁸ Μερίδιο των συνολικών Πόρων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1989-93 κατά Περιφέρεια					
	Μερίδιο Πληθυσμού 1991	Μερίδιο πόρων Κ.Π.Σ. 1989-91	Λόγος μεριδίου πόρων ΚΠΣ 1989-93 προς:		Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ 1994 (μέσος όρος)
			Μέσος όρος χώρας	Μερίδιο Αττικής	
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	5,56	8,5	1,53	2,25	88,7
Κεντρική Μακεδονία	16,67	13,6	0,82	1,20	101,1
Δυτική Μακεδονία	2,86	3,2	1,12	1,65	90,5
Ήπειρος	3,31	3,5	1,06	1,55	69,3
Θεσσαλία	7,16	10,8	1,51	2,22	92,4
Ιόνια Νησιά	1,89	2,2	1,17	1,71	92,0
Δυτική Ελλάδα	6,90	5,2	0,75	1,11	88,0
Στερεά Ελλάδα	5,68	6,5	1,15	1,68	110,0
Αττική	34,34	23,3	0,68	1,00	108,4
Πελοπόννησος	5,92	9,6	1,62	2,38	91,5
Βόρειο Αιγαίο	1,94	2,9	1,49	2,20	72,0
Νότιο Αιγαίο	2,51	4,2	1,67	2,46	109,7
Κρήτη	5,26	6,5	1,23	1,82	108,6
Σύνολο χώρας	100,00	100,00	1,00	1,47	100,0

⁸ ΚΕΠΕ: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 1994-99, Πρώτη Έκθεση Αξιολόγησης

Πίνακας 5.2⁹ Μερίδιο Πόρων Περιφερειακού Σκέλους του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1994-99 κατά Περιφέρεια				
Περιφέρεια	Μερίδιο Πληθυσμού 1991	Μερίδιο Πόρων ΚΠΣ II	Λόγος Μεριδίου Πόρων προς Μερίδιο Πληθυσμού	Συντελεστής πόρων κατά κεφαλήν (Αττική =1)
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	5,56	10,9	1,96	4,26
Κεντρική Μακεδονία	16,67	13,0	0,78	1,70
Δυτική Μακεδονία	2,86	5,4	1,89	4,11
Ήπειρος	3,31	5,2	1,57	3,41
Θεσσαλία	7,16	8,3	1,16	2,52
Ιόνια Νησιά	1,89	3,8	2,01	4,37
Δυτική Ελλάδα	6,90	6,8	0,99	2,14
Στερεά Ελλάδα	5,68	8,2	1,44	3,14
Αττική	34,34	15,8	0,46	1,00
Πελοπόννησος	5,92	6,3	1,06	2,31
Βόρειο Αιγαίο	1,94	4,6	2,37	5,15
Νότιο Αιγαίο	2,51	4,9	1,95	4,24
Κρήτη	5,26	6,8	1,29	2,81
Σύνολο χώρας	100,00	100,0	1,00	2,17

⁹ ΚΕΠΕ: Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 1994-99, Πρώτη Έκθεση Αξιολόγησης

Πίνακας 5.3¹⁰ Μερίδιο Πόρων Περιφερειακού Σκέλους του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006 κατά Περιφέρεια					
Περιφέρεια	Πληθυσμός 2001		Μερίδιο	Λόγος μεριδίου	Συντελεστής
	Κατανομή %	Ατομα			
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	5,52	604254	10,44	1,89	4,2
Κεντρική Μακεδονία	17,03	1862833	12,86	0,76	1,7
Δυτική Μακεδονία	2,77	302750	5,30	1,91	4,3
Ήπειρος	3,22	754893	6,21	0,90	2,0
Θεσσαλία	6,90	754893	8,20	2,49	5,5
Ιόνια Νησιά	1,96	214274	3,48	1,78	4,0
Δυτική Ελλάδα	6,79	742419	6,81	1,00	2,2
Στερεά Ελλάδα	5,56	608655	7,57	1,36	3,0
Αττική	34,4	3764348	15,61	0,45	1,0
Πελοπόννησος	5,79	632955	6,51	1,12	2,5
Βόρειο Αιγαίο	1,83	200066	5,15	2,81	6,3
Νότιο Αιγαίο	2,73	298745	5,30	1,94	4,3
Κρήτη	5,50	601159	6,75	1,23	2,7
Σύνολο χώρας	100,00	10939771	100,00	1,00	2,2

¹⁰ Πηγή: ΥΠΕΘΟ.

5.3 ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ 2004 ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Όσοι υπερασπίζονται την αντίληψη ότι η αναπτυξιακή στήριξη των λιγότερο αναπτυγμένων Περιφερειών της χώρας υπήρξε ανεπαρκής σε σύγκριση με την Πρωτεύουσα αλλά και άλλοι τείνουν να πιστεύουν ότι το πρόβλημα θα οξυνθεί στα επόμενα έτη λόγω της συγκέντρωσης της προσπάθειας δημιουργίας υποδομής στην ευρύτερη Περιφέρεια Πρωτευούσης εν όψει της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Για την εξέταση του θέματος αυτού είναι χρήσιμο να γίνει διάκριση από τη μια μεριά μεταξύ των βασικών κατηγοριών των δαπανών που συνδέονται με τη διεξαγωγή της Ολυμπιάδας και από την άλλη μεταξύ των βασικών κατηγοριών των ωφελημάτων που μπορεί να αναμένονται από αυτήν.

5.3.1 Δαπάνες

Για το θέμα που εξετάζεται εδώ οι δαπάνες μπορούν να διακριθούν σε τρεις βασικές κατηγορίες, δηλ.:

- Τις δαπάνες για τη δημιουργία έργων γενικής υποδομής που αποτελούν συμβατική υποχρέωση της χώρας έναντι της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής αλλά ταυτόχρονα θα ικανοποιήσουν μονιμότερες ανάγκες του Λεκανοπεδίου και θα δημιουργήσουν παραγωγικό κεφάλαιο.
- Τις δαπάνες για τη δημιουργία ειδικής αθλητικής υποδομής για την Ολυμπιάδα, η οποία θα είναι χρήσιμη και μετά από αυτήν για τον κλάδο του αθλητισμού όμως και μόνο.
- Τις δαπάνες για τη δημιουργία ειδικής υποδομής για την Ολυμπιάδα που θα δημιουργήσουν κεφάλαιο το οποίο μεταγενέστερα θα μπορεί να αποδοθεί σε άλλες χρήσεις και να ικανοποιήσει ανάγκες και σε άλλους τομείς (π.χ. ολυμπιακό χωριό).
- Τις τρέχουσες δαπάνες που θα έχουν καταναλωτικό χαρακτήρα και δεν θα δημιουργήσουν φυσικό κεφάλαιο.

Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 5.3 που καλύπτει τα έργα γενικής υποδομής το μερίδιο της Πρωτεύουσας δεν αυξάνει σε σχέση με το παρελθόν και εξακολουθεί να παραμένει συγκριτικά χαμηλό. Έτσι είναι σαφές ότι οι σχετικές δαπάνες της πρώτης από τις τέσσερις κατηγορίες που μόλις αναφέρθηκαν θα καλυφθούν χωρίς να πραγματοποιείται μεταφορά πόρων από την Περιφέρεια στην Πρωτεύουσα τουλάχιστον σε σχέση με το τι συνέβαινε πριν την ανάληψη της Ολυμπιάδας.

Σε σχέση με την ειδική αθλητική υποδομή όντως για ένα διάστημα το μερίδιο της Πρωτεύουσας θα αυξηθεί. Διότι ναι μεν προϋπολογίζονται και πολύ σημαντικές δαπάνες (της τάξης των 810 εκατ. ευρώ.) για έργα σε μεγάλες πόλεις εκτός από την Αθήνα αλλά το μερίδιο των Αθηνών θα είναι το μεγαλύτερο. Το θέμα όμως δεν αφορά ή αφορά λίγο μόνο τον πληθυσμό του Λεκανοπεδίου σε σχέση με τις λοιπές Περιφέρειες. Τα έργα αυτά είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η χώρα απέναντι στην Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, αφορούν τη χώρα ολόκληρη και δεν πρόκειται να ωφελήσουν τον πληθυσμό του Λεκανοπεδίου κατά προτίμηση σε σχέση με τους κατοίκους των λοιπών περιοχών.

Στη φάση της κατασκευής τους θα δημιουργηθεί απασχόληση στο Λεκανοπέδιο αλλά στη συνέχεια το όφελος του πληθυσμού της Πρωτεύουσας από την υποδομή αυτή θα είναι μικρό. Στην πραγματικότητα οι δαπάνες αυτές θα πρέπει να λογίζονται ως τμήμα του εθνικού σκέλους και όχι ως εύνοια προς την πρωτεύουσα.

Η ειδική μη αθλητική υποδομή που θα δημιουργηθεί (π.χ. ολυμπιακό χωριό) μπορεί πράγματι να εξυπηρετήσει στη συνέχεια ανάγκες του Λεκανοπεδίου και με την έννοια αυτή πρόκειται για αύξηση των αναπτυξιακών πόρων που θα δαπανηθούν στην περιοχή αυτή σε σχέση με τη λοιπή χώρα.

Τέλος οι τρέχουσες δαπάνες (π.χ. φιλοξενία ολυμπιακής οικογένειας) αφορούν υποχρέωση της χώρας ως συνόλου, δεν θα δημιουργήσουν κεφάλαιο στο Λεκανοπέδιο και δεν είναι βάσιμο να θεωρείται ότι τα σχετικά ποσά θα δαπανηθούν προς όφελος της Αθήνας κατά προτίμηση σε σχέση με τη λοιπή χώρα.

5.3.2 Αναπτυξιακό Αποτέλεσμα

Από την άποψη του γενικότερου αναπτυξιακού αποτελέσματος - σε αντιδιαστολή με το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα από τις δαπάνες στη φάση της κατασκευής των έργων - η κυριότερη πηγή οφέλους συνδέεται με τον τουρισμό. Εκτιμάται και όχι αβάσιμα ότι η διεξαγωγή των Ολυμπιακών αγώνων στη χώρα μας θα τονώσει την διεθνή ελκυστικότητα της ως τουριστικού προορισμού και θα προσπορίσει μονιμότερα οφέλη με τη μορφή υψηλότερων επιπέδων τουριστικής κίνησης και επιτάχυνσης των ρυθμών ανόδου του τομέα.

Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 5.4 το μερίδιο της Πρωτεύουσας στην τουριστική δραστηριότητα έχει μειωθεί την τελευταία εικοσαετία σε μεγάλο βαθμό. Έτσι έναντι μεριδίου της στον πληθυσμό το 2001 που υπερέβαινε το 34% το μερίδιο της Περιφέρειας Αττικής στο σύνολο των τουριστικών διανυκτερεύσεων μειώθηκε από 24% περίπου το 1981 σε 14% περίπου το 1998. Και ναι μεν είναι αλήθεια ότι ιδίως κατά τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων μεγάλο μέρος του πρόσθετου τουριστικού ρεύματος θα κατευθυνθεί προς την Πρωτεύουσα, η κατανομή όμως του συνολικού μακροχρόνιου οφέλους από την άποψη αυτή θα ευνοήσει σαφώς τις λοιπές Περιφέρειες και ειδικότερα τις τουριστικά αναπτυγμένες. Έτσι είναι σαφές ότι από την άποψη αυτή τα αποτελέσματα από τη διεξαγωγή της Ολυμπιάδας όχι μόνο δεν θα ευνοήσουν την Περιφέρεια Αττικής έναντι των λοιπών αλλά το αντίθετο. Θα αποτελέσουν μοχλό περιφερειακής ανάπτυξης όχι μόνο για τις τουριστικά αναπτυγμένες Περιφέρειες όπως το Νότιο Αιγαίο, οι Κυκλάδες τα Ιόνια και η Κρήτη αλλά και για τις υπόλοιπες. Αυτό μεταξύ άλλων και διότι έχει αναληφθεί ειδική προσπάθεια από τον Αθήνα 2004 για την τουριστική προβολή όλων των τουριστικών περιοχών. Η προσπάθεια αυτή δεν περιορίζεται στην εκμείευση ζήτησης με την κατάλληλη προβολή και δημοσιότητα αλλά επεκτείνεται και στην ενθάρρυνση της προσφοράς να αναλάβει τις αναγκαίες πρωτοβουλίες για να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που θα δημιουργηθούν και ιδιαίτερα των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών της, που συμβαίνει να βρίσκονται και ανάμεσα στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές ολόκληρης της Ε.Ε.

Πίνακας 5.4 ¹¹ Περιφερειακή Κατανομή Τουριστικής υποδομής και Τουριστικής Κίνησης				
Περιφέρεια	Κατανομή % Πληθυσμού 2001	Κατανομή % Ξενοδοχειακών Κρεβατιών 1998	Κατανομή % Διανυκτερεύσεων Τουριστών	
			1981	1998
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	5,52	2,55	2,73	2,60
Κεντρική	17,03	9,71	9,54	7,91
Δυτική Μακεδονία	2,77	0,55	0,72	0,70
Ήπειρος	3,22	1,56	1,61	1,61
Θεσσαλία	6,90	3,83	2,87	3,13
Ιόνια Νησιά	1,96	10,16	9,84	10,62
Δυτική Ελλάδα	6,79	2,47	3,53	2,36
Στερεά Ελλάδα	5,56	4,85	4,78	2,88
Αττική	34,41	11,50	23,74	13,7
Πελοπόννησος	5,79	5,48	5,31	4,38
Βόρειο Αιγαίο	1,83	3,70	1,41	2,98
Νότιο Αιγαίο	2,73	23,92	19,20	26,60
Κρήτη	5,50	19,72	14,73	20,54
Σύνολο χώρας	100,00	100,00	100,00	100,00

¹¹ Πηγή: ΕΣΥΕ, Αποτελέσματα Απογραφής 2001, ΚΕΠΕ, Basic Data of Regional Socioeconomic Development in Greece, 2001

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΟΙ 4 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

6.1. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

6.1.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Το Πρόγραμμα "ΕΛΛΑΔΑ 2004" του Υπουργείου Πολιτισμού αποτελεί βασικό πυλώνα της Ολυμπιακής προετοιμασίας. Το χρηματοδοτικό του ύψος ανέρχεται σε **1,3 δις. ευρώ**, τάξη μεγέθους που υπερβαίνει πολλά επιχειρησιακά προγράμματα, τομεακά και περιφερειακά τόσο του Β' όσο και του Γ' ΚΠΣ. Είναι ενδεικτικό ότι αντιστοιχεί στο 13 % των πόρων που θα διατεθούν μέσω του περιφερειακού σκέλους του Γ' ΚΠΣ εκτός Αττικής, κατά την περίοδο 2000-2006. Πρόκειται συνεπώς για μια παρέμβαση στις εκτός Αττικής περιοχές που θα έχει σημαντική συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη, θα διαχύσει τις θετικές επιπτώσεις από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων σε όλη τη χώρα και θα υπογραμμίσει την εθνική διάσταση των Αγώνων εντάσσοντας την περιφέρεια στο Ολυμπιακό γίγνεσθαι. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι πέρα από την άμεση μεταφορά χρηματικών πόρων που θα γίνουν μέσω του προγράμματος, θα υπάρξουν και σημαντικές δευτερογενείς πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις στην περιφέρεια, μέσω π.χ. της αύξησης των τουριστικών ροών που θα είναι συνέπεια αρκετών υποπρογραμμάτων.

Στα πλαίσια του προγράμματος, προβλέπονται σημαντικότερα έργα για την περιοχή της Θεσσαλονίκης, συνολικού προϋπολογισμού **330 εκατ. ευρώ**. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα έργα και οι παρεμβάσεις που περιγράφονται αποτελούν προϊόν συνεργασίας μεταξύ των Υπουργείων Πολιτισμού (Γενική Γραμματεία Ολυμπιακών Αγώνων 2004 και Γενική Γραμματεία Αθλητισμού), ΠΕΧΩΔΕ και Δημόσιας Τάξης, Εμπορικής Ναυτιλίας, της ΟΕΟΑ «Αθήνα 2004», της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πίνακας 6.1 Ολυμπιακά Αθλητικά Έργα		
ΓΗΠΕΔΟ	Π/Υ (εκατ. ευρώ)	ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ
Καυταντζόγλειο Στάδιο	8,8	ΓΓΑ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΡΙΑ¹²		
Γήπεδο Απόλλωνα Καλαμαριάς	3	ΓΓΑ
Γήπεδο Άρη	5,86	ΓΓΑ
Γήπεδο ΠΑΟΚ	5,86	ΓΓΑ

¹² Επίσης προτείνονται ως προπονητήρια κατά την διάρκεια των Αγώνων τα εξής γήπεδα: Μακεδονικού - Βοηθητικό Μίκρας - Λύκων Καλοχωρίου - Δημοτικό Καλοχωρίου. Το θέμα αξιολογείται από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού σε συνεργασία με την Ο.Ε.Ο.Α. "Αθήνα 2004".

Πίνακας 6.2 Συγκεντρωτικός Πίνακας Έργων Αθλητικής και Ολυμπιακής Υποδομής Νομού Θεσσαλονίκης	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	Π/Υ (εκατ. ευρώ)
1. ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	23,52
Καυταντζόγλειο Στάδιο	8,8
Γήπεδο Απόλλωνα Καλαμαριάς	3
Γήπεδο Άρη	5,86
Γήπεδο Π.Α.Ο.Κ.	5,86
2. ΠΡΟΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΡΙΑ	8,8
3. ΔΙΚΤΥΟ ΝΕΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	204,11
Μεγάλο Κλειστό Γυμναστήριο Θέρμης	138
Ποδηλατοδρόμιο στο ΕΑΚ Ευόσμου Θεσσαλονίκης	4,5
Κλειστό Κολυμβητήριο Αμπελοκήπων	7,5
Ανοιχτό Κολυμβητήριο Καλαμαριάς	1,4
Κλειστό Γυμναστήριο Βασιλικών	1,2
Αντικατάσταση κάλυψης κολυμβητικής δεξαμενής Ποσειδωνίου Κολυμβητηρίου και κατασκευή τρίτης δεξαμενής	1,8
Κλειστή αίθουσα βαρέων αθλημάτων στο ΕΑΚ Σταυρούπολης	0,9
Κάλυψη κολυμβητηρίου Συκεών και κατασκευή κερκίδων	1,5
Ποδοσφαιρικά γήπεδα (mini football 5X5) Δήμου Θέρμης	0,45
Αποπεράτωση κλειστού γυμναστηρίου Ηλιούπολης Δήμου Σταυρούπολης	0,84
Αναβάθμιση – Συμπλήρωση εγκαταστάσεων Κλειστού Γυμναστηρίου ΕΑΚ Νεάπολης για τις ανάγκες του Μακεδονικού Γυμναστικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης	0,51
Ναυταθλητικό Κέντρο Βόλβης	0,51
Δίκτυο προπονητηρίων του «Ελλάδα 2004»	45
4. ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	63
5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ¹³	33
	18
Πυροσβεστικό Σώμα	
Ελληνική Αστυνομία	15
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	332,43

¹³ Εξειδικεύεται ο προϋπολογισμός για το Λιμενικό Σώμα.

6.1.1.1 Καυταντζόγλειο Στάδιο*Αρμόδιος φορέας: Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.**Σύντομη**περιγραφή**έργου:*

Τα έργα που έγιναν στο Καυταντζόγλειο Στάδιο Θεσσαλονίκης αφορούν τόσο στο κύριο Στάδιο όσο και στο βοηθητικό και στον περιβάλλοντα χώρο. Στο κυρίως Στάδιο έγιναν αναδιατάξεις, ανακατασκευές και πλήρης εκμετάλλευση των χώρων κάτω από τις κερκίδες, με τη δημιουργία σύγχρονων αποδυτηρίων, γραφείων και εξυπηρετήσεων του γραπτού και ηλεκτρονικού τύπου, αίθουσες συνεντεύξεων, αίθουσες και χώροι εξυπηρέτησης των θεατών, αίθουσες ενδυνάμωσης, αίθουσες ελέγχου φαρμακοδιέγερσης (doping) κ.λ.π.

Από πλευράς εξοπλισμού και λοιπών έργων, αναρτήθηκαν πίνακες αποτελεσμάτων, σύγχρονα θεωρεία γραπτού και ηλεκτρονικού τύπου με όλο τον απαραίτητο ηλεκτρονικό εξοπλισμό, σύστημα video για την ασφαλή λειτουργία του Σταδίου κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, υποδομή για τη ραδιοφωνία την τηλεόραση, καθίσματα σε όλες τις κερκίδες, σκέπαστρο σε τμήμα των κερκίδων του Σταδίου.

Ο υφιστάμενος στίβος ανταποκρίνεται πλήρως στις ισχύουσες απαιτήσεις της IAAF.

Στο βοηθητικό Στάδιο ανακατασκευάστηκαν και βελτιώθηκαν ο αγωνιστικός χώρος (χλοοτάπητας, αποστραγγιστικό σύστημα, αυτόματο ποτιστικό σύστημα) και τοποθετήθηκε ηλεκτροφωτισμός νυχτερινής χρήσης για την εξυπηρέτηση των προπονητικών αναγκών.

Ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε 8,8 εκατ. ευρώ.

6.1.1.2 Προπονητήρια κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων

Τα γήπεδα του Απόλλωνα Καλαμαριάς, του Άρη και του ΠΑΟΚ θα χρησιμοποιηθούν για την προπόνηση των εθνικών ομάδων ανδρών και γυναικών που θα συμμετέχουν στους αγώνες ποδοσφαίρου των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Ως εκ τούτου διαθέτουν τις απαιτούμενες υποδομές βάσει των προδιαγραφών της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου και της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής για τα προπονητήρια. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις θα αναβαθμίσουν υλικοτεχνικά και λειτουργικά τα γήπεδα αυτά αφήνοντας μία σύγχρονη αθλητική υποδομή στην πόλη της Θεσσαλονίκης.

Σε ότι αφορά στις παρεμβάσεις στα γήπεδα του Απόλλωνα Καλαμαριάς, του Άρη και του ΠΑΟΚ, έχουν ολοκληρωθεί οι αυτοψίες και συντάσσονται οι τεχνικές και οικονομικές εκθέσεις.

6.1.1.3 Υποπρόγραμμα "Προολυμπιακά Προπονητήρια"

Το υποπρόγραμμα "Προολυμπιακά Προπονητήρια" αφορά σε υφιστάμενες αθλητικές εγκαταστάσεις στις οποίες θα έγιναν βελτιωτικές παρεμβάσεις, με βάση τις προδιαγραφές της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής. Στις εγκαταστάσεις αυτές θα φιλοξενηθούν οι αθλητικές αποστολές των ξένων χωρών ώστε να εγκλιματιστούν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας τους για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

Οι 260 περίπου αθλητικές για το Πρόγραμμα των Προολυμπιακών Προπονητηρίων, διαμορφώνουν ένα δίκτυο αθλητικών υποδομών που επεκτείνεται σε ολόκληρη τη χώρα, από τις ορεινές περιοχές μέχρι τις παράκτιες ζώνες και από τα μεγάλα αστικά κέντρα μέχρι τα γραφικά νησιά. Ειδικότερα από το νομό Θεσσαλονίκης έχουν συμπεριληφθεί στον προπονητικό οδηγό 33 εγκαταστάσεις. Η αναβάθμισή τους στα πλαίσια του υποπρογράμματος συνιστά μείζονα παρέμβαση για τη βελτίωση των αθλητικών υποδομών στο νομό Θεσσαλονίκης.

Το κόστος για την αναβάθμιση των Προολυμπιακών Προπονητηρίων ανέρχεται περίπου σε 9 εκατ. ευρώ.

6.1.1.3.1 Κλειστό Κολυμβητήριο Δήμου Αμπελοκήπων.

Στο Δήμο Αμπελοκήπων κατασκευάστηκε Κλειστό Κολυμβητήριο με κύρια δεξαμενή 21X50 μ., δεξαμενή καταδύσεων και συγχρονικής κολύμβησης, δεξαμενή εκμάθησης, κερκίδες για 3.000 θεατές και όλες τις απαιτούμενες εξυπηρετήσεις. Το έργο κόστισε περίπου 7,5 εκατ. ευρώ.

6.1.1.3.2 Ανοικτό Ποδηλατοδρόμιο

Στις εγκαταστάσεις του ΕΑΚ Ευόσμου Θεσσαλονίκης (Ε.Κ.Ο.) κατασκευάστηκε από τη ΓΓΑ ανοικτό ποδηλατοδρόμιο που περιλαμβάνει:

- Πίστα από σκυρόδεμα, μήκους 333 μέτρων.
 - Κερκίδες για 2.500 θεατές.
 - Χώρους εξυπηρέτησης αθλητών για αγώνες και προπονήσεις, που περιλαμβάνουν:
 - Έξι (6) συγκροτήματα αποδυτηρίων
 - Εργαστήρια - επισκευαστήρια ποδηλάτων για αντίστοιχες ομάδες.
 - Φυσικοθεραπευτήριο
 - Αίθουσα προθέρμανσης – γυμναστικής
 - Διοικητικούς χώρους και χώρους προσωπικού
 - Ιατρικό Κέντρο
 - Πλήρη διαμόρφωση περιβάλλοντα χώρους και περιφράξεις (προπύλαια, χώρους στάθμευσης κ.λ.π.)
 - Ανακατασκευή των τριών ποδοσφαιρικών γηπέδων που θα καταληφθούν από το ποδηλατοδρόμιο.
- Προϋπολογισμός 6 εκατ. ευρώ.

6.1.1.3.3 "Μεγάλο Κλειστό Γυμναστήριο Θέρμης Θεσσαλονίκης"

Το νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο της Μακεδονίας με τον τίτλο "Μεγάλο Κλειστό Γυμναστήριο Θέρμης Θεσσαλονίκης", κατασκευάστηκε σε χώρο εκτάσεως 226 στρεμμάτων που παραχωρήθηκε από τον Δήμο Θέρμης στη ΓΓΑ.

Καλύπτει όλα τα αθλήματα που μπορούν να τελεστούν σε κλειστή αίθουσα περιλαμβανομένων και των αγωνισμάτων κλειστού στίβου. Θα πλαισιώνεται με όλες τις απαραίτητες αθλητικές και άλλες εξυπηρετήσεις που απαιτεί η λειτουργία του, όπως προθερμαντήρια, κέντρο Τύπου, φουαγιέ θεατών, βοηθητικούς χώρους κ.α. Επί πλέον θα διαθέτει Συνεδριακό Κέντρο του οποίου η μεγάλη αίθουσα θα είναι δυναμικότητας 1000 ατόμων.

Το πολύμορφο αυτό αθλητικό Κέντρο θα ολοκληρώθηκε με την κατασκευή του Προπονητικού Κέντρου, που προορίζεται να παίξει διπλό ρόλο. Από τη μία πλευρά θα υποστηρίζει τη λειτουργία του Κλειστού Γυμναστηρίου σε περιόδους τέλεσης μεγάλων αγώνων, λειτουργώντας μερικά ως προθερμαντήριο. Από την άλλη, θα λειτουργεί καθημερινά ως χώρος άθλησης και προπόνησης αθλητών. Περιλαμβάνει προπονητήρια αγωνισμάτων κλειστού στίβου με στίβο διακοσίων (200) μέτρων, τεσσάρων (4) διαδρομών, καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης, χειροσφαίρισης, άρσης βαρών, πυγμαχίας, πάλης, τζούντο, ξιφασκίας, επιτραπέζιας αντισφαίρισης, σκοποβολής και squash.

Λοιπά Στοιχεία Του Γυμναστηρίου:

Η κύρια αίθουσα του Γυμναστηρίου περιλαμβάνει κλειστό στίβο 200 μέτρων, 6 διαδρομών, η δε εναλλαγή της χρήσης από στίβο σε αθλοπαιδιές και αντίστροφα, θα γίνεται με τη χρήση ειδικής τεχνολογίας (ανυψούμενο δάπεδο, υδραυλικά ρυθμιζόμενα βιράζ στίβου, ηλεκτρικά ρυθμιζόμενη ανάπτυξη πτυσσόμενων κερκίδων κ.λ.π.) σε χρόνο μικρότερο των τεσσάρων (4) ωρών, με ταυτόχρονη μετατροπή και της χωρητικότητας του Γυμναστηρίου.

Η χωρητικότητα του κυρίου Γυμναστηρίου είναι:

- 10.200 θεατές σε αγωνίσματα στίβου.
- 14.000 θεατές σε συναυλίες, παραστάσεις, συνέδρια κ.λ.π. πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- 15.700 θεατές σε αγωνίσματα αθλοπαιδιών (μπάσκετ - βόλλεϋ - χάντμπολ κ.λ.π.).
- 17.000 θεατές σε αγωνίσματα βαρέων αθλημάτων (άρση βαρών, πάλη, πυγμαχία κ.λ.π.).

Το έργο είναι από τα πιο σύγχρονα από άποψη τεχνολογίας και από άποψη κάλυψης των διεθνών προδιαγραφών αθλητικά έργα αυτού του είδους στον ελλαδικό αλλά και στον ευρωπαϊκό χώρο.

Προϋπολογισμός περίπου 138 εκατ. ευρώ.

6.1.2. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Σε Ολυμπιακούς ρυθμούς μπαίνει η πόλη της Θεσσαλονίκης καθώς ετοιμάζεται να υποδεχθεί τους Αγώνες Ποδοσφαίρου των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, ενώ χαρακτηριστικό είναι ότι ένα μέρος των έργων που έχουν χαρακτηριστεί «Ολυμπιακά» δεν συνδέονται άμεσα με τη διοργάνωση του 2004. Απλά έχουν χαρακτηριστεί στη Θεσσαλονίκη, ως Ολυμπιακά έργα και πολλά έργα τα οποία δεν είναι αναγκαία για τους Αγώνες. Έτσι αξιοποιείται η μεγάλη ευκαιρία των Αγώνων προκειμένου να διοχετευτούν στη πόλη πόροι και να λυθούν σημαντικά προβλήματα υποδομής.

Τα έργα χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τα αθλητικά και τα έργα οδικού χαρακτήρα και αναπλάσεων ενώ τα περισσότερα έργα θα έχουν ολοκληρωθεί έως τα τέλη Μαΐου. Ορισμένα από τα μη αναγκαία έργα θα ολοκληρωθούν μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες ενώ περιλαμβάνονται και πολλά έργα που συνδέονται με την διεκδίκηση της διοργάνωσης της EXPO 2008. Με τον χαρακτηρισμό αυτών των έργων ως Ολυμπιακών θα επιταχυνθούν οι διαδικασίες για την ολοκλήρωσή τους. Επιπλέον, η πόλη της Θεσσαλονίκης θα εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες προβολής που παρουσιάζουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες για την διεκδίκηση της Παγκόσμιας Έκθεσης. Κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων θα επισκεφθούν τη χώρα πολλές προσωπικότητες, αρχηγοί κρατών, υπουργοί κλπ. και είναι μια καλή ευκαιρία να προβληθεί η υποψηφιότητα της Θεσσαλονίκης.

6.1.2.1 Φορείς Που Συμμετέχουν:

Υπενθυμίζεται ότι στη Θεσσαλονίκη θα διεξαχθούν Αγώνες Ποδοσφαίρου από τις 11 έως τις 27 Αυγούστου. Στη διαμόρφωση του πλαισίου για την Ολυμπιακή λειτουργία της πόλης της Θεσσαλονίκης και την πραγματοποίησή του κατά την περίοδο των Αγώνων συμμετέχουν οι παρακάτω φορείς:

- Δήμος Θεσσαλονίκης
- το Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης
- το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης
- Εμπορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης
- Σύλλογος Βενζινοπωλών
- Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών

Σύμφωνα με τον υπάρχοντα σχεδιασμό οι πρώτες αποστολές θα αφιχθούν στη Θεσσαλονίκη στις 7 Αυγούστου 2004. Συγκεκριμένα θα αφιχθούν 24 αποστολές. Από τις 7 Αυγούστου θα αρχίσει η χρήση των προπονητηρίων (θα λειτουργούν 09.00-22.00). Τα μέτρα περιλαμβάνουν κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, πρόγραμμα καθαριότητας, εικόνα της πόλης, ωράριο λειτουργίας καταστημάτων και λειτουργία των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

6.1.2.2 Κυκλοφοριακές Ρυθμίσεις

Για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας στην πόλη της Θεσσαλονίκης με στόχο την γρήγορη και ασφαλή πρόσβαση της Ολυμπιακής Οικογένειας, των θεατών και των εργαζομένων στις Ολυμπιακές Εγκαταστάσεις καθώς και για την διευκόλυνση των καθημερινών μετακινήσεων κατοίκων και επισκεπτών θα εφαρμοσθεί πολιτική διαχείρισης των μετακινήσεων σύμφωνα με την οποία καθορίζονται Κύριες Ολυμπιακές Διαδρομές που περιλαμβάνουν τις ακόλουθες μετακινήσεις:

- από / προς Αεροδρόμιο «Μακεδονία» προς Ολυμπιακό Ξενοδοχείο
- από / προς Ολυμπιακό Ξενοδοχείο προς / από Κανταντζόγλειο Στάδιο
- από / προς Ολυμπιακό Ξενοδοχείο προς / από Γήπεδο Μίκρας
- από / προς Ολυμπιακό Ξενοδοχείο προς / από Γήπεδο Τούμπας
- από / προς Ολυμπιακό Ξενοδοχείο προς / από Γήπεδο Χαριλάου
- από / προς Ολυμπιακό Ξενοδοχείο προς / από Γήπεδο Απόλλωνα Καλαμαριάς

Σε όλες τις Κύριες Ολυμπιακές Διαδρομές θα υπάρχει αυστηρός έλεγχος των υφιστάμενων μέτρων και ειδικότερα της απαγόρευσης στάθμευσης. Παράλληλα εισάγονται ειδικές ρυθμίσεις στάσης και στάθμευσης στις περιοχές Ολυμπιακού ενδιαφέροντος και το κέντρο της πόλης που περικλείεται από τους οδικούς άξονες Αγίου Δημητρίου, παραλιακή λεωφόρο και Μαρτίου.

6.1.2.3 Καθαριότητα

Ο καθαρισμός των δρόμων θα γίνεται από 06:00 μέχρι 12:00 σε όλη την πόλη. Θα υπάρχει δυνατότητα για πλύσιμο των δρόμων από ειδική ομάδα επί 24ωρου βάσεως. Τις ημέρες των Αγώνων θα πραγματοποιείται καθαρισμός στην περιοχή γύρω από το Κανταντζόγλειο πριν και μετά τον αγώνα.

6.1.2.4 Εικόνα της πόλης

Οι είσοδοι της πόλης, οι κεντρικές κυκλοφοριακές αρτηρίες και βασικοί άξονες μετακίνησης προς τις αθλητικές εγκαταστάσεις θα στολισθούν με ευθύνη της «Αθήνα 2004» δύο μήνες πριν την έναρξη των Αγώνων. Επιπλέον, θα τοποθετηθούν Info-Points από την Οργανωτική Επιτροπή για την ενημέρωση του κοινού σε επιλεγμένα σημεία της πόλης.

6.1.2.5 Ωράριο λειτουργίας εμπορικών καταστημάτων

Προτείνεται το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων να διαμορφωθεί ως ακολούθως: Δευτέρα έως Παρασκευή: 09.00 – 21.00, Σάββατο: 09.00 – 16.00 και Κυριακή κλειστά.

6.1.2.6 Ανεφοδιασμός

Για τον ανεφοδιασμό των καταστημάτων και πρατηρίων προτείνεται να γίνεται στις περιοχές Ολυμπιακού ενδιαφέροντος, στις κύριες Ολυμπιακές διαδρομές, το κέντρο και το λιμάνι, κατά τις ημέρες των Αγώνων ως τις 12.00 και κατά τις ημέρες που δεν διεξάγονται Αγώνες ως τις 15.00. Ο εφοδιασμός των πρατηρίων καυσίμων θα γίνεται ως τις 12.00.

6.1.2.7 Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

Τα Δημόσια Μέσα Μαζικής Μεταφοράς θα λειτουργούν με το συνηθισμένο τους πρόγραμμα. Παράλληλα, σχεδιάζεται από την «Αθήνα 2004» και τον ΟΑΣΘ η δημιουργία συγκεκριμένων γραμμών για την εξυπηρέτηση των θεατών και εργαζομένων του Καυταντζογλείου Σταδίου. Οι θεατές θα δικαιούνται δωρεάν μεταφορά προς και από την αθλητική εγκατάσταση με την επίδειξη του εισιτηρίου των Αγώνων την ημέρα κατά την οποία αυτό ισχύει.

6.1.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΨΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Εντός των επόμενων εβδομάδων αναμένεται να ξεκινήσουν τα προγράμματα αποκατάστασης της όψης κτιρίων και καθαίρεσης των διαφημιστικών πινακίδων στη Θεσσαλονίκη, ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Το πρόγραμμα αποκατάστασης όψεων κτιρίων θα εφαρμοστεί στις Ολυμπιακές διαδρομές και σε κύριους οδικούς άξονες στο κέντρο της πόλης (οδοί: Εγνατία, Τσιμισκή, Αγίου Δημητρίου και Αριστοτέλους). Η επιδότηση στο πλαίσιο του Προγράμματος θα ανέλθει σε 30% για απλά κτίρια και 50% για διατηρητέα κτίρια ενώ οι πόροι για την εφαρμογή του Προγράμματος θα προέλθουν από το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», του υπουργείου Πολιτισμού.

Τον συντονισμό του Προγράμματος θα αναλάβει η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας η οποία έχει την ευθύνη για την κατάρτιση του τεχνικού φακέλου, την ενημέρωση των ενδιαφερομένων και την παραλαβή των σχετικών αιτήσεων. Η ημερομηνία έναρξης του Προγράμματος θα ανακοινωθεί από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Σημειώνεται ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιδότηση της αποκατάστασης της όψης των κτηρίων είναι η με ευθύνη των ιδιοκτητών απομάκρυνση των παράνομων διαφημιστικών πινακίδων.

Όσον αφορά στο πρόγραμμα για την απομάκρυνση των παράνομων διαφημιστικών πινακίδων, από το υπουργείο Πολιτισμού ανακοινώθηκε ότι η καταγραφή των παράνομων πινακίδων καθώς και η εξειδίκευση του κόστους καθαίρεσης τους θα γίνει από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σε συνεργασία με τους αρμόδιους δήμους. Στο πλαίσιο του προγράμματος προβλέπεται η απομάκρυνση των παράνομων διαφημιστικών πινακίδων από τις Ολυμπιακές διαδρομές και τους βασικούς οδικούς άξονες στο κέντρο της Θεσσαλονίκης καθώς και από τις πύλες εισόδου της πόλης. Οι πόροι για την απομάκρυνση των πινακίδων θα προέλθουν από το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2004».

6.1.4. ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Όσες επιχειρήσεις έλθουν στην Ελλάδα για τους Ολυμπιακούς είναι σίγουρο ότι στη συνέχεια θα θελήσουν να διευρύνουν τη δραστηριότητά τους στην περιοχή. Σημαντικές ευκαιρίες προσφέρει το Περιφερειακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κεντρικής Μακεδονίας στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, στις μεταφορές, στο εμπόριο και όσους θέλουν να αξιοποιήσουν την Βόρεια Ελλάδα σαν κέντρο επιχειρηματικής εξόρμησης στα Βαλκάνια.

Το Περιφερειακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τους εξής άξονες:

Άξονας Προτεραιότητας 1:

- Ανάδειξη του Μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.
- Ενίσχυση Επενδύσεων Καινοτομίας του Αναπτυξιακού Νόμου στον Τομέα της Μεταποίησης - (ΕΤΠΑ).
- Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε Διεθνή Μεταφορικό Κόμβο.
- Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε Θαλάσσια Πύλη των Βαλκανίων.

Άξονας Προτεραιότητας 2:

- Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία
- Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης.
- Προστασία και ανάδειξη του Όρους Άθως.

Άξονας Προτεραιότητας 3:

- Μείωση των Ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων στην Κεντρική Μακεδονία.
- Βελτίωση - Συμπλήρωση του Μεταφορικού Δικτύου στην Κεντρική Μακεδονία.
- Εκσυγχρονισμός των υποδομών υγείας – πρόνοιας.
- Εκσυγχρονισμός των υποδομών εκπαίδευσης.
- Εκσυγχρονισμός των υποδομών για την ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας.
- Παροχή Κινήτρων για Αύξηση της Ανταγωνιστικότητας των Τουριστικών Επιχειρήσεων.

Άξονας Προτεραιότητας 4:

- Αγροτική Ανάπτυξη
- Εγγειοβελτιωτικά έργα
- Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας.
- Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας.
- Δασοκομία.

Άξονας Προτεραιότητας 5:

- Μείωση της ανεργίας και παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και στις δεξιότητες

Άξονας Προτεραιότητας 6:

- Ανάπτυξη του ορεινού όγκου, των εσωτερικών ζωνών και των μειονεκτικών / προβληματικών περιοχών

Άξονας Προτεραιότητας 7:

- Τεχνική Βοήθεια

6.2 ΗΡΑΚΛΕΙΟ

‘Με την ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, δρομολογούνται στο Ηράκλειο έργα μείζονος σημασίας, έργα που δεν ικανοποιούν μόνο τις Ολυμπιακές ανάγκες αλλά υποστηρίζουν τη λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση του Ηρακλείου για το 2004 αλλά και για τη μεταολυμπιακή περίοδο. Όλα τα έργα και οι παρεμβάσεις στο Ηράκλειο ακολουθούν αυστηρά χρονοδιαγράμματα και παρακολουθούνται, στα πλαίσια της Ολυμπιακής προετοιμασίας, από το Υπουργείο Πολιτισμού, το Υπουργείο Χωροταξίας Περιβάλλοντος και Δημοσίων Έργων με την υποστήριξη της Περιφέρειας Κρήτης, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου, του Δήμου Ηρακλείου και των άλλων Δήμων του Νομού Ηρακλείου.’

6.2.1 ΤΑ ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ:

6.2.1.1 Παγκρήτιο Στάδιο Ηρακλείου:

Οι Αγώνες θα διεξαχθούν στο Παγκρήτιο Στάδιο, το οποίο ήδη ανακατασκευάζεται με προϋπολογισμό έργου 49 εκ. ευρώ (16,8 δις. δρχ). Με τη λήξη των εργασιών, τον Ιανουάριο του 2004, το Παγκρήτιο Στάδιο θα έχει χωρητικότητα 33.000 θέσεων θεατών (συμπεριλαμβανομένων των θέσεων γραπτού και ηλεκτρονικού τύπου) και θα περιλαμβάνει:

- Γήπεδο ποδοσφαίρου με χλοοτάπητα
- Στίβο 400 μ. με ελαστικό τάπητα 8 διαδρομών
- Στέγαστρο θεατών
- Ηλεκτροφωτισμό / ηλεκτρονικούς πίνακες
- Βοηθητικό γήπεδο ποδοσφαίρου (με χλοοτάπητα και στίβο 400 μ. με ελαστικό τάπητα)
- Χώροι στάθμευσης
- Γενικό Ιατρείο (doping control)
- Κολυμβητική δεξαμενή και δεξαμενή εκμαθήσεως
- Κλειστό στίβο (ευθεία στίβου)
- Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων
- Αίθουσα ενόργανης γυμναστικής
- Αίθουσα Αεροβόλου Όπλου
- Χώροι εξυπηρετήσεων κάτω από τις κερκίδες

Ο ανάδοχος του έργου ξεκίνησε τις κατασκευαστικές εργασίες το Σεπτέμβριο του 2001 μετά την υπογραφή της σχετικής σύμβασης. Το έργο ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2003, προκειμένου να φιλοξενηθούν οι δοκιμαστικοί αγώνες ποδοσφαίρου (test events) που θα διεξαχθούν από τον Ιανουάριο έως τον Απρίλιο του 2004. Επίσης το γήπεδο του ΟΦΗ έχει επιλεγεί να χρησιμοποιηθεί ως προπονητήριο κατά τη διάρκεια των αγώνων. Οι απαιτούμενες παρεμβάσεις για την αναβάθμιση του Σταδίου θα υλοποιηθούν με ευθύνη της Ειδικής Υπηρεσίας Ολυμπιακών Αθλητικών Έργων του Υπουργείου Αθλητισμού.

6.2.1.2 Ολυμπιακά Οδικά Έργα Υποδομής και Αναπλάσεων:

Στα πλαίσια του Ολυμπιακού Προγράμματος Δράσης δρομολογούνται (από το ΥΠ.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. και άλλους φορείς) τα έργα:

- 1.Πεταλοειδής οδός πόλεως Ηρακλείου και επέκταση προς Λεωφόρο Κνωσού.
- 2.Κατασκευή ανισόπεδου Κόμβου στην περιοχή που συμβάλλουν οι οδοί Δημοκρατίας, Πεταλοειδούς και Εθνικής Αντιστάσεως και ανάπλασης της οδού Κνωσού μέχρι το Βενιζέλειο Νοσοκομείο.
- 3.Δυτική περιμετρική οδός Παγκρητίου Σταδίου Ηρακλείου.
- 4.Δυτική παραλιακή λεωφόρος της πόλης του Ηρακλείου.
- 5.Ανισόπεδος κόμβος Γιόφυρου και συνδέσεις με το οδικό δίκτυο.
- 6.Ανάπλαση βελτίωση δυτικής εισόδου της πόλεως του Ηρακλείου.
- 7.Διαμόρφωση πρόσβασης και χώρου στάθμευσης στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου.
- 8.Περίφραξη λιμανιού (συμπεριλαμβανομένων των έργων ηλεκτροφωτισμού και δενδροφύτευσης).

Για τα έργα οδικής υποδομής συνολικού προϋπολογισμού 42 εκ. ευρώ (περίπου 14 δις δρχ) έχει επιλεγεί ο ανάδοχος του έργου. Η ολοκλήρωση όλων των εργασιών προβλέπεται για το Μάρτιο του 2004.

Στα έργα που πραγματοποιούνται στο Ηράκλειο προστίθενται το αντιπλημμυρικό έργο στην περιοχή του Παγκρητίου Σταδίου και η ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου. Παράλληλα στο πρόγραμμα "ΕΛΛΑΔΑ 2004" έχουν συμπεριληφθεί επίσης τμήματα των έργων: α) αισθητική αναβάθμιση των αξόνων πρόσβασης των αρχαιολογικών χώρων των Αχαρνών και β) ανακαίνιση κτηρίου ΔΕΗ Ηρακλείου για τη δημιουργία Μουσείου Φυσικής Ιστορίας.

6.2.1.3 Ολυμπιακό Πρόγραμμα Υγείας:

Για την κάλυψη των αναγκών της νοσοκομειακής περίθαλψης των αθλητών, των θεατών και των μελών της Ολυμπιακής οικογένειας κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, το Γενικό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου (ΠΕ.ΠΑ.Γ.Ν.Η.), αναβαθμίζεται από το Υπουργείο Υγείας με την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό του Τμήματος Εντατικής Παρακολούθησης (Τ.Ε.Π.), την προσθήκη ορόφου για τη δημιουργία καρδιοχειρουργικής μονάδας και την προμήθεια ιατρικού εξοπλισμού. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 11 εκ. ευρώ. Η ολοκλήρωση του έργου προγραμματίζεται για το Δεκέμβριο του 2003.

6.2.2 ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 είναι η "χρυσή" ευκαιρία για την αθλητική αποκέντρωση στη χώρα μας. Για την αθλητική σύγκλιση κέντρου και περιφέρειας. Με το πρόγραμμα "ΕΛΛΑΔΑ 2004" η πολιτεία κάνει πράξη την υπόσχεση της αυτή. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος "ΕΛΛΑΔΑ 2004" για τη δημιουργία νέων ή την αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών στο Νομό Ηρακλείου ανέρχεται στο ποσό των περίπου 20 εκ. ευρώ. Ειδικότερα προβλέπονται να υλοποιηθούν συνολικά 75 παρεμβάσεις που περιλαμβάνουν:

- Δημιουργία ανοιχτού κολυμβητηρίου
- Κατασκευή 3 κλειστών γυμναστηρίων
- Κατασκευές, βελτιώσεις, αναβαθμίσεις γηπέδων ποδοσφαίρου

- Κατασκευές υπαίθριων γηπέδων καλαθοσφαίρισης, αντισφαίρισης, πετοσφαίρισης και μίνι ποδοσφαίρου 5x5.

Παράλληλα στα πλαίσια του Προγράμματος "Προολυμπιακά προπονητήρια" που αφορά στην προετοιμασία και τον εγκλιματισμό των αθλητών που θα πάρουν μέρος στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 έχουν ήδη ενταχθεί στον προπονητικό οδηγό για το νομό Ηρακλείου οι εξής περιοχές:

- "Ποδηλασία Δρόμου" στην περιοχή Γουβών – Καλοχωρίου,
- "Ορεινή Ποδηλασία" στην περιοχή Κεράς,
- "Ιστιοπλοία" στο Νοτιοευρωπαϊκό Ιστιοπλοϊκό Κέντρο Γαζίου.

Το κόστος των παρεμβάσεων για τα προολυμπιακά προπονητήρια ανέρχεται σε 0.7 εκ. ευρώ. Το Πρόγραμμα για την αθλητική ανάπτυξη του Νομού Ηρακλείου συμπληρώνεται από την κατασκευή του έργου "Νέο Κλειστό Γυμναστήριο Ηρακλείου" χωρητικότητας 5000 θεατών στην περιοχή "Δύο Κοράκια" του Δήμου Αλικαρνασσού και την αποπεράτωση του έργου "Αθλητικό και Πνευματικό Κέντρο Ηρακλείου" (Κλειστό Στάδιο Πατελών)

6.2.3 ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

6.2.3.1 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΟΔΩΝ/ΧΩΡΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑΣ

6.2.3.2 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

6.2.3.3 ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ/ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

6.2.3.4 ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ

6.2.3.5 ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ Α.Μ.Ε.Α.

6.2.4 ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ ΠΟΛΗΣ

6.2.4.1 ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ-ΠΡΑΣΙΝΟΥ

6.2.4.2 ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

6.2.4.3 ΩΡΑΡΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

6.2.4.4 ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΠΩΛΗΤΩΝ

6.2.4.5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ - ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

6.2.4.6 ΦΡΟΝΤΙΔΑ, ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ, ΖΩΩΝ

6.2.5 ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΑΘΗΝΑ 2004

6.2.5.1 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

6.2.5.2 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

6.2.5.3 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

6.2.5.4 ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

6.2.5.5 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

6.2.5.6 ΕΚΔΟΣΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

6.2.5.7 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗΣ

6.2.5.8 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ:

Δημιουργία Γραφείου για την ενημέρωση των πολιτών σε θέματα που αφορούν στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων και στον Ολυμπιακό εθελοντισμό. Το γραφείο αυτό πρόκειται να χρησιμοποιηθεί από την ΑΘΗΝΑ 2004 κατά τη διάρκεια των Αγώνων για την κάλυψη υποστηρικτικών λειτουργιών.

6.1.5.9 ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΑΘΗΝΑ 2004

Συνεργασία για την ανεύρεση και διάθεση στεγασμένων χώρων ιδιοκτησίας του Δήμου για χρήση τους ως αποθηκευτικοί χώροι υλικού των Αγώνων και ως κέντρα εφοδιασμού. Απαιτούνται 1.000 m² στεγασμένου χώρου με πάτωμα που να αντέχει μεγάλα φορτία, λόγω της αναμενόμενης χρήσης φορτηγών και περονοφόρων, κατά προτίμηση κοντά στο στάδιο.

6.2.5.10 ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ**6.2.6 ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΤΕΛΕΤΩΝ****6.2.6.1 ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ:**

Διοργάνωση του καλλιτεχνικού προγράμματος της τελετής έναρξης του Ολυμπιακού Τουρνουά Ποδοσφαίρου στο Παγκρήτιο Στάδιο.

6.2.6.2 ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ:

Διοργάνωση εκδηλώσεων με σκοπό την ανάδειξη της πολιτισμικής δραστηριότητας της τοπικής κοινωνίας. Οι εκδηλώσεις αυτές δεν πρέπει να συνδέονται με οποιαδήποτε εμπορική δραστηριότητα πλην αυτής των επισήμων Χορηγών και Αδειούχων της ΑΘΗΝΑ 2004. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η έγκριση της ΑΘΗΝΑ 2004.

6.2.6.3 ΛΑΜΠΑΔΗΛΟΜΙΑ**6.2.7 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού)****6.2.7.1 ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ****6.2.7.1.1 Παγκρήτιο Στάδιο Ηρακλείου:**

Κατασκευή νέου σταδίου χωρητικότητας 33.000 θέσεων και υπό των κερκίδων εγκαταστάσεις κολυμβητηρίου και κολυμβητικής δεξαμενής εκμάθησης, κωπηλατηρίου, επιτραπέζιας αντισφαίρισης, γυμναστικής, άρσης βαρών και αεροΗρακλείου όπλου, βοηθητικών και διοικητικών χώρων.

6.2.7.1.2 Προπονητικές Εγκαταστάσεις:

Αναπλάσεις/ αναβαθμίσεις των αγωνιστικών χώρων σύμφωνα με τις Ολυμπιακές προδιαγραφές και του περιβάλλοντος χώρου αυτών.

6.2.7.2 Δημοτικό Στάδιο Νέας Αλικαρνασσού «Ο Ηρόδοτος» (Το γήπεδο ανήκει στο Δήμο Αλικαρνασσού)**6.2.7.2.1 Βαρδινογιάννειο Αθλητικό Κέντρο (Β.Α.Κ.)****6.2.7.2.2 Γήπεδο ΟΦΗ «Θεόδωρος Βαρδινογιάννης»****6.2.7.2.3 Πρότυπο Αθλητικό Κέντρο Εργοτέλης****6.2.7.2.4 Γήπεδο Ποδοσφαίρου Π.Ο. Ατσαλένιου****6.2.7.3 ΟΔΙΚΑ ΕΡΓΑ****6.2.7.4 ΟΔΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΣΤΑΔΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ:**

Το έργο αποσκοπεί στην βελτίωση και αναβάθμιση του υφιστάμενου δικτύου και περιλαμβάνει τα παρακάτω υποέργα:

- Κατασκευή πεταλοειδούς οδού πόλεως Ηρακλείου και επέκταση προς Λεωφόρο Κνωσού
- Κατασκευή ανισόπεδου κόμβου στη συμβολή οδών Δημοκρατίας, Πεταλοειδούς και Εθνικής Αντιστάσεως και επέκταση προς Λεωφ. Κνωσού μέχρι το Βενιζέλειο Νοσοκομείο
- Δυτική Περιμετρική οδός Παγκρήτιου Σταδίου
- Δυτική Παραλιακή Λεωφόρος Ηρακλείου
- Ανισόπεδος κόμβος Γιόφυρου και συνδέσεις με το οδικό δίκτυο
- Ανάπλαση δυτικής εισόδου πόλεως Ηρακλείου από παλαιά Εθνική.

6.2.7.5 ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΕΛΛΑΔΑ 2004»

- Εξοπλισμός Πυροσβεστικού Σώματος
- Ενίσχυση του Πυροσβεστικού Σώματος με:
- Ειδικά πυροσβεστικά οχήματα
- 1 πυροσβεστικό πλοίο
- Εγκατάσταση πυροσβεστικού σταθμού

6.2.8 ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

6.2.8.1 ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ (με ευθύνη της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας)

6.2.8.2 ΛΙΜΑΝΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ (με την ευθύνη του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και του Οργανισμού Λιμένος Ηρακλείου)

Περίφραξη του λιμανιού, ηλεκτροφωτισμός και δενδροφύτευση.

6.2.8.3 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (με ευθύνη του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας)

- Επέκταση και εκσυγχρονισμός του Τ.Ε.Π. για την κάλυψη των αναγκών των Ολυμπιακών Αγώνων
- Προσθήκη ορόφου για την στέγαση καρδιοχειρουργικής κλινικής και εξοπλισμός
- Βελτίωση υπάρχουσας υποδομής ΠΕΠΑΓΝΗ
- Προμήθεια και εγκατάσταση ιατρικού εξοπλισμού (ακτινοθεραπευτικό, αξονικός τομογράφος και εξοπλισμός νευροχειρουργικού τμήματος)

6.3 ΠΑΤΡΑ

6.3.1 ΤΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

Τα Ολυμπιακά Έργα που προγραμματίστηκαν να γίνουν στην Αχαΐα, μέσα από το πρόγραμμα "Ελλάδα 2004", ανέρχονται στο συνολικό ύψος των 164,28 εκατομμυρίων ευρώ. Από την παρακάτω λίστα θα πρέπει να υπολογισθεί η αλλαγή που έγινε στο έργο "8 - Ανάπλαση θαλασσίου μετώπου", από το οποίο θα χρηματοδοτηθούν πλέον, η ανάπλαση της οδού Γούναρη και ο νέος Σταθμός Υποδοχής του Λιμανιού της Πάτρας.

6.3.1.1 Τα Έργα και Το Κόστος Κάθε Έργου

1. Παμπελοποννησιακό Στάδιο 31,15 εκ.ευρώ.
2. Απαλλοτριώσεις και κατασκευή περιμετρικών οδών Εθνικού Σταδίου (Ρίτσου και Σεφέρη) 2,78 εκ.ευρώ.
3. Πατρών - Κλάους 4,99 εκ.ευρώ.
4. Διακονιάρης 46,96 εκ.ευρώ.
5. Αναπλάσεις εισόδων Πάτρας 3,23 εκ.ευρώ.
6. Πλατεία Γεωργίου και πεζοδρόμηση Γεροκωστοπούλου 2,79 εκ.ευρώ.
7. Κοινόχρηστοι χώροι γηπέδου Παναχαϊκής 3,42 εκ.ευρώ.
8. Ανάπλαση θαλασσίου μετώπου 2,94 εκ.ευρώ.
9. Γήπεδο Παναχαϊκής
10. Γήπεδο Πανεπιστημίου Πατρών
11. Γήπεδο Θύελλας Πατρών
12. Αθλητικό Κέντρο Δήμου Δύμης
13. Δάσος Στροφυλιάς 0,03 εκ.ευρώ.
14. Οροσειρά Μόβρης 0,15 εκ.ευρώ.
15. Αθλητικό Κέντρο "Λαδόπουλου" 0,69 εκ.ευρώ.
16. Νέο Κολυμβητήριο Πατρών 0,53 εκ.ευρώ.
17. Ε.Α.Κ. "Τόφαλος" 0,4 εκ.ευρώ.
18. Δημοτικό Στάδιο Αιγίου 0,26 εκ.ευρώ.
19. Πρόγραμμα Ολυμπιακής Ασφάλειας 29,35 εκ.ευρώ.
20. Γ.Π.Ν. Ρίου 4,11 εκ.ευρώ.
21. Αεροδρόμιο Αράξου 17,7 εκ.ευρώ.

ΣΥΝΟΛΟ 164,28

Μάλιστα αυτές τις μέρες το υπουργείο Πολιτισμού θα υπογράψει σχετική εντολή, με την οποία θα καταβληθούν 600.000 ευρώ, τα οποία θα εισρεύσουν ταμείο της "Ολυμπιακής Προοπτικής" για την τουριστική προβολή της Αχαΐας, ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων. Εξάλλου Ολυμπιακή ...όψη θα αποκτήσουν τα περίπτερα της Πάτρας, καθώς ήδη ο Δήμος Πατρέων βρίσκεται στην διαδικασία καταγραφής των περιπτέρων αλλά και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν. Όπως δήλωσε ο βοηθός Δημάρχου, Νίκος Χατζηβασιλείου την Πέμπτη, σύντομα θα πραγματοποιηθεί συνάντηση με το Σωματείο των περιπετερούχων της Πάτρας, προκειμένου να συζητηθούν οι αλλαγές που θα πρέπει να γίνουν.

6.3.2 ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Τοπικοί φορείς περιγράφουν με τα μελανότερα "χρώματα" την ολυμπιακή προετοιμασία της Πάτρας, τονίζοντας πως η περιφέρεια χάνει την μεγάλη ευκαιρία ν' αποκτήσει ορισμένα σημαντικά έργα υποδομής, λόγω ελλείψεων στην χρηματοδότησή τους. Οπως υπογραμμίζουν σε ανακοίνωση που εξέδωσαν στα τέλη Μαρτίου, ενώ ο συνολικός προϋπολογισμός των σχεδιαζόμενων έργων στην δυτική Ελλάδα, ανερχόταν στα 45.100.000 ευρώ, το 2002 απορροφήθηκαν μόνο 5.820.000 ευρώ και το 2003, μόνο 3.200.000 ευρώ. Δηλαδή, 9.020.000 ευρώ, ποσοστό που ανέρχεται στο 20% περίπου της συνολικής προόδου των έργων!

Έτσι το πολυδιαφημισμένο πρόγραμμα των υποδομών στις Ολυμπιακές Πόλεις, με τίτλο "Ελλάδα 2004" είναι στον αέρα εξαιτίας έλλειψης χρηματοδότησης. Παραθέτοντας δε, έναν αριθμό έργων, αναφέρονται στην ανάπλαση των χώρων της Παναχαϊκής, τον οδικό άξονα Πατρών - Κλάους, τις αναπλάσεις των εισόδων της πόλης και την κεντρική πλατεία Γεωργίου, για τα οποία μέχρι το τέλος Αυγούστου δεν είχε διατεθεί ούτε ένα ευρώ!

Είναι πλέον βέβαιο ότι ένας μεγάλος αριθμός έργων υποδομών στην περιφέρεια δεν θα υλοποιηθεί ποτέ, εξαιτίας έλλειψης χρηματοδότησής τους, αποτέλεσμα του οικονομικού αδιεξόδου που οδήγησε η κυβέρνηση την ολυμπιακή προετοιμασία της χώρας και θα πληρώνουν οι Ελληνίδες και οι Έλληνες για τα επόμενα 25 χρόνια", καταλήγει η ανακοίνωση.

6.4 ΒΟΛΟΣ

6.4.1 ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΤΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

6.4.1.1 Γενικό Πλάνο

Οι ρυθμίσεις και τα μέτρα που θα εφαρμοστούν από την Παρασκευή 6 έως το Σάββατο 21 Αυγούστου 2004 στην Ολυμπιακή πόλη του Βόλου όπου όπως είναι γνωστό, θα διεξαχθούν Αγώνες Ποδοσφαίρου από 11 Αυγούστου έως 20 Αυγούστου 2004 είναι τα εξής: Σύμφωνα με τον υπάρχοντα σχεδιασμό, οι πρώτες αποστολές θα αφιχθούν στο Βόλο στις 7 Αυγούστου 2004 και από την ίδια ημέρα θα αρχίσει η χρήση των προπονητηρίων (θα λειτουργούν 09:00 – 22:00). Στο Βόλο, καθ' όλη την περίοδο των Αγώνων θα αφιχθούν 16 αποστολές. Οι αγώνες θα διεξάγονται τις απογευματινές ώρες, από 18:00 έως 22:30 τις μέρες που έχει διπλό αγώνα και 20:30 – 22:30 τις μέρες που έχει έναν αγώνα. Οι προπονήσεις θα διεξάγονται 09:00 – 13:00 και 18:00 – 22:00.

Όπως ανακοίνωσε η «Αθήνα 2004», σκοπός των μέτρων είναι αφενός η καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των επισκεπτών της πόλης και αθλητών που θα συμμετάσχουν στους αγώνες Ποδοσφαίρου και αφετέρου η προστασία της καθημερινής ζωής των κατοίκων της πόλης. Με βάση το πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η Ολυμπιακή λειτουργία του Βόλου και η διεξαγωγή Ολυμπιακού αθλήματος στην πόλη να αποτελέσει πόλο έλξης τόσο για τους επισκέπτες της, όσο και για τους κατοίκους της.

Πιο συγκεκριμένα, τα μέτρα στοχεύουν στην ανάδειξη της Ολυμπιακής πόλης του Βόλου και την προβολή του ως πόλης που ξέρει να διοργανώνει σημαντικά διεθνή γεγονότα και, παράλληλα, να συμμετέχει σε αυτά. Ο στόχος είναι διττός: η άρτια διοργάνωση του αθλήματος του Ποδοσφαίρου στην πόλη και, ταυτόχρονα, η αποκόμιση των καλύτερων δυνατικών εμπειριών για όλους εκείνους που θα βιώσουν την Ολυμπιακή ατμόσφαιρα του Βόλου.

Τα περισσότερα μέτρα βασίζονται στη συναίνεση και συναντίληψη των εμπλεκόμενων φορέων ενώ για ορισμένα απαιτούνται ειδικές ρυθμίσεις από τις τοπικές αρχές.

Συγκεκριμένα, στη διαμόρφωση του πλαισίου για την Ολυμπιακή λειτουργία της πόλης του Βόλου και την πραγματοποίησή του κατά την περίοδο των Αγώνων, συμμετέχουν οι παρακάτω φορείς:

- η Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος
- οι Δήμοι Βόλου και Ν. Ιωνίας
- η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μαγνησίας
- το Εργατικό Κέντρο Βόλου
- το Επιμελητήριο Μαγνησίας
- το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, Τμήμα Μαγνησίας
- ο Εμπορικός Σύλλογος Βόλου & Ν. Ιωνίας
- ο Σύλλογος Βενζινοπωλών Μαγνησίας
- ο Σύλλογος Ιδιοκτητών Συνεργείων Αυτοκινήτων
- ο Σύλλογος Καταστηματαρχών Κέντρων Εστίασης και Διασκέδασης Νομού Μαγνησίας
- η Ένωση Ξενοδόχων Μαγνησίας
- η Πυροσβεστική Υπηρεσία
- η Αστυνομική Διεύθυνση Μαγνησίας
- η ΔΕΗ

- ο ΟΤΕ
- η ΕΠΑ Θεσσαλίας (Φυσικό αέριο)
- ο ΟΣΕ
- ο ΟΛΒ
- τα Πρακτορεία Διανομής Τύπου

6.4.1.2 Κυκλοφοριακές Ρυθμίσεις

Για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας στην πόλη του Βόλου θα εφαρμοσθεί πολιτική διαχείρισης των μετακινήσεων σύμφωνα με την οποία καθορίζονται Κύριες Ολυμπιακές Διαδρομές για τη γρήγορη μετακίνηση της Ολυμπιακής Οικογένειας και των θεατών, που προτείνεται να περιλαμβάνει τις ακόλουθες μετακινήσεις:

- από / προς Ολυμπιακά Ξενοδοχεία προς / από Πανθεσσαλικό Στάδιο
- από / προς Ολυμπιακά Ξενοδοχεία προς / από Προπονητήριο Νεάπολης
- από / προς Ολυμπιακά Ξενοδοχεία προς / από Εθνικό Στάδιο
- από / προς Ολυμπιακά Ξενοδοχεία προς / από Στάδιο Νίκης Βόλου

Σημειώνεται ότι καθ' όλο το μήκος των κύριων Ολυμπιακών διαδρομών θα υπάρχει αυστηρός έλεγχος των υφιστάμενων απαγορεύσεων στάθμευσης.

Παρόμοιος έλεγχος των υφιστάμενων απαγορεύσεων θα ισχύσει και στο εμπορικό κέντρο του Βόλου που περικλείεται από τους δρόμους Μεταμορφώσεως ως Φιλελλήνων και Αργοναυτών ως Γαζή.

Επιπλέον, θα καθορισθεί Ζώνη Ελεγχόμενης Εισόδου Κυκλοφορίας (ZEEK) γύρω από το Πανθεσσαλικό Στάδιο. Η ζώνη προτείνεται να ορίζεται από τις οδούς Αγίου Διονυσίου, Περιφερειακό και Σταδίου / Αμπελοκήπων. Η πρόσβαση των μόνιμων κατοίκων στην περιοχή αυτή θα πραγματοποιείται με ειδική διαπίστευση.

Όσον αφορά στην καθαριότητα της πόλης, προτείνεται η αποκομιδή των απορριμμάτων και η καθαριότητα των δρόμων στις προαναφερόμενες περιοχές (των Ολυμπιακών διαδρομών και του εμπορικού κέντρου) να γίνεται μεταξύ 00:00 - 08:00 και 13:30 - 15:30.

6.4.1.3 Εικόνα Της Πόλης

Οι είσοδοι της πόλης, οι κεντρικές κυκλοφοριακές αρτηρίες και βασικοί άξονες μετακίνησης προς τις αθλητικές εγκαταστάσεις θα στολισθούν με ευθύνη της «Αθήνα 2004». Ωράριο λειτουργίας εμπορικών καταστημάτων.

Προτείνεται το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων να διαμορφωθεί ως ακολούθως:

- Δευτέρα έως Παρασκευή: 09:00 – 21:00.
- Σάββατο: 09:00 – 18:00.
- Κυριακή: κλειστά.

Ο ανεφοδιασμός των καταστημάτων προτείνεται, ως βασικός κανόνας, να γίνεται 06:00 – 08:30 και 13:30 – 15:30, με μικρές αποκλίσεις για την εξυπηρέτηση ειδικών κλάδων ή για την κάλυψη ειδικών αναγκών (π.χ. διανομή τύπου που θα ολοκληρώνεται μέχρι τις 09:30 κλπ.). Στις περιπτώσεις πολύ μεγάλων φορτηγών (νταλίκες, Super Market κλπ.), προτείνεται να γίνεται ο ανεφοδιασμός μεταξύ 00:00 και 08:00.

Επιπλέον, προτείνεται η λειτουργία των πρατηρίων βενζίνης επί 24ώρου βάσεως.

6.4.1.4 Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

Τα Δημόσια Μέσα Μαζικής Μεταφοράς θα λειτουργούν με το συνηθισμένο τους πρόγραμμα. Παράλληλα, σχεδιάζεται από την «Αθήνα 2004» και το Αστικό ΚΤΕΛ Μαγνησίας η δημιουργία συγκεκριμένων γραμμών για την εξυπηρέτηση των θεατών και εργαζομένων του Πανθεσσαλικού Σταδίου. Οι θεατές θα δικαιούνται δωρεάν μεταφορά προς

και από την αθλητική εγκατάσταση με την επίδειξη του εισιτηρίου των Αγώνων την ημέρα που αυτό ισχύει.

Επίσης για την ενημέρωση του κοινού θα τοποθετηθούν από την Οργανωτική Επιτροπή Info-Points σε επιλεγμένα σημεία της πόλης και της ευρύτερης περιοχής.

Τέλος σημειώνεται ότι οι δήμοι δεν θα εκδώσουν νέες άδειες μικροπωλητών. Παράλληλα, θα σχεδιασθεί και θα ελεγχθεί η παρουσία μικροπωλητών γύρω από τις αθλητικές εγκαταστάσεις και κατά μήκος των κύριων Ολυμπιακών διαδρομών.

6.4.1.5 Άλλα Μέτρα

Άλλα μέτρα που προτείνεται να ληφθούν σχετικά με την Ολυμπιακή λειτουργία της πόλης του Βόλου αφορούν στα ακόλουθα σημεία:

- Στην μετακίνηση των λαϊκών αγορών όπου απαιτείται. Συγκεκριμένα από την οδό Γ. Δήμου (Δήμου Βόλου) και την οδό Μερκούρη (Δήμου Νέας Ιωνίας) που δεν είναι Ολυμπιακές διαδρομές αλλά κεντρικοί άξονες διακίνησης επισκεπτών και κατοίκων.
- Στην καταγραφή των πολιτιστικών εκδηλώσεων των Δήμων, της Νομαρχίας και άλλων φορέων τον Αύγουστο του 2004 και την ενσωμάτωσή τους σε ένα συνολικό σχεδιασμό. Το πρόγραμμα θα έχει οριστικοποιηθεί εντός του Φεβρουαρίου του 2004.
- Στην απομάκρυνση των εγκαταλελειμμένων αυτοκινήτων και των παρανόμων διαφημιστικών πλαισίων από τις περιοχές εφαρμογής των μέτρων.
- Στη συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία για να καταγραφούν οι θέσεις των κρουνών και να ελεγχθούν οι αποθήκες καυσίμων και υγραερίου, οι οποίες έχουν ήδη καταγραφεί με την βοήθεια της Διεύθυνσης Βιομηχανίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μαγνησίας.
- Στον ευπρεπισμό των εργοταξίων κατά μήκος των Ολυμπιακών διαδρομών και του εμπορικού κέντρου και στον περιορισμό των οικοδομικών εργασιών.

6.4.2 ΤΟ ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

Η κατασκευή του Πανθεσσαλικού Σταδίου Ν. Ιωνίας Βόλου κόστισε συνολικά 42.260.000 ευρώ (14.400.000.000 δρχ.) και κατασκευάστηκε από τις: Τεχνική Ολυμπιακή, Μοχλός, Cybarco Ltd και Αθηναϊκή Τεχνική Α.Ε.

Υπενθυμίζεται ότι το Πανθεσσαλικό Στάδιο πρόκειται να φιλοξενήσει τους προκριματικούς αγώνες ποδοσφαίρου των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Το έργο κατασκευάστηκε σε έκταση 128.000 τ.μ. σε απόσταση 1,5 χλμ. από το κέντρο του δήμου Ν. Ιωνίας Βόλου και περιλαμβάνει στάδιο Ολυμπιακών προδιαγραφών με κερκίδες για 21.000 θεατές, γήπεδο ποδοσφαίρου, στίβο, βοηθητικούς χώρους και εγκαταστάσεις. Διαμορφώθηκαν οι περιβάλλοντες χώροι με υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις, έγιναν έργα οδοποιίας και χώροι στάθμευσης.

Το έργο ολοκληρώθηκε σε 600 ημερολογιακές ημέρες.

6.4.3 ΩΦΕΛΗ ΤΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

- ανανέωση τουριστικών υποδομών
- δημιουργία εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στους οργανωτικούς, χρηματοοικονομικούς και διοικητικούς τομείς, με έμφαση την τέλεση των ειδικών γεγονότων

- προοπτική για την εξειδίκευση της Μαγνησίας σε αθλητικές διοργανώσεις και σε άλλα Αθλήματα.
- προσέλκυση τουριστών υψηλού εισοδήματος και, δημιουργία μιας μόνιμης τουριστικής πελατείας.
- σημαντική και διαρκής επίπτωση στην τουριστική οικονομία της περιοχής.

6.4.4 ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

- Δημιουργία ενός πυρήνα δημοσιογράφων που αρθρογραφούν σε έγκριτα έντυπα εθνικής εμβέλειας, αλλά και στο εξωτερικό και συνεχής αποστολή άρθρων και φωτογραφιών από την περιοχή.
- Κατασκευή site στο διαδίκτυο, που θα έχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία που χρειάζεται κάποιος χρήστης. Εκεί μπορούν να υπάρχουν links, με τα site φορέων της περιοχής για περισσότερη ενημέρωση.
- Προβολή των ιδιαίτερων στοιχείων της περιοχής της Μαγνησία (αρχαιολογικοί χώροι, τρενάκι του Πηλίου, μονοπάτια)
- Εκτός από το γνωστό λογότυπο των Ολυμπιακών Αγώνων, δημιουργία λογότυπου για τη διοργάνωση των προκριματικών ποδοσφαίρου στην πόλη του Βόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

«ΦΡΟΥΡΙΟ» Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ 2004

7.1 ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Τα πλέον σύγχρονα τεχνολογικά συστήματα καθώς και περίπου 41.000 άτομα από όλα τα σώματα ασφάλειας πρόκειται να εγγυηθούν την ασφαλή διεξαγωγή των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004. Στο σχεδιασμό της Ολυμπιακής ασφάλειας προβλέπονται ειδικές δράσεις για τα μέλη της Ολυμπιακής και Παραολυμπιακής Οικογένειας, τη φύλαξη των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων, καθώς και για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων από επιθέσεις με χημικά και βιολογικά όπλα.

Συνολικά 41.000 άτομα κυρίως από τις αρχές ασφάλειας και τις ένοπλες δυνάμεις θα απασχοληθούν κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων. Πρόκειται για 21.300 άτομα από την Ελληνική Αστυνομία, 3.300 από το Λιμενικό Σώμα, 1.400 άτομα από το Πυροσβεστικό Σώμα, 7.000 από τις ειδικές δυνάμεις, 2.800 άτομα από ιδιωτικές εταιρίες παροχής υπηρεσιών φύλαξης και 5.600 εθελοντές.

Κατά τη περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 οι υπηρεσίες ασφάλειας θα καλύψουν 80.000 άτομα, μέλη της ευρύτερης Ολυμπιακής οικογένειας. Θα επιτηρούνται 126 Ολυμπιακές εγκαταστάσεις, ενώ θα καλυφθούν 28 αθλήματα και σειρά εκδηλώσεων τόσο στην Αθήνα όσο και στις τέσσερις Ολυμπιακές πόλεις – Θεσσαλονίκη, Βόλο, Πάτρα, Ηράκλειο – καθώς και στο σύνολο των νομών της χώρας κατά τη διάρκεια της διαδρομής της Ολυμπιακής Φλόγας.

Για την υποστήριξη του εγχειρήματος οι αρχές ασφαλείας εξοπλίζονται με σύγχρονα τεχνικά μέσα. Ειδικότερα στον εξοπλισμό περιλαμβάνονται συστήματα επιτήρησης συνόρων, κινητά συστήματα επιτήρησης λιμενικών εγκαταστάσεων, συστήματα ασφάλειας λιμένων, κινητά κέντρα διαχείρισης κρίσεων, οχήματα, εναέρια μέσα, ταχύπλοα, πυροσβεστικά πλοία, συστήματα φυσικής ασφάλειας, εξοπλισμός, τροχαίας, οπλισμός, πληροφοριακά συστήματα, εξοπλισμός αντιμετώπισης χημικών και άλλων απειλών. Ενδεικτικά μεταξύ άλλων προβλέπεται η προμήθεια:

- 963 μαγνητικές πύλες,
- 261 συσκευές X-rays,
- 520 φορητούς ανιχνευτές μετάλλων,
- 496 καθρέφτες ελέγχου οχημάτων,
- 39 συσκευές ανίχνευσης εκρηκτικών,
- 1.577 συστήματα CCTV (κάμερες),
- 21.262 ασυρμάτους επικοινωνιών,
- 4.205 συστήματα εντοπισμού οχημάτων.

Ο Σχεδιασμός της Ολυμπιακής Ασφάλειας στηρίζεται στη διαρκή αναγνώριση, ανάλυση, αξιολόγηση – εκτίμηση των απειλών και στην πρόβλεψη των ενδεχόμενων κινδύνων, με αντίστοιχη κλιμάκωση των προληπτικών και αποτρεπτικών μέτρων και τον καθορισμό ανάλογου επιπέδου Ασφάλειας. Οι βασικοί άξονες αυτού του σχεδιασμού περιλαμβάνουν Ειδικά Σχέδια , τα οποία αφορούν:

- Στην Ασφάλεια των Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων,
- Στην Προστασία των Επισήμων Προσώπων, των Μελών της Ολυμπιακής Οικογένειας & των Αθλητικών Αποστολών,
- Στη Διαχείριση της Κυκλοφορίας,
- Στη Φύλαξη των Ζωτικών Εγκαταστάσεων και
- Στις Ειδικές Δράσεις.

Στο σχεδιασμό της Ασφάλειας μιας Ολυμπιακής εγκατάστασης περιλαμβάνονται τα εξής στοιχεία: έλεγχος τρωτότητας και εκτίμηση κινδύνων, προσδιορισμός αντιμέτρων, δημιουργία Ζωνών Ελέγχου, περίφραξη ασφάλειας, εγκατάσταση συστημάτων φυσικής ασφάλειας, καθορισμό διαδικασίας πρόσβασης πεζών και διαπιστευμένων οχημάτων, καθώς και χωροθέτηση θέσεων στάθμευσης.

Όσον αφορά στη φύλαξη των επισκεπτών και μελών της Ολυμπιακής οικογένειας προβλέπεται η ανάπτυξη μέτρων ασφάλειας σε 213 ξενοδοχεία στο Νομό της Αττικής και στις τέσσερις Ολυμπιακές Πόλεις. Τα μέτρα αυτά κλιμακώνονται σε διάφορα επίπεδα ασφάλειας, ανάλογα με το επίπεδο απειλής των διαμενόντων.

Το υψηλότερο επίπεδο ασφάλειας αφορά το ξενοδοχείο Athens Hilton Hotel, το οποίο και θα λειτουργήσει κατά την περίοδο των Αγώνων, σαν Αρχηγείο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής. Επίσης αυξημένα μέτρα προβλέπονται για ορισμένα ξενοδοχεία όπου θα καταλύσουν, Χορηγοί, Δημοσιογράφοι και VIPs, ενώ για τα υπόλοιπα θα διατεθεί ανάλογη Αστυνομική Δύναμη σε 24ωρη βάση.

Ιδιαίτερα αυξημένα θα είναι τα μέτρα ασφάλειας και στο λιμάνι του Πειραιά όπου θα ελλιμενιστούν δώδεκα κρουαζιερόπλοια, τα οποία θα λειτουργήσουν ως πλωτά ξενοδοχεία και θα φιλοξενήσουν 13.500 άτομα, επισήμους, προσκεκλημένους των εταιριών Χορηγών, δημοσιογράφους, αλλά και θεατές.

Για την προστασία της Ολυμπιακής Ζώνης του Πειραιά τα μέτρα ασφάλειας περιλαμβάνουν: περίφραξη με αισθητήρες αποτροπής παρείσφρησης, επιτήρηση περιμέτρου με κάμερες & περιπόλους, έλεγχο προσβάσεων (μαγνητικές πύλες, X-Rays), εσωτερικές περιπόλους, δύναμη αντίδρασης, Κέντρο Διοίκησης εξοπλισμένο με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα επικοινωνιών συντονισμού και ελέγχου.

Για την κάλυψη του θαλάσσιου χώρου της εγκατάστασης Πλωτών Ξενοδοχείων τα μέτρα περιλαμβάνουν: προστασία με καταδιωκτικές ακάτους επιτήρησης – καταστολής, επιτήρηση από ανοιχτή θάλασσα, συστήματα υποθαλάσσιου ελέγχου (SONAR), συσκευές ανίχνευσης βυθού, περιπολίες εξωτερικά τόσο από πλωτά του Λιμενικού Σώματος, όσο και από αστυνομικές δυνάμεις στο χερσαίο χώρο και τα γύρω κτίρια.

Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στην προστασία της Ολυμπιακής Οικογένειας και των Επισήμων Προσώπων. Τα μέτρα που θα εφαρμοσθούν θα είναι βασισμένα στην εκτίμηση κινδύνων και στην αξιολόγηση απειλών. Τα μέτρα θα εφαρμοσθούν διακρίνονται σε μέτρα γενικής και ειδικής προστασίας:

- τα γενικά μέτρα περιλαμβάνουν αστυνόμευση του Ολυμπιακού οδικού δικτύου και της περιβάλλουσας περιοχής, υποστήριξη από τις δυνάμεις ασφάλειας των εγκαταστάσεων, φρούρηση και επιτήρηση των εγκαταστάσεων, δυνατότητα ταχείας επέμβασης σε περιστατικά

- τα ειδικά μέτρα περιλαμβάνουν προσωπική και συνοδευτική ασφάλεια, αυτοψίες χώρων, προαποστολή Προπομπών Ασφάλειας, ορισμό Αξιωματικών Συνδέσμων, εναέρια κάλυψη, ασφαλή καταφύγια, χρήση κατάλληλου υλικοτεχνικού εξοπλισμού και μέσων, εναλλακτικά δρομολόγια

7.1.1 Διαχείριση Κυκλοφορίας

Η διαχείριση κυκλοφορίας στο Νομό Αττικής και ο συντονισμός των δράσεων όλων των Εμπλεκόμενων Φορέων, κατά την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων θα γίνεται από ένα πλήρως εξοπλισμένο και σύγχρονο κέντρο, τον Θάλαμο Επιχειρήσεων Παρακολούθησης και Ελέγχου της Κυκλοφορίας (Θ.Ε.Π.Ε.Κ.), στη βάση ενός Ειδικού Σχεδίου που προβλέπει μια σειρά μέτρων κυκλοφορίας.

Τα μέτρα Τροχαίας εφαρμόζονται από τη Διεύθυνση Τροχαίας Αττικής και τις υφιστάμενες υπηρεσίες της, στα:

α) Ολυμπιακό Οδικό Δίκτυο.

Περιλαμβάνει τα εξής:

- Ολυμπιακό Δακτύλιο (Αττική Οδός, Λ. Κηφισού, Λ. Ποσειδώνος, Λ. Συγγρού, Καλλιρρόης, Βασ. Κων/νου, Βασ. Σοφίας, Κηφισίας, σύνολο 36,6 χλμ). Σε αυτόν θα κινείται σχεδόν το σύνολο των μελών της Ολυμπιακής Οικογένειας και για το λόγο αυτό τα μέτρα Τροχαίας, θα είναι έντονα.
- Πρωτεύον Ολυμπιακό Οδικό Δίκτυο: είναι το τμήμα του Ολυμπιακού Οδικού Δικτύου, στο οποίο σχεδιάζονται οι κύριες διαδρομές (Αττική Οδός, Λ. Ποσειδώνος, Λ. Κατεχάκη, Λ. Μαραθώνος, Λ. Μαρκοπούλου, Βάρης- Κορωπίου, Ε.Ο. Αθηνών- Λαμίας, Λ. Κύμης, κ.τ.λ. σύνολο 238,5 χλμ.).
- Δευτερεύον Ολυμπιακό Οδικό Δίκτυο: είναι το τμήμα του Ολυμπιακού Οδικού Δικτύου στο οποίο σχεδιάζονται οι δευτερεύουσες διαδρομές (Λ. Μεσογείων, Λ. Βουλιαγμένης, Λ. Θηβών, Ιερά Οδός, Καποδιστρίου, Λ. Πεντέλης κ.τ.λ., σύνολο 330 χλμ.).
- Διαδρομές Εκτάκτων Αναγκών: είναι οδοί ή λωρίδες του Ολυμπιακού Οδικού Δικτύου που χρησιμοποιούνται για τις κινήσεις οχημάτων άμεσης ανάγκης (ασθενοφόρα, οχήματα Πυροσβεστικού Σώματος και Ελληνικής Αστυνομίας).

β) Περιβάλλον Οδικό Δίκτυο & Δίκτυο Προσβάσεων.

(Χώροι άφιξης – Αναχώρησης, Αθλητικές Εγκαταστάσεις – Προπονητήρια, Χώροι Τελετών – Εκδηλώσεων, Αγώνισμα Ανοικτού Δρόμου, Χώροι Διαμονής – Φιλοξενίας, Ολυμπιακά Νοσηλευτικά Ιδρύματα).

Μεταξύ των μέτρων που πρόκειται να εφαρμοστούν περιλαμβάνονται: πλήρη κάλυψη των οδικών κόμβων με πεζούς τροχονόμους, προληπτική αστυνόμευση με πεζές και εποχούμενες περιπολίες, τεχνικά μέσα (κάμερες παρακολούθησης κυκλοφορίας, φωτογραφικές μηχανές καταγραφής παραβάσεων κλπ.), επιτήρηση από αέρος κλπ.

Επίσης προβλέπεται η δημιουργία Ζωνών γύρω από τις αθλητικές εγκαταστάσεις (Ζώνη Ελεγχόμενης Εισόδου και Κυκλοφορίας, Ζώνη Ελεγχόμενης Στάθμευσης), κυκλοφοριακές ρυθμίσεις διευκόλυνσης της κυκλοφορίας, η εφαρμογή περιοριστικών μέτρων κυκλοφορίας ορισμένων κατηγοριών οχημάτων και τέλος η ενημέρωση του κοινού για όλες τις κυκλοφοριακές αλλαγές – ρυθμίσεις.

7.1.2 Φύλαξη Ειδικών Εγκαταστάσεων και Ειδικές Δράσεις

Στο σχεδιασμό της Ολυμπιακής Ασφάλειας περιλαμβάνεται επίσης η φύλαξη Ζωτικών Εγκαταστάσεων όπως, εγκαταστάσεις ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών, πετρελαίων, φυσικού αερίου κ.τ.λ. Εκτός των Κύριων Αρχών Ασφάλειας και των Ενόπλων Δυνάμεων, εβδομήντα δύο ακόμη Φορείς, συμμετέχουν στην κατάρτιση Ειδικών Επιχειρησιακών Σχεδίων Ασφάλειας των εγκαταστάσεων τους, υπό τον συντονισμό της Διεύθυνσης Ασφάλειας Ολυμπιακών Αγώνων.

Επιπλέον στο πρόγραμμα των Ειδικών Δράσεων προβλέπεται:

- Η Επιτήρηση των Συνόρων
- Η Προστασία του Εναέριου Χώρου
- Η Ασφάλεια της Αστικής Περιοχής
- Η Πυρασφάλεια
- Η Αντιμετώπιση Τρομοκρατικών Ενεργειών
- Η Αντιμετώπιση Χ.Β.Ρ.Π. Απειλών

Ειδικότερα, όσον αφορά στην αντιμετώπιση τρομοκρατικών ενεργειών έχει εκπονηθεί Ειδικό Αντιτρομοκρατικό Σχέδιο, Σύστημα Χειρισμού Κρίσεων, Δίκτυο Πληροφοριών και Μονάδες Ταχείας Αντίδρασης για την πρόληψη και αποτροπή ενδεχόμενων τρομοκρατικών ενεργειών.

Ειδική βαρύτητα στην Ολυμπιακή Εκπαίδευση δόθηκε στην υψηλή κατάρτιση των Ειδικών Μονάδων Ταχείας Αντίδρασης & Ομάδων Πρώτης Απόκρισης της Ελληνικής Αστυνομίας, και συγκεκριμένα στην Ειδική Κατασταλτική Αντιτρομοκρατική Μονάδα (ΕΚΑΜ), στο Τμήμα Εξουδετέρωσης Εκρηκτικών Μηχανισμών (ΤΕΕΜ), στην Ειδική Ομάδα Διαπραγματευτών και στους Ελεύθερους Σκοπευτές, καθώς και στην Μονάδα Υποβρυχίων Αποστολών (ΜΥΑ) του Λιμενικού Σώματος.

Για την αντιμετώπιση Χημικών, Βιολογικών, Ραδιολογικών και Πυρηνικών Απειλών (Χ.Β.Ρ.Π.) έχει καταρτιστεί ειδικό σχέδιο με τη συνδρομή εμπειρογνομόνων από τις χώρες – μέλη της Ολυμπιακής Συμβουλευτικής Ομάδας. Επίσης έχει δρομολογηθεί η προμήθεια του απαιτούμενου εξοπλισμού και η εξειδικευμένη εκπαίδευση του προσωπικού που θα διατεθεί για το σκοπό αυτό.

7.2 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Η παροχή υπηρεσιών ασφαλείας κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα, αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι του προϋπολογισμού της Οργανωτικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων "Αθήνα 2004" που αγγίζει τα 340 εκατ. ευρώ. Περισσότερα από 50.000 άτομα - στρατιώτες, αστυνομικοί, λιμενικοί και εθελοντές πολίτες - θα συμμετάσχουν στο φορέα ασφάλειας, που θα υπάγεται στον έλεγχο της Ελληνικής Αστυνομίας.

Η παροχή υπηρεσιών ασφάλειας κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων αφορά:

1. Την παροχή υπηρεσιών ασφαλείας σε όλες τις αθλητικές εγκαταστάσεις (ασφάλεια οπαδών, αθλητών, συνοδών των αθλητών)
2. Την ασφάλεια ενδοεταιρικών χώρων
3. Τον εξοπλισμό φορέων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας
4. Την προμήθεια τεχνολογικών συστημάτων ασφαλείας.
5. Την ασφάλεια στις πύλες εισόδου της χώρας (Λιμάνια, Αεροδρόμια κλπ) και πρόσθετα μέτρα ασφαλείας σε όλη την Αττική.

7.2.1 Αναγκαία Υποδομή

Για την υλοποίηση του προγράμματος Ασφάλειας απαιτούνται:

1. Η προμήθεια και εγκατάσταση κλειστών κυκλωμάτων έγχρωμης τηλεόρασης και ραδιοδικτύου TETRA με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (ΕΛ.ΑΣ., Λιμενικό Σώμα, Ε.Υ.Π., Σ.Δ.Ο.Ε., Πυροσβεστικό Σώμα κ.ά.).
2. Τεχνολογικά μέσα για τον έλεγχο προσβάσεως στους χώρους αγωνισμάτων.
3. Συσκευές αναγνώρισης καρτών εντεταλμένων υπαλλήλων, αθλητών κλπ. Οχήματα και μοτοσικλέτες για την κίνηση των 50.000 ατόμων, αστυνομίας, στρατού, ιδιωτών, εθελοντών.
4. Εκπαίδευση των 50.000 ατόμων.
5. Εκσυγχρονισμός του τροχαίου υλικού της Αστυνομίας .
6. Κτιριακή υποδομή και εκπαιδευτικός εξοπλισμός των σχολών της Αστυνομικής Ακαδημίας, όπου θα φιλοξενηθούν και οι ενισχυτικές δυνάμεις από όλη την περιφέρεια της χώρας.
7. Εξοπλισμός των υπηρεσιών υγείας και των συστημάτων πληροφορικής της ΕΛ.ΑΣ.

8. Εκσυγχρονισμός των συστημάτων πληροφορικής και επέκτασή τους σε επίπεδο Αστυνομικού Τμήματος.

Την ευθύνη για το πρόγραμμα Ασφάλειας θα αναλάβει ειδική υπηρεσία - υπό την διοίκηση του Στρατηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας - η οποία θα έχει την αρμοδιότητα του επιτελικού σχεδιασμού και το συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων για την προετοιμασία και διεξαγωγή των αγώνων.

Το αντικείμενο και ο τρόπος της συνεργασίας της συγκεκριμένης υπηρεσίας με τους συναρμόδιους φορείς θα ρυθμίζεται με κοινές αποφάσεις των υπουργών Δημόσιας Τάξης και Πολιτισμού και των κατά περίπτωση αρμοδίων υπουργών.

Στην ειδική υπηρεσία για την ασφάλεια των αγώνων θα χρησιμοποιηθούν:

1. Βαθμοφόροι και οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων
2. Άμισθοι εθελοντές πολίτες με σύστημα αντικειμενικών κριτηρίων και
3. Ιδιωτικοί φορείς με τους οποίους θα συναφθούν συμβάσεις.

7.2.2 Επιχειρησιακό Σχέδιο Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας

Στα βασικά λιμάνια εισόδου στη χώρα, καθώς και στις παραθαλάσσιες περιοχές διεξαγωγής Ολυμπιακών Αγώνων, σημαντικό μερίδιο ευθύνης θα έχει το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας. Η μεγάλη προσέλευση κοινού κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, μέσω των λιμένων της χώρας, καθώς και η διεξαγωγή πολλών θαλασσιών αθλημάτων και σε χερσαίους χώρους που γειτνιάζουν με τη θάλασσα, καθιστά αναγκαία την κατάρτιση ενός επιχειρησιακού σχεδίου του υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, του Οργανισμού Λιμένος Πειραιά και του Λιμενικού Σώματος. Ήδη έχει εκπονηθεί ένα προκαταρκτικό επιχειρησιακό σχέδιο. Το οριστικό επιχειρησιακό σχέδιο του Υ.Ε.Ν. θα καταρτισθεί, θα εκτελείται και θα αναθεωρείται σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία και τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους φορείς.

Οι άξονες με βάση τους οποίους εκπονήθηκε το επιχειρησιακό σχέδιο είναι οι εξής:

1. Οι πιθανοί κίνδυνοι και τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν προκειμένου να είναι ασφαλείς τόσο όσοι θα συμμετάσχουν όσο και όσοι παρακολουθήσουν τους Αγώνες (Ασφάλεια προσώπων)
2. Οι πιθανοί κίνδυνοι και τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν προκειμένου να επιτευχθεί η ασφάλεια των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων στις περιοχές αρμοδιότητας του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, των παραθαλάσσιων ξενοδοχείων και των κρουαζιερόπλοιων που θα χρησιμοποιηθούν ως πλωτά ξενοδοχεία (Ασφάλεια χώρων, εγκαταστάσεων και πλοίων).
3. Τα πρόσθετα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας λόγω της αυξημένης κίνησης στη θάλασσα (Ασφάλεια ναυσιπλοΐας).
4. Τα πρόσθετα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν σε όλους τους χώρους ευθύνης του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας γενικότερα σε όλη την Ελλάδα (Ασφάλεια λιμένων).
5. Οι απαιτήσεις σε εξοπλισμό, σε ανθρώπινο δυναμικό και σε πόρους προκειμένου να εφαρμοσθούν με επιτυχία τα προγράμματα ασφαλείας (Εξοπλισμός, πόροι, ανθρώπινο δυναμικό).

Οι παραπάνω άξονες προσδιορίζουν και το σκεπτικό βάσει του οποίου καταρτίστηκαν τα (11) επιχειρησιακά προγράμματα και τα σχέδια δράσης στην προκαταρκτική τους μορφή, τα οποία έχουν ως εξής :

1. "Τάξη και ασφάλεια Ολυμπιακών Αθλημάτων".
2. "Ασφάλεια αξιωματούχων-επισήμων και ειδικών αποστολών".
3. "Ασφάλεια και φύλαξη θαλασσιών συνόρων".

4. "Ασφάλεια εγκαταστάσεων διαμονής των επισκεπτών".
5. "Βελτίωση / αναβάθμιση των χώρων ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής".
6. "Ομαλή μεταφορά επιβατών-οχημάτων".
7. "Ασφάλεια εγκαταστάσεων YEN-ΛΣ και εποπτευομένων φορέων".
8. "Λοιπές υπηρεσίες προς τους πολίτες".
9. "Συστήματα τηλεπικοινωνιών και ηλεκτρονικών υπολογιστών".
10. "Αξιοποίηση-εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού".
11. "Νομοθετικές-διοικητικές παρεμβάσεις".

7.2.2.1 Για την κατάρτιση των ως άνω προγραμμάτων πραγματοποιήθηκε:

- Ανάλυση των γενικών κινδύνων.
- Προσδιορισμός των πιθανών κινδύνων.
- Προσδιορισμός των μέτρων που πρέπει να ληφθούν.
- Προσδιορισμός του ανθρώπινου δυναμικού, των πόρων και των μέσων που θα πρέπει να διατεθούν.
- Χρονοδιαγράμματα και ενέργειες.

Είκοσι ημέρες προ και καθ'όλη τη διάρκεια διεξαγωγής των Αγώνων, όλες οι Λιμενικές Αρχές της χώρας, θα βρίσκονται σε επιφυλακή και όλα τα επιχειρησιακά μέσα του Λιμενικού Σώματος θα εκτελούν περιπολίες επί εικοσιτετραώρου βάσεως στις ευαίσθητες περιοχές που βρίσκονται στη θαλάσσια περιοχή της Αττικής (Σαρωνικός, Ν. Ευβοϊκός). Θα δημιουργηθούν τρεις ζώνες επιτήρησης όπως παρουσιάζονται στο MASTER PLAN που ακολουθεί, πέραν της επιτήρησης που θα πραγματοποιείται με τη χρήση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού (radar, κάμερες κ.λ.π.) του συστήματος Ελέγχου Θαλάσσιας Κυκλοφορίας (VTMIS και VTS).

Για το συντονισμό όλων των ενεργειών, θα τοποθετηθούν εκπρόσωποι / σύνδεσμοι του YEN στο ΥΔΤ και στην Επιτροπή Ολυμπιακής Ασφάλειας, καθώς επίσης θα συσταθεί ειδική επιτροπή στο YEN (Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού), με καθήκοντα τον καθορισμό και τη λήψη σημαντικών μέτρων και αποφάσεων, το σχεδιασμό της στρατηγικής και τη διοίκηση του έργου.

7.2.2.2 Απαιτήσεις σε μέσα και ανθρώπινο δυναμικό

Για την επίτευξη των στόχων, που έχουν τεθεί από το Λιμενικό Σώμα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες:

θα απαιτηθεί η αύξηση των οργανικών θέσεων του Λιμενικού Σώματος από 6006 σε 8856 άτομα και η συμπλήρωση των θέσεων αυτών ως το 2003.

Από αυτά τα άτομα:

- 850 θα χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη αναγκών στα υπό προμήθεια πλωτά και εναέρια μέσα και στα Κέντρα Ελέγχου,
- θα απαιτηθεί να διατεθούν, αποκλειστικά για τις 20 ημέρες πριν και καθ'όλη την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, 2000 Αξιωματικοί Λ.Σ., Υπαξιωματικοί Λ.Σ. και Λ/Φ από το υπάρχον δυναμικό και από το προσωπικό που θα προσληφθεί για την εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας, όπως αυτά έχουν περιγραφεί στα επιχειρησιακά προγράμματα,
- θα απαιτηθεί η εκπαίδευση του προσωπικού Λ.Σ. σε θέματα ασφάλειας, χειρισμού εξοπλισμού υψηλής τεχνολογίας, ξένες γλώσσες, ηλεκτρονικούς υπολογιστές κ.λ.π. σε συνεργασία με το Υ.Δ.Τ. και την Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων,
- θα απαιτηθεί η προμήθεια υλικού και μέσων (πλωτών, χερσαίων και εναέριων) ύψους 420 εκατ. ευρώ.

- θα απαιτηθούν σε συνεργασία με την "Αθήνα 2004", έργα και παρεμβάσεις στα λιμάνια και τις μαρίνες της χώρας, για έργα ύψους περίπου 900 εκατ. ευρώ.

7.2.3 Ασφάλιση των αθλητών.

Η ασφάλιση των αθλητών για το διάστημα της διαμονής τους στην Αθήνα κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, αποτελεί μία από τις υποχρεώσεις της "Αθήνα 2004". Η εταιρεία που έχει αναλάβει την ασφάλιση είναι η "John Hancock" που έχει συμφωνήσει με τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και θα είναι βασικός χορηγός των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Οι χορηγοί για διάφορες υπηρεσίες ασφάλισης είναι οι:

- α) ALICO AIG LIFE AE,
- β) Alpha Ασφαλιστική Α.Ε.,
- γ) ΑΣΠΙΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ Α.Ε.,
- δ) Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών και
- ε) κοινοπραξία Allianz - Αγροτική Ζωής - Αγροτική Ασφαλιστική.

Οι υπηρεσίες ασφάλισης αναμένεται να δημιουργήσουν επιχειρηματικές ευκαιρίες επίσης σε διάφορους άλλους κλάδους όπως νομικές υπηρεσίες, εκτιμητές, τεχνικούς συμβούλους κλπ.

7.3 ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

7.3.1 Συνδρομή σε εξοπλισμό και τεχνογνωσία από την Ρωσία

Οι ρώσοι αξιωματούχοι έχουν δώσει τις διαβεβαιώσεις τους, ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες της χώρας θα συνδράμουν κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων τόσο σε εξοπλισμό όσο και στη παροχή πληροφοριών. Ειδικότερα στο τομέα των πληροφοριών, οι αρχές ασφάλειας της χώρας θα προωθούν όλες τις πληροφορίες που αφορούν σε ζητήματα ασφάλειας σχετικά με τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι Ρώσοι επισήμαναν επίσης ότι μέχρι σήμερα δεν υπάρχει κάποια πληροφόρηση σχετικά με το ενδεχόμενο τρομοκρατικού κτυπήματος κατά τη διάρκεια των Αγώνων.

Σημαντική θα είναι και η βοήθεια που θα αφορά σε εξοπλισμό για την αντιμετώπιση βιολογικών, χημικών ή πυρηνικών απειλών. Σε αυτό τον τομέα, προγραμματίζεται για τη περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων η μεταφορά κινητών εργαστηρίων για τον εντοπισμό ραδιοβιολογικών, χημικών και πυρηνικών υλικών ενώ από την ρωσική πλευρά υπάρχει προσφορά και ειδικού εξοπλισμού προστασίας (μάσκες, φόρμες κλπ.).

Οι ρωσικές αρχές επιβεβαίωσαν επίσης τη πρόθεση τους να συνδράμουν και στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών. Ειδικότερα, από τις αρχές Ιουλίου προβλέπεται η εγκατάσταση στη χώρα μας ειδικών ομάδων με τον εξοπλισμό τους για την αντιμετώπιση έκτακτων συμβάντων καθώς και πυροσβεστικών αεροσκαφών και ελικοπτέρων για την αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών.

Ιδιαίτερο βάρος αποδίδεται από τη ρωσική πλευρά στο ενδεχόμενο τρομοκρατικών επιθέσεων με «ανθρώπινες βόμβες». Όπως υπογραμμίζουν ρώσοι αξιωματούχοι, οι επιθέσεις αυτές είναι απρόβλεπτες, δύσκολο να εντοπιστούν και μπορούν να πλήξουν σειρά στόχων. Σε αυτό το πλαίσιο προσφέρθηκαν να παράσχουν πληροφορίες και τεχνογνωσία για την αποτροπή και αντιμετώπιση οποιασδήποτε απειλής τέτοιας μορφής.

7.3.2 Ενισχύονται τα μέτρα ασφάλειας στο Ελευθέριος Βενιζέλος.

Ενισχύονται σταδιακά τα μέτρα ασφάλειας στο «Ελευθέριος Βενιζέλος» ενώ μέχρι την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων ο διεθνής αερολιμένας θα μετατρέπεται σταδιακά σε πραγματικό «φρούριο», προκειμένου να υποδεχθεί τα μέλη της Ολυμπιακής οικογένειας και τους χιλιάδες επισκέπτες που θα βρεθούν στη χώρα μας κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων.

Ο Αν. Παπανικολάου, διευθυντής ασφάλειας του αεροδρομίου, κάνει λόγο για εξονυχιστικούς ελέγχους τόσο των επιβατών όσο και των αποσκευών ενώ όπως σημειώνει, στο πλαίσιο της «συνολικής ασφάλειας» πρόκειται να απασχοληθούν περίπου 1.500 άτομα σε υπηρεσίες ασφάλειας, αριθμός διπλάσιος σε σύγκριση με αυτόν που ισχύει σήμερα.

Τα μέτρα ασφάλειας θα εντατικοποιηθούν έξι εβδομάδες πριν την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων. Συνολικά προβλέπονται εξονυχιστικοί έλεγχοι των αποσκευών, τόσο εκείνων που παραδίδονται στα γκισέ των αεροπορικών εταιριών, όσο και εκείνων που μεταφέρουν μαζί τους οι επιβάτες. Ελέγχους θα υφίστανται και οι επιβάτες. Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων εκτιμάται ότι πρόκειται να εξυπηρετηθούν περίπου 1,5 εκατ. επιβάτες.

7.3.3 Κάμερες και μικρόφωνα στην Ολυμπιακή Αθήνα

Ειδικά μικρόφωνα στρατηγικά τοποθετημένα σε κεντρικούς δρόμους, κτίρια και Ολυμπιακές εγκαταστάσεις της Αθήνας, καθώς και περίπου 1.600 κάμερες προβλέπει ο σχεδιασμός της Ελληνικής Αστυνομίας, για τα μέτρα ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Όπως υποστηρίζουν στελέχη της ΕΛ.ΑΣ. με την εγκατάσταση των μικροφώνων θα υπάρχει η δυνατότητα φυσικού ήχου στα Κέντρα Επιχειρήσεων, διευκολύνοντας με αυτό τον τρόπο την άμεση αντιμετώπιση ενός έκτακτου περιστατικού, από ένα απλό τροχαίο ατύχημα έως το ενδεχόμενο μιας τρομοκρατικής επίθεσης. Το σύστημα αυτό θα επιτρέπει στα στελέχη της ΕΛ.ΑΣ. να αντιληφθούν σε πραγματικό χρόνο ένα σημαντικό συμβάν, όπως την έκρηξη μιας βόμβας, και να κινητοποιηθούν άμεσα.

Τα μικρόφωνα και οι κάμερες θα βρίσκονται σε όλες τις Ολυμπιακές αθλητικές και μη εγκαταστάσεις, σε λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηροδρομικούς σταθμούς, σημαντικούς οδικούς άξονες καθώς και σε περιοχές γύρω από τα ξενοδοχεία που θα φιλοξενήσουν τα μέλη της Ολυμπιακής Οικογένειας. Ήδη έχουν τοποθετηθεί περίπου 300 κάμερες ενώ όσο πλησιάζουμε στην έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων θα εντατικοποιείται το πρόγραμμα για την εγκατάστασή τους.

Πάντως από το υπουργείο Δημόσιας Τάξης επισημαίνεται ότι μετά τη λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων οι περισσότερες κάμερες θα απομακρυνθούν και θα παραμείνουν όσες εξυπηρετούν το Κέντρο Ελέγχου της Τροχαίας.

7.3.4 Διακλαδική άσκηση ασφάλειας ‘Μπλε Οδύσσεια 2004’

Η Μπλε Οδύσσεια 2004 είναι η έκτη από μια σειρά ασκήσεων που διοργανώνει η Διεύθυνση Ασφάλειας Ολυμπιακών Αγώνων (Δ.Α.Ο.Α.), στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Πρόκειται για άσκηση ευρείας κλίμακας, πολύωρης διάρκειας, βασισμένη σε σύνθετο σενάριο με αλληλουχία επεισοδίων (αντιτρομοκρατική αντίδραση, διαχείριση συνεπειών – απωλειών και ομηρία στη θάλασσα), με σκοπό την ενεργοποίηση και ανταπόκριση σε περιστατικά Χημικής, Βιολογικής, Ραδιολογικής και Πυρηνικής απειλής (Χ.Β.Ρ.Π.).

Κύριοι τόποι διεξαγωγής είναι οι περιοχές Πειραιά και Π. Φώκαιας Αττικής.

Στην άσκηση συμμετέχει προσωπικό των κύριων Φορέων Ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα, Πυροσβεστικό Σώμα, ΕΥΠ), των Ενόπλων Δυνάμεων καθώς και στελέχη της ΟΕΟΑ «Αθήνα 2004», της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, του Εθνικού Κέντρου Αμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) και της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ). Επίσης, θα συμμετέχουν εκπρόσωποι των υπουργείων Εξωτερικών, Επικοινωνιών και Μεταφορών, Υγείας και Πρόνοιας, Ανάπτυξης, καθώς και στελέχη του Κέντρου Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων (ΚΕΕΛ), του Γενικού Χημείου του Κράτους, της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας, της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας (ΕΜΥ) και του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ).

Επιπλέον στην άσκηση συμμετέχουν συμβουλευτικά εκπρόσωποι του Ηνωμένου Βασιλείου και ως παρατηρητές εκπρόσωποι των λοιπών χωρών της Ολυμπιακής Συμβουλευτικής Ομάδας (ΗΠΑ, Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία, Αυστραλία, Ισραήλ). Στόχος της άσκησης, είναι να δοκιμαστούν τα υφιστάμενα επιχειρησιακά σχέδια, ο βαθμός ανταπόκρισης αλλά και ο συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών στον τομέα της ασφάλειας, των λειτουργιών των Ολυμπιακών Αγώνων και της Πολιτικής Προστασίας, σε ανάλογα συμβάντα, μέσα από τη δημιουργία ενός προσομοιωμένου Ολυμπιακού Περιβάλλοντος εικονικών περιστατικών.

Τα συμπεράσματα της άσκησης θα χρησιμεύσουν στην βελτίωση των επιχειρησιακών σχεδίων του Προγράμματος Ασφάλειας Ολυμπιακών Αγώνων, στο πλαίσιο του οποίου έχουν σχεδιαστεί μια σειρά ασκήσεων, που θα πραγματοποιηθούν το πρώτο εξάμηνο του 2004.

7.3.5 Δύο αεροπλάνα με εξοπλισμό ασφάλειας.

Δύο αεροπλάνα, με πτήση charter, έφεραν πριν λίγες μέρες ένα μεγάλο μέρος του εξοπλισμού των συστημάτων επικοινωνίας TETRA.

Το σύστημα αυτό είναι βασικό στοιχείο του πλαισίου ασφαλείας των Αγώνων και διαδραματίζει πολύ σοβαρό ρόλο στον τομέα της αντιμετώπισης περιστατικών που θα έπλητταν την ομαλή διεξαγωγή της Ολυμπιάδας.

Τα δύο αεροπλάνα έφεραν τον εξοπλισμό 100 σταθμών βάσης για το TETRA. Προερχόταν από την εταιρία Motorola, που αντικατέστησε τη Nokia σε αυτή την κατηγορία. Οι 100 σταθμοί εγκαταστάθηκαν ήδη σε 92 θέσεις, όπως και το 15% των τερματικών συσκευών της εταιρείας Nokia. Η εγκατάσταση των 100 σταθμών τήρησε τον στόχο της 24-12-2003 που είχε τεθεί, παρόλο που κάποιοι στοιχημάτιζαν ότι ήταν δύσκολο να επιτευχθεί. Η ομαλή εξέλιξη της εγκατάστασης του συστήματος ασφαλείας C4I δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν δυσκολίες στις λεπτομέρειες... Κάποιοι παράγοντες των σωμάτων τάξεως λ.χ., επέμεναν να εγκατασταθούν μικροί υπολογιστές PDA σε μοτοσικλέτες της αστυνομίας. Η ένσταση ότι η λειτουργία τέτοιων υπολογιστών, μπορεί να δημιουργήσει πρόβλημα στην ομαλή οδήγηση των μοτοσικλετών, δεν έπεισε τους εμπνευστές της ιδέας.

Ομοίως προχωρά η εγκατάσταση μεγαφώνων σε ένα μεγάλο αριθμό κολώνων στην Αθήνα, παρά τις προειδοποιήσεις των ειδικών, ότι κάτι τέτοιο δεν ταιριάζει σε μια σύγχρονη αντίληψη περί ασφάλειας για ένα εξαιρετικά πολύπλοκο γεγονός.

7.3.6 Ειδικά διαμορφωμένα οχήματα (VAN)

Τέσσερα ειδικά διαμορφωμένα οχήματα θα προμηθεύσει η ΜΑΡΑΚ Ηλεκτρονική ΑΒΕΕ στο Λιμενικό Σώμα, μετά από δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό για τις ανάγκες ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων και την επιτήρηση και παρακολούθηση των ακτών και διαφόρων περιοχών του θαλασσίου μετώπου της χώρας.

Κάθε όχημα θα εξοπλιστεί με σύγχρονα μηχανήματα υψηλής τεχνολογίας όπως ραντάρ επιτήρησης, κάμερες θερμικής απεικόνισης και ημέρας / νύχτας, σύστημα επικοινωνίας με το

κέντρο ελέγχου του Λιμενικού Σώματος, ειδικό λογισμικό επιτήρησης και παρακολούθησης στόχων, δέκτη εντοπισμού θέσης οχήματος κ.ά.

Τα οχήματα είναι τύπου Sprinter 314 της Mercedes Benz.

Το σύνολο της δαπάνης ανέρχεται σε 1.901.000 ευρώ. Το πρώτο όχημα αναμένεται να παραδοθεί εντός του Οκτωβρίου 2003 και τα υπόλοιπα τρία ως την άνοιξη του 2004. Την πλήρη τεχνική υποστήριξη και την εκπαίδευση του προσωπικού του Λιμενικού Σώματος θα αναλάβει η ΜΑΡΑΚ Ηλεκτρονική Α.Β.Ε.Ε.

7.4 ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΞΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ-ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

7.4.1 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Μεγάλη είναι η ανησυχία των Αυστραλών για την ασφάλεια του 2004. Όπως αναφέρει δημοσίευμα εφημερίδας της χώρας, η Ολυμπιακή Επιτροπή της Αυστραλίας εξετάζει το ενδεχόμενο να μην επιτρέψει στους αθλητές της να κινούνται στην Αθήνα κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 καθώς υπάρχει ανησυχία για το επίπεδο της ασφάλειας στη χώρα μας το καλοκαίρι του 2004. Σύμφωνα με το σχετικό δημοσίευμα, κατά τη παραμονή τους στην Ελλάδα οι αθλητές θα παραμείνουν για λόγους ασφάλειας στους χώρους του Ολυμπιακού Χωριού.

Από τη πλευρά της η Οργανωτική Επιτροπή «Αθήνα 2004» επισημαίνει ότι η ασφάλεια των Αγώνων «είναι θέμα ύψιστης προτεραιότητας». Όπως υπογραμμίζουν στελέχη της ΟΕΟΑ, «η Ελλάδα πρόκειται να φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες σε ένα ασφαλές περιβάλλον, καθώς διαθέτει την ανάλογη υποδομή ενώ έχει εξασφαλίσει περισσότερα από 600 εκατ. δολ. για την ασφάλεια των Αγώνων».

Υπογραμμίζεται επίσης ότι στο πλαίσιο της προετοιμασίας η Ελλάδα συνεργάζεται με επτά χώρες που διαθέτουν σημαντική εμπειρία σε ανάλογα θέματα.

Παράλληλα, όπως σημειώνεται από την Οργανωτική Επιτροπή, στο πλαίσιο της τελευταίας επίσκεψης του στην Αθήνα, ο πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής της ΔΟΕ κ. Ντένις Οσβαλντ είχε εκφράσει την ικανοποίηση του για το έργο που έχει σημειωθεί στο τομέα της ασφάλειας. Αξίζει να σημειωθεί επίσης ότι την ικανοποίηση του για την προετοιμασία της χώρας μας στο τομέα της ασφάλειας είχε εκφράσει και ο πρωθυπουργός της Αυστραλίας, Τζον Χάουαρντ, κατά την επίσκεψη του στην Αθήνα το περασμένο καλοκαίρι.

7.4.2 ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Η βρετανική εφημερίδα "Γκάρντιαν" φιλοξενεί δηλώσεις ειδικών σε θέματα τρομοκρατίας και μεταξύ άλλων τονίζει ότι "η Ελλάδα δεν έχει αντιληφθεί πλήρως το μέγεθος του κινδύνου".

"Πιθανά σενάρια είναι η επίθεση με χημικά και βιολογικά όπλα, πυρηνικά όπλα, αεροπειρατείες και ομηρίες", αναφέρει η εφημερίδα, ενώ σε άλλο σημείο επικαλούμενη πηγή των Βρετανικών αρχών ασφαλείας, σημειώνει ότι "ειδικοί των μυστικών υπηρεσιών της Βρετανίας και η Σκότλαντ Γιάρντ βοηθούν τις ελληνικές αρχές να προστατέψουν τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004, καθώς αυξάνονται οι ανησυχίες ότι η αστυνομία της χώρας δεν έχει αντιληφθεί ακόμα το μέγεθος του κινδύνου".

Ο Πίτερ Ράιαν, επικεφαλής της Βρετανικής ομάδας που συνεργάζεται με τις ελληνικές αρχές, εξομολογείται στη Γκάρντιαν ότι παρότι στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας η

αστυνόμευση θα φτάσει σε πρωτοφανή επίπεδα, εν τούτοις η αντίδραση της χώρας που θα τους φιλοξενήσει στις προειδοποιήσεις για πιθανή επίθεση είναι περίεργη.

Το θέμα ήλθε και πάλι στο προσκήνιο όταν ο πρόεδρος της Ολυμπιακής Επιτροπής της Αυστραλίας, Τζιμ Κόουτς, ανακοίνωσε ότι οι Αυστραλοί αθλητές θα πάνε στην Ελλάδα με δική τους δύναμη ασφαλείας, λέει η Γκάρντιαν.

"Η Ελλάδα είναι μια εντελώς διαφορετική περίπτωση από την Αυστραλία", επισημαίνει στην εφημερίδα ο Πίτερ Ράιαν και συνεχίζει: "Στην Αυστραλία οι ασκήσεις με ελικόπτερα τύπου Μπλακ Χοκ είχαν ξεκινήσει ένα χρόνο νωρίτερα, η μυστικοπάθεια της Ελλάδας κάνει πολύ δύσκολο αυτό το έργο".

Πάντως ο Πίτερ Ράιαν τονίζει ότι είναι δύσκολο να συγκρίνει τους Ολυμπιακούς του Σίδνεϋ με αυτούς της Αθήνας εξαιτίας των επιθέσεων της 11ης Σεπτεμβρίου. "Όταν σχεδιάζαμε τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2000 ο κόσμος μας ήταν πολύ διαφορετικός", λέει.

Στην περίπτωση των Ολυμπιακών της Αθήνας έπρεπε να δημιουργηθούν «150 διαφορετικά σενάρια για κάθε πιθανή εκδοχή επίθεσης». Όπως τονίζει το δημοσίευμα, οι ελληνικές αρχές λαμβάνουν πληροφορίες από τις μυστικές υπηρεσίες της Βρετανίας των Η.Π.Α., της Γαλλίας, της Γερμανίας της Ισπανίας του Ισραήλ και της Αυστραλίας.

7.4.3 Η.Π.Α.

Η κυβέρνηση Μπους θα προτείνει ισχυρότερα μέτρα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στο πλαίσιο της προετοιμασίας της Ελλάδας για την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, αναφέρει η αμερικάνικη εφημερίδα "The New York Times". Η εφημερίδα παρουσιάζει ως μείζον πρόβλημα την δράση της "17 Νοέμβρη" στην Ελλάδα.

"Η κυβέρνηση Μπους αναμένεται να εξασκήσει μεγάλη πίεση στην Ελλάδα ώστε να αναλάβει αποτελεσματικότερη δράση κατά της τρομοκρατικής οργάνωσης 17 Νοέμβρη και άλλων τρομοκρατικών ομάδων" αναφέρει χαρακτηριστικά η εφημερίδα.

Τονίζεται ωστόσο ότι οι σχέσεις των δύο χωρών έχουν παρουσιάσει μεγάλη βελτίωση τα τελευταία χρόνια, και ότι η Ελλάδα συμμετέχει στην διεθνή δύναμη για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στο Αφγανιστάν.

Η εφημερίδα μεταφέρει και την δήλωση του κ. Σημίτη κατά την επίσκεψη του στον χώρο των κατεστραμμένων πύργων ότι η Ελλάδα "έχει δεσμευτεί να πραγματοποιήσει ειρηνικούς και ασφαλείς Ολυμπιακούς Αγώνες το 2004".

7.4.4 ΣΤΕΙΤ ΝΤΙΠΑΡΤΜΕΝΤ

Στο θέμα της ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 επανέρχεται με νέα έκθεση του το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, κάνοντας λόγο για σοβαρές ελλείψεις στη προετοιμασία της Ελλάδας για την αντιμετώπιση τρομοκρατικών επιθέσεων μεγάλης κλίμακας με βιοχημικά όπλα, ενώ επισημαίνεται η αδυναμία των ελληνικών αρχών να εγγυηθούν την ασφάλεια των εγκαταστάσεων του πόσιμου νερού, καθώς και την ασφάλεια των τροφίμων καθώς – όπως επισημαίνουν οι αμερικανοί αξιωματούχοι – δεν έχει ξεκαθαριστεί ποιος φορέας θα αναλάβει τον έλεγχο των τροφίμων που θα διατεθούν στους αθλητές και στους συνοδούς τους.

Επίσης αναφέρεται ότι η Ελλάδα δεν έχει προετοιμαστεί επαρκώς για την αντιμετώπιση τρομοκρατικών χτυπημάτων στα μέσα μαζικής μεταφοράς καθώς οι αρμόδιοι φορείς δεν συνεργάζονται μεταξύ τους, ενώ τα ελληνικά σχέδια δεν είναι ικανά να αντιμετωπίσουν ένα

ισχυρό τρομοκρατικό κτύπημα (ιδίως αν πρόκειται για βιοχημική επίθεση) με μεγάλες απώλειες σε ανθρώπινες ζωές.

Από τη πλευρά του το υπουργείο Δημόσιας Τάξης επισημαίνει με ανακοίνωση του ότι «ο σχεδιασμός της Ολυμπιακής Ασφάλειας καλύπτει ολόκληρη τη Ελλάδα, με ειδική βαρύτητα στη πρόληψη και αποτροπή τρομοκρατικών απειλών, διαθέτοντας άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό, οργανωμένο και ισχυρό δίκτυο πληροφοριών, ειδικό αντιτρομοκρατικό σχέδιο και σύγχρονα συστήματα ασφάλειας».

Στην σχετική ανακοίνωση του υπουργείου τονίζεται επίσης ότι ο σχεδιασμός της Ολυμπιακής Ασφάλειας εξελίσσεται με επιτυχία και ακολουθεί πίστα τα χρονοδιαγράμματα, ενώ σημαντική είναι η συμβολή και της Ολυμπιακής Συμβουλευτικής Ομάδας, (ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστραλία, Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία και Ισραήλ). Επιπλέον υπογραμμίζεται ότι ο σχεδιασμός της Ολυμπιακής Ασφάλειας έχει αποσπάσει τα εύσημα της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής.

7.5 ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ

7.5.1 Π. ΡΑΙΑΝ

(Σύμβουλος Ασφάλειας της Οργανωτικής Επιτροπής «Αθήνα 2004»)

Τη πεποίθηση του ότι τα μέτρα ασφάλειας που θα ληφθούν για τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 θα είναι τα αυστηρότερα που έχουν ποτέ ληφθεί σε διοργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων, ή κάθε άλλη αθλητική διοργάνωση, εξέφρασε ο σύμβουλος Ασφάλειας της Οργανωτικής Επιτροπής «Αθήνα 2004», Π. Ράιαν. Σε συνέντευξη του στην εφημερίδα της Μελβούρνης «The Age» ο κ. Ράιαν υπογράμμισε ότι στο πλαίσιο της προετοιμασίας για το 2004 δεν αφήνεται τίποτα στη τύχη, ενώ τόσο η κυβέρνηση όσο και η «Αθήνα 2004» λαμβάνουν ιδιαίτερη μέριμνα για την ασφάλεια των Αγώνων.

Παράλληλα επεσήμανε ότι οι ελληνικές αρχές συνεργάζονται στενά με τις ειδικές δυνάμεις άλλων χωρών, «και παίρνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ασφάλειας προκειμένου να προστατευθούν οι αθλητές, συνοδοί, επίσημοι και φίλαθλοι». «Μόνο για το έργο της ασφάλειας πρόκειται να δαπανηθούν περίπου δύο δισ. δολάρια Αυστραλίας» υπογράμμισε ο σύμβουλος Ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων. Επεσήμανε δε ότι περίπου 50.000 άτομα θα αναλάβουν το έργο της ασφάλειας των Αγώνων ενώ οι ανάγκες της κάθε χώρας θα εξεταστούν ξεχωριστά και θα ληφθούν ειδικά μέτρα για την ασφάλεια των αθλητών τους.

Αναφερόμενος στις διεθνείς εξελίξεις ο κ. Ράιαν σημείωσε ότι το ενδεχόμενο ενός πολέμου θα μπορούσε να αποτελέσει μια απειλή για τους Αγώνες κυρίως εάν ο πόλεμος διαρκούσε μήνες ή ίσως και χρόνια. Ωστόσο σημείωσε ότι η Ελλάδα προετοιμάζεται και για αυτή την περίπτωση, για τις επιπτώσεις δηλαδή που μπορεί να έχει κάποιος πόλεμος στη διεξαγωγή των Αγώνων. Τέλος, ο υπεύθυνος ασφάλειας της Οργανωτικής Επιτροπής υπογράμμισε ότι παρά τους φόβους για τρομοκρατικό κτύπημα, η Αθήνα είναι μια από τις ασφαλέστερες πόλεις στον κόσμο.

7.5.2 ΖΑΚ ΡΟΓΚ

(Πρόεδρος Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής)

Την ικανοποίηση του για τα πρωτοφανή μέτρα ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας που θα κοστίσουν το ιλιγγιώδες ποσό των 600 εκατ. δολ. εξέφρασε χθες (22.12.2002) σε συνέντευξη Τύπου στις Βρυξέλλες, ο πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, Ζακ Ρογκ.

Ο κ. Ρογκ σημείωσε ότι τα σχετικά κονδύλια για την ασφάλεια των Αγώνων της Αθήνας έχουν ήδη εγκριθεί, επισημαίνοντας παράλληλα ότι η διεθνής γεωπολιτική κατάσταση και η μόνιμη απειλή για τρομοκρατικές απόπειρες κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων ανησυχούν τους διοργανωτές και τη ΔΟΕ.

«Μπορώ να σας ανακοινώσω ότι, μολονότι μας χωρίζουν σχεδόν 20 μήνες από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, έχουν ήδη εγκριθεί τα αναγκαία μέτρα και κονδύλια για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας», επεσήμανε ο πρόεδρος της ΔΟΕ. «Λαμβάνουμε παρασκηνιακά και χωρίς δημοσιότητα, όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση κάθε τέτοιου κινδύνου στην Αθήνα».

«Αν στους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του Salt Lake City, λίγο μετά τα τρομοκρατικά κτυπήματα στη Νέα Υόρκη και την Ουάσινγκτον, είχαν ληφθεί εντυπωσιακά μέτρα για την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων, το ίδιο θα επαναληφθεί και στην Αθήνα με την κινητοποίηση 25.000 ατόμων που θα ασχολούνται αποκλειστικά και μόνον με την ασφάλεια των Αγώνων» συμπλήρωσε ο πρόεδρος της ΔΟΕ.

Αναφερόμενος στη πορεία των κατασκευών για του Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, ο κ. Ρογκ επεσήμανε ότι υπήρξε αρχικά κάποια καθυστέρηση ωστόσο σημείωσε ότι πλέον τα έργα υλοποιούνται με ταχείς ρυθμούς. «Καμία χαλάρωση δεν είναι επιτρεπτή» επεσήμανε ο πρόεδρος της ΔΟΕ, υπογραμμίζοντας παράλληλα τη πεποίθηση του ότι οι Αγώνες της Αθήνας θα ανταποκριθούν στις προσδοκίες του Ολυμπιακού κινήματος.

7.5.3 ΜΑΙΚ ΣΜΟΛ

(Αντιπρόεδρος τμήματος έρευνας και ανάπτυξης προϊόντος eTrust, της εταιρίας Computer Associates International Inc).

Η συμβολή της τεχνολογίας στον τομέα της ασφάλειας χαρακτηρίζεται ως εκ των ουκ άνευ. Όπως εξηγεί και ο κ. Mike Small, η βασική παράμετρος πετυχημένης διεξαγωγής των Αγώνων είναι η αυτοματοποίηση. "Για να μπορείς να γνωρίζεις ανά πάσα στιγμή ότι όλα κυλούν σωστά πρέπει να έχεις μια ολοκληρωμένη εικόνα όλων των υποδομών. Δηλαδή, πρέπει όταν βρίσκεσαι για π.χ. στην Αθήνα, στο κεντρικό σταθμό ελέγχου, να μπορείς να βλέπεις τι γίνεται στον Μαραθώνα, ποια η ροή της κίνησης των οχημάτων στις κεντρικές οδούς, ποια η κατάσταση των σταδίων κ.τ.λ. Σε αυτό το σημείο ο ρόλος της τεχνολογίας και της αυτοματοποίησης είναι πρωταγωνιστικός.

Τα πληροφοριακά συστήματα δίνουν τη δυνατότητα στα κέντρα ελέγχου να έχουν οπτική επαφή με το σύνολο των εγκαταστάσεων, βοηθούν τα αρμόδια στελέχη να ανταλλάσσουν άμεσα πληροφορίες, να ιεραρχούν τυχόν προβλήματα και να τα αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά. Ας μην ξεχνάμε ότι χωρίς το IT, σήμερα, δεν γίνεται να λειτουργήσει μια κοινωνία και κατά συνέπεια οι επενδύσεις της πληροφορικής πρέπει να συνδυαστούν με τις λοιπές φυσικές υποδομές για να οδηγηθούμε στην επιτυχία". Μέχρι στιγμής οι κινήσεις της 'Αθήνα 2004', αναφορικά με την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων όπως και των τηλεπικοινωνιακών, χαρακτηρίζονται μάλλον ανύπαρκτες. Βρισκόμαστε πολύ κοντά στην έναρξη των Αγώνων. Ο χρόνος είναι αρκετός για

να προφυλάξουμε τη διοργάνωσή μας από μια τεχνολογική καταστροφή; Ο κ. Small εμφανίζεται συγκρατημένα αισιόδοξος, δηλώνοντας ότι σε τεχνολογικό επίπεδο κάποιες εργασίες οφείλουν να ξεκινήσουν τώρα, αν θέλουμε να είμαστε απολύτως σίγουροι ότι όλα θα είναι στην εντέλεια το 2004.

"Πρέπει πρώτα από όλα να καταγραφθούν λεπτομερώς οι ανάγκες και οι στόχοι. Έπειτα οι αρμόδιοι οφείλουν να προχωρήσουν στον σχεδιασμό συγκεκριμένου πλάνου δράσης και να φροντίσουν να το ακολουθούν κατά γράμμα, τόσο όσον αφορά στον χρόνο υλοποίησης όσο και στις απαιτήσεις. Αν δεν διαθέτεις αρκετό χρόνο πρέπει να λειτουργήσεις διαφορετικά. Μια καλή πρακτική είναι να υιοθετήσεις ένα ήδη δοκιμασμένο μοντέλο. Να επιλέξεις μια δοκιμασμένη, μια "state of the art" όπως λέμε τεχνολογική λύση. Για αυτό και κατά τη γνώμη μου, η 'Αθήνα 2004' πρέπει να συνεργαστεί με εταιρίες που έχουν αποδείξει ότι μπορούν να αναλάβουν έργα τέτοιου μεγέθους, ενώ θα ήταν πολύ θετικό το να διαθέτουν ανάλογη εμπειρία".

7.5.4 NTEIBINT TOYMPIS

(Υπεύθυνος ασφάλειας Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων του 2002 στο Salt Lake City)

Ο κ. Ντέιβιντ Τουμπς, σε δηλώσεις του, τοποθετείται θετικά σε ότι αφορά το θέμα της ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

«Οι τελευταίες προσπάθειες της Ελλάδας είναι εκπληκτικές, για ένα πρόβλημα που κράτησε πολύ καιρό. Κάθε προσπάθεια για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας από οποιαδήποτε χώρα, βοηθάει τόσο τους Ολυμπιακούς Αγώνες, όσο και τον υπόλοιπο κόσμο. Είναι ολοφάνερο ότι το κυριότερο μέλημα της Ελλάδας είναι η ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων και είμαι πεπεισμένος ότι θα τα καταφέρει πολύ καλά».

7.5.5 Δ.Ο.Ε. – ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ

Διεθνή εύσημα για τη καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

Η πορεία των ερευνών σχετικά με τη δράση της τρομοκρατικής οργάνωσης «17 Νοέμβρη» και τα σημαντικά βήματα που έχουν πραγματοποιηθεί τις τελευταίες εβδομάδες για την εξάρθρωση της τρομοκρατίας στην Ελλάδα, έχουν προκαλέσει τα θετικά σχόλια της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και Αμερικανών αξιωματούχων.

«Οι ειδήσεις σχετικά με τη σύλληψη τρομοκρατών στην Αθήνα είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικές και αποδεικνύουν τη σκληρή δουλειά που πραγματοποιείται στο παρασκήνιο» ανέφερε η υπεύθυνη τύπου της ΔΟΕ, στο διεθνές ειδησεογραφικό πρακτορείο Associated Press.

Στο ίδιο δημοσίευμα αναφέρεται ότι στο παρελθόν, η Ελλάδα δέχτηκε δριμεία κριτική για την αναποτελεσματικότητα της στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ενώ προβάλλεται και το γεγονός ότι στα 27 χρόνια δράσης της 17N δεν είχε συλληφθεί ούτε ένα μέλος. Παράλληλα υπογραμμίζεται ότι στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων θα διοχετευτούν περίπου 600 εκατ. δολ. στο θέμα της ασφάλειας, ενώ προβάλλεται και η συνεργασία της Ελλάδας με την αστυνομία της Γερμανίας, της Βρετανίας, της Γαλλίας, της Ισπανίας, κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

8.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Το ανθρώπινο δυναμικό που θα δραστηριοποιηθεί άμεσα με τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων υπολογίζεται ότι θα ξεπεράσει τα 100.000 άτομα. Ιδιαίτερες ανάγκες υπάρχουν με την προσέλκυση εξειδικευμένων στελεχών στην ίδια την Οργανωτική Επιτροπή. Η πρόσληψη, εκπαίδευση και διαχείριση του ανθρώπινου αυτού δυναμικού αποτελεί μία σημαντική παράμετρο προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων.

Περισσότερα από 100.000 άτομα αναμένεται να απασχοληθούν άμεσα κατά τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η Οργανωτική επιτροπή του Σίδνεϋ απαρτίζεται περίπου από 2.500 υπαλλήλους. Σε αυτούς προστέθηκαν άλλοι 1000 κατά την διάρκεια των αγώνων. Οι εθελοντές ανέρχονταν στις 50.000 ενώ 65.000 άτομα, παρείχαν διάφορες υπηρεσίες βάσει συμβολαίου(Contracted Services). Παράλληλα, καθώς πλησίαζε η έναρξη των αγώνων του 2000, παρουσιάστηκε μεγάλη αύξηση της ζήτησης ανθρώπινου δυναμικού από εταιρίες που δραστηριοποιούνται σε κλάδους που επηρεάζονται άμεσα από τους Ολυμπιακούς. (Τηλεπικοινωνίες, Τράπεζες, Μεταφορές, Υπηρεσίες Ασφάλειας, ξενοδοχεία κτλ.) Οι τομείς όπου παρουσιάστηκαν τα μεγαλύτερα προβλήματα εξεύρεσης προσωπικού, εξαιτίας της δραματικής αύξησης στη ζήτηση ήταν στις υπηρεσίες καθαρισμού, ασφάλειας, catering, μεταφορών και στελέχωσης των διαφόρων εγκαταστάσεων ενώ σημαντική ήταν και η αύξηση στους εξής κλάδους:

- Τηλεπικοινωνίες,
- Τράπεζες
- Ξενοδοχεία
- Συγκοινωνίες
- Courier
- Πωλήσεις

Η διαχείριση ανθρωπίνων πόρων απαιτεί διάφορες συμβουλευτικές υπηρεσίες υποστήριξης της ίδιας Οργανωτικής Επιτροπής και περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων όπως:

- Στελέχωση και Εκπαίδευση προσωπικού Οργανωτικής Επιτροπής.
- Προσέλκυση Εθελοντών και Εκπαίδευση.
- Επιμόρφωση υπαλλήλων διαφόρων Υπουργείων και Οργανισμών, με προγράμματα που θα εκπονηθούν από κοινού.
- Δημιουργία και Εφαρμογή κατάλληλου συστήματος Αμοιβών και Παροχών.
- Δημιουργία συλλογικού πνεύματος.
- Διαχείριση του προσωπικού και των εθελοντών κατά τη διάρκεια των Αγώνων.
- Προμήθεια και διαχείριση στολών για το προσωπικό και τους εθελοντές.
- Επίσης άλλοι φορείς οι οποίοι θα διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο στην προετοιμασία της Ολυμπιάδας θα αναζητήσουν ανάλογες υπηρεσίες συμβούλων ανθρώπινου δυναμικού.

Ο μεγάλος αριθμός ατόμων που απαιτείται για τη διεξαγωγή των Αγώνων, σε συνδυασμό με τη μικρή διάρκεια της διοργάνωσης, δημιουργεί ιδιαίτερες απαιτήσεις για τη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων της Ολυμπιάδας. Ιδιαίτερα σύνθετο γίνεται το πρόβλημα καθώς η χώρα μας είναι η μικρότερη πληθυσμιακά χώρα που έχει αναλάβει διοργάνωση θερινών Ολυμπιακών Αγώνων τα τελευταία χρόνια.

8.2 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Σύμφωνα με μελέτη του Ινστιτούτου Βιομηχανικών και Οικονομικών Μελετών (IOBE), θα υπάρξουν οι εξής ανάγκες ανθρωπίνου δυναμικού:

1. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (σχετ. ISO 9000 & ISO 10001-11)
2. ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ (Αναγνώριση και Πρόγνωση Κρίσεων, Risk Analysis, Business Continuity, Contingency Planning)
3. ΕΙΔΙΚΟΙ σε LOGISTICS (Logistics & Marketing, Διαχείρισης Αποθεμάτων ή Συστημάτων Σύνθετων Μεταφορών)
4. ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Απαιτήσεις Διαμονής

Ενας μεγάλος αριθμός εθελοντών και εργαζομένων απαιτείται για την εξυπηρέτηση της διαμονής.

Απαιτήσεις σε εξυπηρετήσεις Ολυμπιακής Οικογένειας:

- Διαπιστεύσεις
- Υποδοχή
- Πρωτόκολλο Εθιμοτυπίας
- Μεταφορές: Υπηρεσίες, Διαχείριση Σταθμεύσεων, Διαχείριση Μέσων και Ανθρώπινου Δυναμικού, Διαχείριση Κυκλοφορίας
- Περίθαλψη
- Εξυπηρετήσεις διερμηνείας
- Σίτιση

Οι απαιτήσεις σε Ανθρώπινο Δυναμικό στη διάρκεια των Αγώνων που θα δραστηριοποιείται στους τόπους δραστηριότητας υπολογίζονται σε:

ΣΥΝΟΛΟ: 56.000 , Αμειβόμενοι: 14.000, Εθελοντές: 41.000.

Η Κατανομή ανθρωπίνου δυναμικού, κατά τόπους δραστηριότητας εκτιμάται ως εξής:

ΤΟΠΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΜΟΙΒΟΜΕΝΟΙ	ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ
Αγωνιστικοί Χώροι	26.000	4.000	22.000
Υποστήριξη	15.000	7.000	8.000
Τόποι Διαμονής Μελών Ολυμπιακής Οικογένειας	10.000	2.000	8.000
Υπηρεσίες	4.000	600	3.400
Προπονητικοί Χώροι	1.000	400	600
ΣΥΝΟΛΑ	56.000	14.000	42.000

Οι απαιτήσεις σε Ανθρώπινο Δυναμικό στη διάρκεια των Αγώνων που θα δραστηριοποιείται σε Αγωνιστικούς Χώρους υπολογίζονται σε:

ΣΥΝΟΛΟ: 25.000, Αμοιβόμενοι : 3.500 ,Εθελοντές : 21.500

Η κατανομή του Ανθρώπινου δυναμικού που θα δραστηριοποιείται σε Αγωνιστικούς Χώρους , εκτιμάται ως εξής:

ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΜΟΙΒΟΜΕΝΟΙ	ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ
Έλεγχοι Προσβάσεων	5.500	500	5.000
Διοργάνωση Αγώνων	5.500	1.500	4.000
Ταξίθεσία και Υπηρεσίες Κοινού	3.500	200	3.300
Εσωτερική Οργάνωση - Διοίκηση -Υπηρεσίες	4.000	1.000	3.000
Τεχνολογίας Μέσα	2.500	100	2.400
Περίθαλψη	2.500	100	2.400
Εξυπηρέτηση Εκπροσώπων Τύπου	1.500	100	1.400
ΣΥΝΟΛΑ	25.000	3.500	21.500

8.2.1 Προμήθειες

Οι βασικές προμήθειες, είναι αυτές των στολών των εργαζομένων της Οργανωτικής Επιτροπής και των εθελοντών.

Ιδιαίτερα για τους εθελοντές αναμένεται να υπάρξουν ειδικές εκδόσεις προσέλευσής τους. Επίσης είναι πολύ πιθανόν να υπάρξουν προκηρύξεις σχετικά με την προμήθεια αναμνηστικών δώρων για τους εθελοντές καθώς και εκτύπωσης τιμητικών διπλωμάτων συμμετοχής.

8.2.2 Η Εκπαίδευση των Εθελοντών της «ΑΘΗΝΑ 2004».

Στις (21.1.2004) ξεκίνησε η εκπαίδευση των εθελοντών των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από τους βοηθούς των Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών με την 1η εκπαιδευτική Ημερίδα του Τομέα Διεθνών Σχέσεων, η οποία θα πραγματοποιούνταν στο Πολεμικό Μουσείο.

Πρόκειται για ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα εξειδικευμένης εκπαίδευσης το οποίο ολοκληρωνόταν σε 10 τρίωρες Ημερίδες, που θα πραγματοποιούνταν στο διάστημα Ιανουαρίου-Ιουλίου 2004. Οι βοηθοί ΕΟΕ ήταν «διαπιστευμένοι συνοδοί» των 201 Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών σε όλη τη διάρκεια των Αγώνων.

Με την έναρξη του προγράμματος εκπαίδευσης, το Πρόγραμμα Εθελοντισμού της «Αθήνα 2004» εισέρχεται στη φάση της πλήρους ανάπτυξης.

Οι δράσεις της προσέλευσης, οι οποίες πλησιάζουν στην ολοκλήρωσή τους, έχουν έως σήμερα αποφέρει περισσότερες από 150.000 ατομικές αιτήσεις εθελοντισμού. Στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερες από 65.000 προσωπικές συνεντεύξεις στην Αθήνα, τις τέσσερις άλλες Ολυμπιακές Πόλεις και την Κύπρο, ενώ περισσότεροι από 50.000 υποψήφιοι, κάτοικοι εξωτερικού ή κάτοικοι Ελλάδος,

προερχόμενοι από απομακρυσμένες περιοχές, επιλέγονται μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων και ειδικού ερωτηματολογίου που υποκαθιστά την προσωπική συνέντευξη.

Από το Δεκέμβριο 2003 άρχισε η προσφορά θέσεων εθελοντικής απασχόλησης σε όσους έχουν επιλεγεί, με επίσημη γραπτή πρόταση εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής. Ξεκίνησε δηλαδή η τοποθέτηση των εθελοντών στις θέσεις στις οποίες θα κληθούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Έως σήμερα, περισσότεροι από 5.500 εθελοντές έχουν «κλειδώσει» στις οριστικές τους θέσεις. Όσοι από τους υποψήφιους αποδεχθούν την πρόταση της Οργανωτικής Επιτροπής και χριστούν επίσημα εθελοντές, θα κληθούν να παρακολουθήσουν τα προγράμματα εκπαίδευσης, τα οποία έχουν προγραμματιστεί για την άνοιξη και το καλοκαίρι του 2004.

Τους επόμενους μήνες αναμένεται να ξεκινήσει σταδιακά η εξειδικευμένη εκπαίδευση εθελοντών και άλλων Τομέων, οι οποίοι έχουν ιδιαίτερες ανάγκες ή θα απασχολήσουν πολυάριθμο εθελοντικό προσωπικό. Τομείς όπως η Τεχνολογία, οι Υπηρεσίες Θεατών, οι Διεθνείς Σχέσεις (για τους βοηθούς της ΔΟΕ) και οι Μεταφορές / Διακίνηση της Ολυμπιακής Οικογένειας έχουν προγραμματίσει εκπαιδευτικές-ενημερωτικές συναντήσεις με τους εθελοντές τους.

Η εισαγωγική εκπαίδευση των εθελοντών, δηλαδή το γενικό μέρος της εκπαίδευσης που είναι κοινό για το σύνολο των εθελοντών των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων ανεξάρτητα από τον Τομέα απασχόλησης τους, προγραμματίζεται να ξεκινήσει τον Ιούνιο 2004 στην Αθήνα και τις τέσσερις Ολυμπιακές Πόλεις. Καθώς πλησιάζουν οι Αγώνες, η εκπαίδευση θα ολοκληρωθεί με την εξοικείωση των εθελοντών στους χώρους των εγκαταστάσεων όπου θα απασχοληθούν.

8.3 ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Το θέμα των ομογενών που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον να είναι εθελοντές το 2004 είναι ένα από τα θέματα που ρυθμίζεται με το Επιχειρησιακό μνημόνιο. Στόχος της Οργανωτικής Επιτροπής και του υπουργείου είναι 5.000 ομογενείς εθελοντές να δώσουν το παρών στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, σύμφωνα με το μνημόνιο συνεργασίας που υπέγραψαν οι δύο πλευρές. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο καθορίζει ότι η Οργανωτική Επιτροπή αναλαμβάνει να καλύψει τα έξοδα εσωτερικής διακίνησης των ομογενών εθελοντών και διατροφής, ενώ θα εξετάσει τη δυνατότητα κάλυψης μέρους των εξόδων διακίνησής τους από εθνικούς χορηγούς. Από την πλευρά του το υπουργείο Εξωτερικών θα εξετάσει τη δυνατότητα κάλυψης των εξόδων μετακίνησης και διαμονής των ομογενών εθελοντών. Ακόμα, το μνημόνιο προβλέπει τη συγκρότηση κοινής ομάδας εργασίας με στόχο τη δημιουργία ειδικού προγράμματος για τη σύνδεση της λαμπαδηδρομίας με την ολυμπιακή εκεχειρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΦΛΟΓΑ

9.1 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΙΑΣ «ΑΘΗΝΑ 2004».

Οι ημερομηνίες διέλευσης της Ολυμπιακής Φλόγας από τους 174 προορισμούς του Ελληνικού σκέλους της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας καθώς και οι διαδικασίες και τα κριτήρια επιλογής των Λαμπαδηδρόμων, παρουσιάστηκαν στις 14.1.2004 από την Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004».

Κατά το πρώτο σκέλος της ελληνικής διαδρομής η Ολυμπιακή Φλόγα θα διανύσει σε 7 ημέρες τμήμα της Πελοποννήσου και τα νησιά του Αργοσαρωνικού, με τελικό προορισμό το Παναθηναϊκό Στάδιο, το χώρο της αναβίωσης των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων το 1896, όπου και θα παραμείνει ως τις 4 Ιουνίου.

Από το Παναθηναϊκό Στάδιο θα ξεκινήσει το πρώτο πραγματικά παγκόσμιο ταξίδι της Ολυμπιακής Φλόγας στην ιστορία των Αγώνων, το οποίο θα καλύψει 33 πόλεις στις 5 ηπείρους σε 35 ημέρες, πριν επιστρέψει στην Ελλάδα.

Η Φλόγα θα επιστρέψει στις 9 Ιουλίου στο Ηράκλειο Κρήτης, όπου θα ξεκινήσει το δεύτερο σκέλος της Ελληνικής διαδρομής, πραγματοποιώντας ένα ταξίδι 43 ημερών. Θα φωτίσει τους 54 νομούς της χώρας, επισκεπτόμενη συνολικά 174 προορισμούς, ανάμεσά τους 32 νησιά και 24 σημεία αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, περνώντας από περισσότερα από 680 σημεία διέλευσης σε όλη την Ελλάδα, Θα πραγματοποιήσει 41 διανυκτερεύσεις και αντίστοιχες Τελετές Διανυκτέρευσης, ενώ συνολικά θα λάβουν χώρα 133 Τελετές Διέλευσης.

Το Ολυμπιακό Φως μεταλαμπαδεύεται από 7.700 Λαμπαδηδρόμους με 1.500 Συνοδούς Λαμπαδηδρόμων. Θα διανύσει συνολικά 5.300 χιλιόμετρα επί Ελληνικού εδάφους, 2.500 χιλιόμετρα με Λαμπαδηδρόμο και 2.800 χιλιόμετρα με αυτοκίνητο. Επίσης, περίπου 1.300 χιλιόμετρα θα καλυφθούν με ελικόπτερο.

Καθημερινά, θα πραγματοποιούνται 10 με 12 ώρες διαδρομής, με ενδιάμεσες στάσεις των 15 και 30 λεπτών, ενώ στις πρωτεύουσες νομών θα πραγματοποιείται στάση μιας ώρας που θα περιλαμβάνει τελετή πρωτοκόλλου και πολιτιστικό πρόγραμμα. Ο Βομός θα ανάβει σε κάθε τελετή, ενώ στις 41 τελετές διανυκτέρευσης, μετά τη περάτωση του πρωτοκόλλου θα πραγματοποιείται πολιτιστικό πρόγραμμα, από εθελοντές καλλιτέχνες, με ελεύθερη είσοδο για το κοινό.

Συνολικά θα ξεπεράσει το 80% της νησιωτικής χώρας και το 90% της ηπειρωτικής και θα ενώσει τις τέσσερις γωνίες της Ελλάδας μέσα απ' το Καστελόριζο, τον Έβρο, τη Φλώρινα και την Κρήτη, με σκοπό να αναδείξει την ομορφιά της χώρας μας, συνδυάζοντας την πολιτιστική κληρονομιά της με τα σύγχρονα επιτεύγματά της.

9.1.1 Πρώτος Λαμπαδηδρόμος ο Κώστας Γκατσιούδης

Ο πρωταθλητής του ακοντισμού Κώστας Γκατσιούδης θα είναι ο πρώτος Λαμπαδηδρόμος που θα μεταφέρει την Ολυμπιακή Φλόγα μετά την τελετή Αφής που θα πραγματοποιηθεί στις 25 Μαρτίου, στην Αρχαία Ολυμπία.

Την Φλόγα θα μεταφέρει στο Παναθηναϊκό Στάδιο, στις 31 Μαρτίου ολοκληρώνοντας το πρώτο στάδιο της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας, η Κατερίνα Θάνου, ασημένια Ολυμπιονίκης του Σίδνεί.

Η Φλόγα θα παραμείνει στο ιστορικό στάδιο μέχρι τις 4 Ιουνίου οπότε και θα ξεκινήσει για το παγκόσμιο ταξίδι της και θα επιστρέψει στην χώρα μας για το τελευταίο σκέλος της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας που θα ολοκληρωθεί στις 13 Αυγούστου του 2004, με την Τελετή Έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή όρισε ως Λαμπαδηδρόμους για τη διαδρομή της Ολυμπιακής Φλόγας από την Αρχαία Ολυμπία έως το Παναθηναϊκό Στάδιο, εξέχουσες μορφές του παγκόσμιου αθλητισμού. Πρόκειται για τους Αλεξάντερ Ποπόφ (25.3. Αρχαία Ολυμπία), Γκι Ντρι (25.3. Αρχαία Ολυμπία), Σεργκέι Μπούμπκα (25.3. Αρχαία Ολυμπία), Μανουέλα Ντι Τσέντα (27.3), Μανουέλ Εστιάρτε (28.3) και άλλους. Μεταξύ των ελλήνων αθλητών που θα μεταφέρουν την Ολυμπιακή Φλόγα είναι ο Π. Ιακωβάκης (στίβος), ο Γ. Μαυρωτάς (πόλο), ο Κ. Λούδης (πόλο), η Τ. Κελεσίδου (στίβος), η Σ. Μπεκατώρου (ιστιοπλοΐα), η Α. Τσουλφά (ιστιοπλοΐα), η Α. Κωνσταντινίδου (χιονοδρομία), και Β. Δημητριάδης (χιονοδρομία).

9.2 Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΙΑΣ «ΑΘΗΝΑ 2004».

Το πρόγραμμα και η διεθνής διαδρομή της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας «Αθήνα 2004» έχει εγκριθεί από την Εκτελεστική Επιτροπή της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ). Η πρόταση της Οργανωτικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» σύμφωνη με την υπόσχεση και τις δεσμεύσεις για την πρώτη πραγματικά παγκόσμια Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία, έγινε δεκτή ομόφωνα και με ενθουσιασμό από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Δ.Ο.Ε.

Η Ολυμπιακή φλόγα θα ταξιδέψει και στις πέντε ηπείρους του πλανήτη, μεταφέροντας για πρώτη φορά στην Αφρική και τη Νότιο Αμερική τα μηνύματα των Αγώνων του 2004, της ειρήνης και της συναδέλφωσης των λαών. Η διαδρομή της Ολυμπιακής φλόγας θα ξεκινήσει το Μάιο του 2004 με την τελετή αφής της φλόγας στον ιερό χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας. Στη συνέχεια, η φλόγα θα ταξιδέψει για 35 ημέρες σε ολόκληρο τον κόσμο και θα επιστρέψει στην Ελλάδα για να διέλθει από όλους τους νομούς της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας, πριν φτάσει στο Ολυμπιακό Στάδιο για την Τελετή Έναρξης των Αγώνων της 28ης Ολυμπιάδας στις 13 Αυγούστου του 2004.

«Είχαμε υποσχεθεί μια παγκόσμια Λαμπαδηδρομία κατά τη διεκδίκηση των Αγώνων, το 1997 όχι μόνο στη ΔΟΕ αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο. Υποσχεθήκαμε να ενώσουμε το Ολυμπιακό Κίνημα και να θυμίσουμε σε όλες τις χώρες που έχουν ήδη φιλοξενήσει Αγώνες, τη μαγεία της μεγαλύτερης γιορτής της ανθρωπότητας. Θέλουμε επίσης να μοιραστούμε τη συγκίνηση της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας με όλες τις ηπείρους που συμβολίζονται από τους 5 Ολυμπιακούς Κύκλους» είχε σημειώσει η πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής «Αθήνα 2004», Γιάννα Αγγελοπούλου, στη παρουσίαση του προγράμματος της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας.

Η Ολυμπιακή φλόγα θα περάσει από 27 πόλεις του κόσμου: όλες τις πόλεις που φιλοξένησαν Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες από το 1896 ως σήμερα, το Πεκίνο ως Διοργανώτρια Πόλη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2008 - καθώς και το Κάιρο που θα περιλάβει τη Β. Αφρική και τη Μέση Ανατολή, το Κέιπ Τάουν που θα καλύψει τη Ν. Αφρική, το Ρίο Ντι Τζανέιρο στη μεγαλύτερη χώρα της Ν. Αμερικής και με τη μεγαλύτερη αθλητική παράδοση, τη Νέα Υόρκη όπου βρίσκεται η έδρα των Ηνωμένων Εθνών, τη Λοζάννη και τη Λευκωσία στην Κύπρο. Παράλληλα εξετάζεται η πιθανότητα της διέλευσης της Φλόγας από την Ινδία και από την Τουρκία.

Συγκεκριμένα η διαδρομή που έχει σχεδιαστεί είναι: Σίδνεϋ – Μελβούρνη – Τόκιο – Σεούλ – Πεκίνο – Κέιπ Τάουν – Ρίο Ντε Τζανέιρο – Μεξικό – Λος Άντζελες – Σεντ Λούις – Ατλάντα – Νέα Υόρκη – Μόντρεαλ – Λονδίνο – Άμστερνταμ – Αμβέρσα – Παρίσι –

Βαρκελώνη – Ρώμη, Λοζάννη – Μόναχο – Βερολίνο – Στοκχόλμη – Ελσίνκι – Μόσχα – Λευκωσία, για να καταλήξει στην Ελλάδα.

Κριτήρια για την επιλογή των πόλεων ήταν η γεωγραφική τους θέση, η ύπαρξη απαραίτητων υποδομών, η πολιτιστική και τοπική τους σημασία, η ενεργοποίηση της αντίστοιχης Εθνικής Ολυμπιακής Επιτροπής, αθλητικών ομοσπονδιών και τοπικών φορέων, και φυσικά η έγκριση της Δ.Ο.Ε.

Το ενδεχόμενο περαιτέρω προσθήκης ορισμένων πόλεων με ιδιαίτερη συμβολική σημασία, εξετάστηκε σε συνεργασία με το ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών, το Γραφείο της Διεθνούς Επιτροπής για την Ολυμπιακή Εκεχειρία, και τις κατά τόπους Αρχές, και φυσικά με γνώμονα τους διαθέσιμους πόρους.

9.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΩΝ

Από τις 14.1.2004 η Ο.Ε.Ο.Α. «Αθήνα 2004», σε συνεργασία με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ξεκίνησε την υλοποίηση του Προγράμματος Επιλογής Λαμπαδηδρόμων και Συνοδών Λαμπαδηδρόμων σε όλη τη χώρα.

Όλοι οι κάτοικοι της Ελλάδας άνω των 14 ετών (στις 1 Ιανουαρίου 2004), οι οποίοι είναι σε θέση να τρέξουν περίπου 300 μέτρα, και δεν κατέχουν πολιτικό αξίωμα (εξαιρούνται όσοι έχουν συμμετάσχει σε προηγούμενους Ολυμπιακούς Αγώνες ως αθλητές), μπορούσαν από τις 14 Ιανουαρίου 2004 έως τις 20 Φεβρουαρίου 2004 να καταθέσουν Αίτηση / Πρόταση Υποψηφίου Λαμπαδηδρόμου και να πρότειναν τον εαυτό τους ή κάποιον άλλο υποψήφιο.

Μετά από τη συγκέντρωση των Αιτήσεων και την καταγραφή των στοιχείων από την «Αθήνα 2004», ακολουθούσε η αξιολόγηση των Αιτήσεων και η επιλογή Λαμπαδηδρόμων από 257 Κέντρα Επιλογής που θα σύστηναν οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε όλη την Ελλάδα. Η διαδικασία θα ολοκληρωνόταν με την επικύρωση της επιλογής και ενημέρωση των επιλεγμένων Λαμπαδηδρόμων από την Οργανωτική Επιτροπή.

Παράλληλα, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (από τις 14 Ιανουαρίου 2004 έως τις 20 Φεβρουαρίου 2004), όλοι οι κάτοικοι της Ελλάδας άνω των 16 ετών (στις 1 Ιανουαρίου 2004), με καλή φυσική κατάσταση, με την ικανότητα να τρέξουν περίπου 1,5 χιλιόμετρο και οι οποίοι δεν κατέχουν πολιτικό αξίωμα (εξαιρούνται όσοι έχουν συμμετάσχει σε προηγούμενους Ολυμπιακούς Αγώνες ως αθλητές), μπορούσαν να καταθέσουν Αίτηση Υποψηφίου Συνοδού Λαμπαδηδρόμου.

Η διαδικασία θα ολοκληρωνόταν με την επικύρωση της επιλογής και ενημέρωση των επιλεγμένων Συνοδών Λαμπαδηδρόμων από την «Αθήνα 2004». Οι διαδικασίες αυτές αφορούν στο 78% των θέσεων Λαμπαδηδρόμων και Συνοδών Λαμπαδηδρόμων. Οι υπόλοιπες θα προταθούν στην «Αθήνα 2004» από τους Χορηγούς και τη ΔΟΕ, και η επιλογή των οποίων θα πραγματοποιηθεί με τα ίδια κριτήρια που ισχύουν και στις άλλες περιπτώσεις.

9.4 ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΩΝ

Στη μεταφορά της φλόγας των Ολυμπιακών Αγώνων υπολογίζεται ότι θα συμμετάσχουν συνολικά πάνω από 11.000 λαμπαδηδρόμοι. Από αυτούς, πάνω από 7.500 θα μεταφέρουν την Ολυμπιακή Φλόγα στο ελληνικό σκέλος της διαδρομής της και πάνω από 3.500 στο διεθνές και θα προέρχονται από όλα τα μέρη της γης. Η μέση απόσταση που θα διανύσει κάθε λαμπαδηδρόμος κυμαίνεται μεταξύ 300 - 500 μέτρων.

Η επιλογή των λαμπαδηδρόμων θα γίνει από τις Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές της κάθε χώρας. Όπως επισήμανε ο εντεταλμένος σύμβουλος της «Αθήνα 2004» Μάρτσιν

Σίμιτσεκ, «το πιο σημαντικό κριτήριο είναι να επιλεγούν άνθρωποι που μπορούν να τρέξουν 300 έως 500 μέτρα, καθώς επίσης ένα άλλο κριτήριο είναι ότι γίνεται προσπάθεια να βρεθούν διασημότητες, προσωπικότητες ή άνθρωποι που έχουν αφιερώσει μέρος της ζωής τους στον αθλητισμό, καθώς επίσης έχουν προσφέρει έργο στην κοινωνία και στην ανθρωπότητα».

Ως προς τους λαμπαδηδρόμους οι στολές τους και οι δάδες δεν θα έχουν καμία αναγραφή εμπορικού μηνύματος. Κανένας δεν θα πληρώσει για να συμμετάσχει στη λαμπαδηδρομία ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι ο κάθε λαμπαδηδρόμος θα μπορεί να κρατήσει ως προσωπικό του ενθύμιο τη δάδα του, καταβάλλοντας ποσό ίσο με το κόστος κατασκευής της δάδας.

Το πρόγραμμα της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας υποστηρίζεται από χορηγούς των Ολυμπιακών Αγώνων ενώ στηρίζεται οικονομικά και επιχειρησιακά από τον επίσημο χορηγό, που είναι η Coca Cola Company. Επίσημοι υποστηρικτές του προγράμματος είναι οι εταιρίες Samsung, Eurosport και ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε. Το χορηγικό πρόγραμμα της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας του 2004 ανέρχεται μέχρι σήμερα σε 19 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ.

9.5 Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΔΑΔΑ

Ένα φύλλο ελιάς συμβολίζει η Ολυμπιακή Δάδα που θα μεταφέρει τα μηνύματα και τις αξίες των Ολυμπιακών Αγώνων της Ελλάδας σε ολόκληρο τον κόσμο. Η Ολυμπιακή Δάδα θεωρείται ένα από τα πιο ισχυρά σύμβολα των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η Ολυμπιακή Δάδα της «Αθήνα 2004» εμπνευσμένη από το φύλλο της ελιάς, παραδοσιακό δένδρο της Ελληνικής γης, σύμβολο της Αθηναϊκής Πολιτείας, μέρος του κότινου, της ύστατης τιμής των Ολυμπιονικών της αρχαιότητας και σύμβολο των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, θα διασχίσει για πρώτη φορά και τις πέντε ηπείρους μεταφέροντας το μήνυμα της κληρονομιάς, της γιορτής, του ανθρώπινου μέτρου και της συμμετοχής, αναδεικνύοντας τον άρρηκτο δεσμό της Ελληνικής Ιστορίας με τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Η κατασκευή της δάδας βασίζεται στις αρχές της εργονομίας με τις αναλογίες της, 68 εκ. ύψος και 700 γρ. βάρος, να την καθιστούν φιλική στη χρήση, αφού η ίδια δάδα θα χρησιμοποιηθεί τόσο για τους Ολυμπιακούς όσο και για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004, ενώ η επιλογή των υλικών της (μέταλλο και ξύλο ελιάς), εκφράζει την έννοια της ισορροπίας ανάμεσα στη φύση και τον άνθρωπο.

9.6 Ο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΒΩΜΟΣ

Ο Βωμός που θα χρησιμοποιηθεί για τις τελετές του Ελληνικού σκέλους της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας σχεδιάστηκε από τον κ. Ανδρέα Βαρώτσο, δημιουργό και της Ολυμπιακής Δάδας. Ο Βωμός έχει διαστάσεις ύψος 1.10μ., διάμετρο 0.45μ. και βάρος 30 κιλά (χωρίς το υγρό καύσης).

Επίσης η θερινή στολή του Λαμπαδηδρόμου θα αποσταλεί σε όσους και όσες επιλεγούν χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην διεύθυνση κατοικίας τους από την Οργανωτική Επιτροπή. Μετά τη Λαμπαδηδρομία θα μπορούν να την κρατήσουν και θα αποτελεί αναμνηστικό της συμμετοχής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο

ΟΙ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

10.1 ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ, Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΘΕΛΗΣΗΣ.

Ο αθλητισμός έχει ιδιαίτερη αξία στην ζωή κάθε ανθρώπου και φυσικά, από τις ευεργετικές του ιδιότητες δεν μπορούν να αποκλειστούν το άτομα με αναπηρίες. Η σημασία της άθλησης για άτομα με αναπηρίες είναι φανερή σε όλους. Διδάσκει την αυτονομία και την αυτοεξυπηρέτηση που αποτελούν βασικά, απαραίτητα μεγέθη στη ζωή τους.

Ο αθλητισμός για άτομα με αναπηρίες έχει ένα παρελθόν πάνω από εκατό χρόνια. Έρευνες έχουν αποδείξει ότι από τον 18ο αιώνα ευρύτατα διαδεδομένη ήταν η αντίληψη, στον ευρωπαϊκό ιατρικό χώρο, πως οι αθλητικές δραστηριότητες συμβάλλουν περισσότερο από οτιδήποτε άλλο στην αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξη των ατόμων με αναπηρία.

Ήδη διάφοροι αθλητικοί σύλλογοι για κωφούς υπήρχαν στο Βερολίνο από το 1888 ενώ το 1922 ιδρύθηκε ο παγκόσμιος οργανισμός για τα αθλήματα που αφορούσε άτομα με κώφωση.

Από τότε μέχρι σήμερα τα άτομα αυτά με κώφωση διοργανώνουν αυτόνομα τους δικούς τους Παγκόσμιους Αγώνες, τους "Σιωπηλούς Αγώνες", (SILENT GAMES).

Ο αθλητισμός για άτομα με ιδιαιτερότητες άρχισε να αναπτύσσεται μόλις μετά τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο όταν ένας μεγάλος αριθμός από αναπήρους του πολέμου, πρώην στρατιώτες ή πολίτες, άρχισαν να αναζητούν μεθόδους για να ελαχιστοποιήσουν τις δυσάρεστες συνέπειες της νέας κατάστασης στην οποία βρέθηκαν.

Πατέρας των Παραολυμπιακών Αγώνων θεωρείται ο βρετανός Σερ Λούντβιχ Γκούτμαν, ο οποίος από το 1944, στο νοσοκομείο του Στόουκ Μάντεβιλ, εισήγαγε ένα πρόγραμμα αθλητικής θεραπευτικής αγωγής για άτομα με αναπηρίες. Αναγνωρίζοντας την αξία και τη σημασία της δημιουργικής απασχόλησης αλλά και της ενασχόλησης με τον αθλητισμό τις εισήγαγε ως θεραπευτικές μεθόδους με σκοπό την ομαλή κοινωνική επανένταξη των ασθενών του θέτοντας στο περιθώριο την κοινωνική τους απομόνωση και προλαμβάνοντας σοβαρές ψυχικές καταστάσεις ανίας.

Πολλοί από τους συνεργάτες τού Γκούτμαν που συμμερίστηκαν τις απόψεις του, διαμόρφωσαν το πλαίσιο ανάπτυξης των αθλητικών δραστηριοτήτων, εκμεταλλευόμενοι τη ραγδαία εξέλιξη της ιατρικής τεχνολογίας η οποία εξασφάλιζε καλύτερη ποιότητα ζωής σε εκατοντάδες πρώην στρατιώτες και πολίτες που είχαν αποκτήσει μόνιμη αναπηρία.

Το 1948, την ημέρα της εναρκτήριας τελετής των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου, ο Σερ Λούντβιχ Γκούτμαν οργάνωσε έναν αθλητικό διαγωνισμό με ανάπηρους βετεράνους του 20υ Παγκοσμίου Πολέμου στο νοσοκομείο του Στόουκ Μάντεβιλ της Αγγλίας. Οι αγώνες αυτοί ήταν μια ευκαιρία για τον Γκούτμαν να δείξει την ανάγκη και τη θέληση των ανθρώπων αυτών για καλύτερη ποιότητα ζωής.

Τέσσερα χρόνια αργότερα, το 1952, οι αγώνες επαναλήφθηκαν. Αυτή τη φορά μια μικρή ομάδα αθλητών από την Ολλανδία πήρε μέρος στους αγώνες του Στόουκ Μάντεβιλ διαγωνιζόμενοι με τους βρετανούς συναθλητές τους. Οι αγώνες αρχίζουν να αποκτούν διεθνή χαρακτήρα. Εντούτοις, η σύνδεσή τους με τους Ολυμπιακούς Αγώνες δεν έγινε παρά μόλις το 1960 όταν παράλληλα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Ρώμης διοργανώθηκαν και οι πρώτοι Παραολυμπιακοί Αγώνες με συμμετοχή 400 αθλητών από 23 διαφορετικές χώρες.

Οι αθλητές αγωνίστηκαν στην τοξοβολία, στο μπάσκετ, στην ξιφασκία, στον ακοντισμό και σε τρία αγωνίσματα κολύμβησης.

Το 1976, στο Ορνσκόλντςβικ της Σουηδίας, διοργανώθηκαν και οι πρώτοι Χειμερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες με τη συμμετοχή 250 αθλητών. Από τότε οι Ολυμπιακοί και οι Παραολυμπιακοί Αγώνες έχουν μια παράλληλη πορεία και διοργανώνονται από την ίδια πόλη, όταν φυσικά υπάρχει η δυνατότητα αυτή.

10.1.1 Ονομασία

Η ονομασία Παραολυμπιακοί (Paralympics) που δόθηκε στις, αθλητικές αυτές διοργανώσεις δεν προέρχεται όπως πολλοί πιστεύουν από τις λέξεις παραπληγία και Ολυμπιακοί αλλά από τη λέξη "παρά", δηλαδή παράλληλα και Ολυμπιακοί.

10.1.2 Διοίκηση του Παραολυμπιακού Κινήματος

Με ανώτατη αρχή του τη Διεθνή Παραολυμπιακή Επιτροπή (International Paralympic Committee) αναγνωρισμένη από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, το Παραολυμπιακό Κίνημα είναι ένα αθλητικό κοινωνικό και οικονομικό γεγονός που συνεχώς αναπτύσσεται και κερδίζει το ενδιαφέρον του Κόσμου όπως ακριβώς και οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Έξι μεγάλοι Οργανισμοί συμμετέχουν ισότιμα στη Διεθνή Παραολυμπιακή Επιτροπή:

1. Η Διεθνής Αθλητική Ένωση ατόμων με εγκεφαλική παράλυση (CP-ISRA)
2. Η Διεθνής Αθλητική Ένωση Τυφλών (IBSA)
3. Η Διεθνής Αθλητική Ένωση για άτομα με νοητική υστέρηση (INAS - FID)
4. Η Διεθνής Αθλητική Ομοσπονδία με αναπηρικό αμαξίδιο Στόουκ Μαντεβίλ (ISMWSF)
5. Η Διεθνής Αθλητικός Οργανισμός Αναπήρων (ISOD)
6. Η Διεθνής Αθλητική Επιτροπή "Sports des Sourds" (CISS)

10.1.3 Αρχές και σκοποί

Οι αρχές και οι σκοποί της Διεθνούς Παραολυμπιακής Επιτροπής είναι:

1. Να οργανώνει τους Παραολυμπιακούς Αγώνες και τα Παγκόσμια Πρωταθλήματα.
2. Να βρίσκεται σε στενή συνεργασία με τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και τις σχετικές με αυτήν Διεθνείς Επιτροπές για να προωθεί τις αρχές του Ολυμπισμού.
3. Να αναπτύσσει και να ενώσει σταδιακά τα προγράμματα του αθλητισμού για άτομα με αναπηρίες με τα αντίστοιχα του αθλητισμού για όλους, διατηρώντας παράλληλα τις επιμέρους αναπηρίες τους.
4. Να επιβλέπει και να συνεργάζεται με τις υπόλοιπες διοργανώτριες αρχές εθνικών αγώνων για άτομα με αναπηρίες, καταρτίζοντας τα προγράμματα διεξαγωγής των αγωνισμάτων, αλλά και παρέχοντας την απαιτούμενη τεχνική βοήθεια.
5. Να συνδράμει και να ενθαρρύνει εκπαιδευτικά προγράμματα, έρευνες και προσπάθειες διάδοσης του Παραολυμπιακού Κινήματος.
6. Να διαδίδει τον αθλητισμό για άτομα με αναπηρίες σε ολόκληρο τον κόσμο ανεξάρτητα από πολιτικά συστήματα, θρησκευτικές αντιλήψεις, φύλο ή φυλή.
7. Να αναζητά τρόπους για τη διεύρυνση των ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρίες ώστε να συμμετέχουν σε ειδικά σχεδιασμένα προπονητικά προγράμματα με στόχο τη συνεχή βελτίωση των ικανοτήτων τους.

10.1.4 Σύνθημα

Το Σύνθημα της Διεθνούς Παραολυμπιακής Επιτροπής είναι "mind – body - spirit" (σκέψη - σώμα - πνεύμα) και πρωτοπαρουσιάστηκε στους Παραολυμπιακούς Αγώνες της Σεούλ στην Κορέα το 1988.

Το σήμα των Αγώνων που πλησιάζει εικαστικά το αντίστοιχο των Ολυμπιακών Αγώνων συμβολίζει ακριβώς αυτά τα τρία συστατικά της ανθρώπινης φύσης. Στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του Σίδνεϊ το 2000, τους μεγαλύτερους σε μέγεθος και επιτυχία μέχρι σήμερα, το σύνθημα που προβλήθηκε ήταν το "Μη θέτεις όρια" (set no limits).

Και πραγματικά, για τους αθλητές των Παραολυμπιακών Αγώνων δεν υπάρχουν όρια όπως ακριβώς για οποιονδήποτε αθλητή. Οι επιδόσεις τους μπορούν να φθάσουν και να συγκριθούν με τις επιδόσεις ενός παγκόσμιου πρωταθλητή χωρίς κάποια ιδιαιτερότητα. Για παράδειγμα, η παγκόσμια παραολυμπιακή επίδοση των 100 μέτρων του Νιγηριανού Αγίμπολα Αντόι (10,72") δεν απείχε ιδιαίτερα από το Ολυμπιακό ρεκόρ του Καναδού Ντόνοβαν Μπέιλι (9.84").

Ο Γκενάντι Αβντέενκο κατέχει το Ολυμπιακό ρεκόρ στο άλμα εις ύψος με επίδοση 2.38 μ. ενώ το παραολυμπιακό ρεκόρ του Καναδού Αρνολντ Μπολπ (ακρωτηριασμένος στο ένα πόδι) είναι στα 1.96 μ.

Στην κολύμβηση ο Καναδός Φιλίπο Γκανιόν, στα 50 μ. ελεύθερο, έχει ρεκόρ 25:51 ενώ το αντίστοιχο ρεκόρ του Αλεξάντερ Ποπώφ είναι 21.64.

Σήμερα οι Παραολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν το δεύτερο σε μέγεθος αθλητικό γεγονός στον κόσμο σε αριθμό αγωνισμάτων αθλητών και συμμετοχή χωρών.

Στους Παραολυμπιακούς Αγώνες της Ατλάντα το 1996 έλαβαν μέρος 3.310 αθλητές από 103 χώρες και στους Παραολυμπιακούς του Σίδνεϊ αριθμός των αθλητών ξεπέρασε τις 4.000 από 125 χώρες. Μέχρι τους Παραολυμπιακούς του Σίδνεϊ το 2000 οι Παραολυμπιακοί Αγώνες διοργανώθηκαν από την ίδια πόλη που διοργάνωσε τους Ολυμπιακούς Αγώνες 5 φορές: στο Τόκιο (1968) στη Σεούλ (1988) στη Βαρκελώνη (1992) και στην Ατλάντα (1996).

Ο Σερ Λούντβιχ Γκούτμαν πέθανε το 1980 αλλά το όραμά του για τον αθλητισμό ατόμων με αναπηρίες συνεχίζεται.

Οι σύγχρονοι Παραολυμπιακοί Αγώνες αναμφισβήτητα είναι ένα μεγάλο αθλητικό αλλά και κοινωνικό γεγονός το οποίο προσφέρει σε δισεκατομμύρια θεατές σε ολόκληρο τον κόσμο την αγωνία και τις συγκινήσεις μιας μεγάλης αθλητικής διοργάνωσης.

10.1.5 Οι κατηγορίες των αθλητών

Στους Παραολυμπιακούς Αγώνες οι αθλητές αγωνίζονται σε κατηγορίες ανάλογα με την αναπηρία τους.

Οι κατηγορίες των αθλητών είναι:

1. Άτομα με ακρωτηριασμό

Περιλαμβάνει αθλητές που έχουν χάσει τουλάχιστον ένα μέρος των άκρων είτε από τον αγκώνα, από τον καρπό, από το γόνατο, ή τον αστράγαλο. Ανάλογα με το άθλημα μερικοί αθλητές αγωνίζονται με αναπηρικό αμαξίδιο.

2. Άτομα με εγκεφαλική παράλυση

Η κατηγορία αυτή αναφέρεται σε αθλητές των οποίων έχει καταστραφεί τμήμα ή περιοχή του εγκεφάλου που ελέγχει τους μύες και τα αντανακλαστικά.

3. Άτομα με νοητική υστέρηση

Αθλητής με νοητική υστέρηση θεωρείται εκείνος που έχει:

I. Περιορισμό κινητικότητας οφειλόμενο σε νοητική υστέρηση έχοντας παράλληλα δείκτη νοημοσύνης (IQ) κάτω από 70. (Ένα άτομο με υψηλό δείκτη νοημοσύνης έχει IQ 100).

II. Περιορισμούς σε δύο ή περισσότερα επίπεδα επικοινωνίας, αυτοεξυπηρέτησης, κοινωνικότητας, μάθησης και εργασίας, αυτοπροστασίας.

III. Βρίσκεται στην κατάσταση αυτή πριν το 18^ο έτος της ηλικίας του.

4. Λοιπές αναπηρίες

Διεθνώς έχει επικρατήσει ο γαλλικός όρος " les autres" για να περιγράψει ένα πλέγμα από καταστάσεις των οποίων το αποτέλεσμα έχει διαταράξει τα όργανα κίνησης ατόμων που δεν εντάσσονται στις άλλες κατηγορίες, όπως ο νανισμός, η πολιομυελίτιδα ή η σκλήρυνση κατά πλάκας.

5. Άτομα με μειωμένη ή καθόλου όραση

Η κατηγορία αυτή αναφέρεται σε ομάδες ατόμων με μειωμένη όραση που αφορούν από διορθώσιμες καταστάσεις μέχρι την ολική τύφλωση.

6. Άτομα με αναπηρικό αμαξίδιο

Στην κατηγορία αυτή συμμετέχουν αθλητές που έχουν χάσει τουλάχιστον ένα 10% της λειτουργίας των κάτω άκρων. Από τις πιο κοινές καταστάσεις που δίνουν το δικαίωμα σε έναν αθλητή να αγωνίζεται σ' αυτήν τη κατηγορία είναι η παραπληγία, η τετραπληγία, η πολιομυελίτιδα, αναπηρία και εγκεφαλική δυσλειτουργία.

10.1.6 Υποκατηγορίες αθλητών, κατηγοριοποίηση (classification)

Οι έξι μεγάλες αυτές κατηγορίες διακρίνονται σε υποκατηγορίες ανάλογα με το βαθμό ικανότητας των αθλητών. Ο βαθμός αυτός ικανότητας περιγράφει την ευχέρεια ενός αθλητή να αγωνιστεί σε κάποιο αγώνισμα και δεν αναφέρεται καθόλου στον τύπο αναπηρίας του από ιατρική άποψη.

Έτσι αθλητές από δύο διαφορετικές κατηγορίες όπως, για παράδειγμα, από τις κατηγορίες "με αναπηρικό αμαξίδιο" και εγκεφαλική παράλυση μπορούν να τοποθετηθούν στην ίδια υποκατηγορία για ορισμένα αγωνίσματα, όπως τα 100 μέτρα κολύμβησης ελεύθερου στυλ, αφού έχουν τον ίδιο βαθμό ευχέρειας κινήσεων.

Όπως οι αθλητές στο ολυμπιακό αγώνισμα της πυγμαχίας τοποθετούνται κατά κατηγορίες βάρους για να αγωνιστούν με αθλητές του ίδιου ή παραπλήσιου σωματικού βάρους έτσι και οι αθλητές των Παραολυμπιακών Αγώνων τοποθετούνται στις υποκατηγορίες αυτές ώστε να αγωνιστούν με αθλητές με ίδιες ή παρόμοιες ικανότητες.

Περιστασιακά, αθλητές από διαφορετικές κατηγορίες μπορούν να αγωνιστούν μαζί σε ένα αγώνισμα όπως στον Μαραθώνιο δρόμο. Αυτό εξηγεί και το γεγονός πως ένας αθλητής μπορεί να τερματίζει στην 8η για παράδειγμα θέση και να σημειώνει ένα νέο παγκόσμιο ρεκόρ. Αυτό συμβαίνει γιατί ο συγκεκριμένος αθλητής θεωρείται ότι συναγωνίστηκε με αθλητές της ίδιας με αυτόν υποκατηγορίας και όχι με αθλητές των άλλων κατηγοριών.

Ένα παράδειγμα διάκρισης αθλητών σε υποκατηγορίες είναι το εξής: Αθλητές με μειωμένη όραση χωρίζονται σε διαφορετικές κατηγορίες όπως:

B1 - αθλητές με ολική τύφλωση (αθλητής της κατηγορίας αυτής θεωρείται όποιος αντιλαμβάνεται κάποιο φως αλλά δεν μπορεί να αναγνωρίσει το σχήμα ενός χεριού από οποιαδήποτε απόσταση).

B2 - αθλητές με ελάχιστη όραση (αθλητής της κατηγορίας αυτής θεωρείται κάποιος που έχει τη δυνατότητα να αναγνωρίσει το σχήμα ενός χεριού μέχρι την απόσταση των 2 μέτρων).

B3 - αθλητές με περιορισμένη όραση, (αθλητής της κατηγορίας αυτής θεωρείται κάποιος που μπορεί να αναγνωρίσει το σχήμα ενός χεριού μέχρι την απόσταση των 6 μέτρων και το πεδίο όρασής του κυμαίνεται από 5 μέχρι 20 μοίρες).

Ανάλογες κατηγορίες υπάρχουν για όλες τις κατηγορίες αθλητών των Παραολυμπιακών Αγώνων και η ονομασία τους δίνεται ή από το είδος και το βαθμό της αναπηρίας, όπως αθλητές με εγκεφαλική παράλυση (Cerebral Palsy) CP 1 έως CP 8 ή από το άθλημα στο οποίο αγωνίζονται και το είδος και το βαθμό της αναπηρίας όπως, για παράδειγμα, τοξοβολία από αναπηρικό καροτσάκι (Archery Wheelchair 1) ARW 1 - ARW2.

10.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

1960 Ρώμη, Ιταλία

Αγωνίστηκαν 400 αθλητές από 23 χώρες. Για πρώτη φορά οι Παραολυμπιακοί Αγώνες διοργανώνονται στην ίδια πόλη που διοργανώνει Ολυμπιακούς Αγώνες. Στα αθλήματα συμμετείχαν μόνον αθλητές σε αναπηρικό αμαξίδιο.

1964 Τόκιο, Ιαπωνία

Αγωνίστηκαν 370 αθλητές από 22 χώρες. Στο αγωνιστικό πρόγραμμα μπήκαν νέα αθλήματα όπως η διαδρομή των 240 μέτρων, το σλάλομ με αναπηρικό αμαξίδιο, η άρση βαρών και η δισκοβολία. Οι αγώνες υποστηρίχθηκαν από τη Βασιλική οικογένεια και για πρώτη φορά παρουσιάστηκε η Παραολυμπιακή Σημαία και ο ύμνος των Αγώνων. Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε και η Διεθνής Ομοσπονδία Αθλητισμού για άτομα με αναπηρία (International Sports Organization for the Disabled ISOP).

1968 Τελ-Αβίβ, Ισραήλ

Η διοργανώτρια των Ολυμπιακών Αγώνων πόλη του Μεξικού δήλωσε αδυναμία να εξασφαλίσει τις εγκαταστάσεις με τις προδιαγραφές που απαιτούνται για τους Παραολυμπιακούς και έτσι το Τελ-Αβίβ διοργάνωσε τους τρίτους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Διαγωνίστηκαν 750 αθλητές από 29 χώρες.

1972 Χαϊλδεμβέργη, Γερμανία

Οι πρώτοι Παραολυμπιακοί Αγώνες που έγιναν σε ευρωπαϊκό έδαφος θεωρήθηκαν ως οι καλύτερα διοργανωμένοι μέχρι τότε και αποτέλεσαν πρότυπο για τους μελλοντικούς. Στους αγώνες αυτούς αγωνίστηκαν 1000 αθλητές από 44 χώρες.

1976 Τορόντο, Καναδά

Οι Αγώνες του Τορόντο ονομάστηκαν "Ολυμπιάδα του Τορόντο" (Torontolympiad). Αγωνίστηκαν 1600 αθλητές από 42 χώρες. Για πρώτη φορά στους αγώνες αυτούς μαζί με αθλητές με αναπηρία αγωνίστηκαν και αθλητές με μειωμένη όραση.

1980 Άρνεμ, Ολλανδία

Ακολουθώντας το μοτίβο των χωρών που απείχαν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Μόσχας οι Αγώνες διοργανώθηκαν στο Άρνεμ της Ολλανδίας. Στους Αγώνες αυτούς που συμμετείχαν 2000 αθλητές από 42 χώρες υπήρξε για πρώτη φορά συμμετοχή αθλητών με εγκεφαλική παράλυση. Την ίδια χρονιά πέθανε ο Σερ Λούντβιχ Γκούτμαν.

1984 Νέα Υόρκη, Η.Π.Α. & Στόουκ Μάντεβιλ, Αγγλία

1700 αθλητές από 41 χώρες συμμετείχαν στους Αγώνες της Νέας Υόρκης και 2300 από 45 χώρες στο Στόουκ Μάντεβιλ.

Στην Αγγλία έγιναν τα αγωνίσματα με αθλητές σε αναπηρικά αμαξίδια ενώ τα υπόλοιπα έγιναν στην επαρχία Νασσάου του Λονγκ Άιλαντ της Νέας Υόρκης.

1988 Σεούλ, Κορέα

Για πρώτη φορά στην ιστορία οι Παραολυμπιακοί Αγώνες χρησιμοποιούν τις ίδιες εγκαταστάσεις και αγωνίζονται στους ίδιους χώρους με τους αθλητές των Ολυμπιακών Αγώνων. Συμμετείχαν 3053 αθλητές από 62 χώρες.

1992 Βαρκελώνη, Ισπανία

Στη Βαρκελώνη οι Παραολυμπιακοί Αγώνες για πρώτη φορά είχαν δικό τους τηλεοπτικό σήμα και η τηλεοπτική κάλυψη των Αγώνων ήταν πλήρης. Συμμετείχαν 3020 αθλητές από 82 χώρες και τις προσπάθειές τους παρακολούθησαν 1,3 εκατομμύρια θεατές. Στη Μαδρίτη αγωνίστηκαν αθλητές με νοητική υστέρηση στο στίβο, στην κολύμβηση, στο μπάσκετ, στο ποδόσφαιρο και στην επιτραπέζια αντισφαίριση. Η Διεθνής Συντονιστική Επιτροπή του Παγκοσμίου Οργανισμού αθλητισμού για αναπήρους (ICC) που είχε ιδρυθεί το 1982 με σκοπό να διευθύνει το Παραολυμπιακό Κίνημα αντικαταστάθηκε από τη Διεθνή Παραολυμπιακή Επιτροπή που εδρεύει στη Βόνη της Γερμανίας (IPC).

1996 Ατλάντα, Η.Π.Α.

17 αγωνίσματα και δύο αγωνίσματα επίδειξης, η ιστιοπλοία και το ράγκμπι, εντάχθηκαν στο πρόγραμμα των Αγώνων στους οποίους συμμετείχαν 3310 αθλητές από 103 χώρες. Για πρώτη φορά ένας αριθμός 10000 εθελοντών προσέφεραν τις υπηρεσίες τους για να γίνουν οι αγώνες και υπήρξε ρεκόρ πώλησης εισιτηρίων. Διατέθηκαν επίσης, τεράστια ποσά στις χορηγίες και στα τηλεοπτικά δικαιώματα. Οι αγώνες υπήρξαν ιδιαίτερα επιτυχημένοι και καταρρίφθηκαν σ' αυτούς 200 παγκόσμια ρεκόρ.

2000 Σίδνεϊ, Αυστραλία

Στο Σίδνεϊ έγιναν 18 αγωνίσματα, 14 από τα οποία συμπεριλαμβάνονταν στο Ολυμπιακό πρόγραμμα. 10000 εθελοντές προσέφεραν τις υπηρεσίες τους για να αγωνιστούν 4000 αθλητές από 125 χώρες. Ήταν η καλύτερη διοργάνωση Παραολυμπιακών Αγώνων μέχρι σήμερα.

10.2.1 Τα αγωνίσματα των Θερινών Παραολυμπιακών Αγώνων**Τοξοβολία**

Αγώνισμα ανοικτό για αθλητές με σωματική αναπηρία.

Στίβος

Τα αγωνίσματα του στίβου είναι ανοικτά για όλους τους αθλητές με σωματική αναπηρία.

Μπάσκετ

Στο μπάσκετ αγωνίζονται αθλητές σε αναπηρικά αμαξίδια και αθλητές με νοητική υστέρηση.

BOCCIA

Στο αγώνισμα αυτό συμμετέχουν αθλητές με εγκεφαλική παράλυση σε αναπηρικά αμαξίδια.

Το παιχνίδι παίζεται ως εξής: δερμάτινες μπάλες ρίχνονται όσο πιο κοντά γίνεται σε μια άσπρη μπάλα-στόχο σε έναν ορισμένο χώρο παιχνιδιού.

Ποδηλασία

Το αγώνισμα είναι ανοικτό για κατηγορίες αναπήρων, ατόμων με μειωμένη όραση και εγκεφαλική παράλυση. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει αγωνίσματα επί δημοσίας οδού και σε ποδηλατοδρόμιο.

Ιππασία

Η ιππασία είναι αγώνισμα ανοικτό σε όλες τις κατηγορίες αθλητών.

Ξιφασκία

Η ξιφασκία είναι ανοικτή μόνον για αθλητές σε αναπηρικό αμαξίδιο.

Τα αναπηρικά αμαξίδια προσαρμόζονται στο πάτωμα με ένα μηχανισμό που επιτρέπει ελευθερία κινήσεων στον αθλητή μόνον στο πάνω μέρος του σώματός του.

Ποδόσφαιρο

Το ποδόσφαιρο είναι ανοικτό στους αθλητές με εγκεφαλική παράλυση. Οι κανονισμοί είναι οι ίδιοι με τους Ολυμπιακούς Κανονισμούς με μικρές διαφοροποιήσεις (7 αθλητές σε μια ομάδα αντί για 11, μικρότερες διαστάσεις γηπέδου κτλ). Το παιχνίδι διεξάγεται σε δύο 30λεπτα ημίχρονα.

Goalball

Το goalball είναι ένα αγώνισμα ανοικτό μόνο για αθλητές με μειωμένη όραση. Μοιάζει με το ποδόσφαιρο αλλά μέσα στη μπάλα υπάρχει ένα κουδουνάκι που ειδοποιεί τους αμυνόμενους για την κατεύθυνσή της.

Τζούντο

Αγώνισμα, για αθλητές με μειωμένη όραση.

Άρση Βαρών (Powerlifting)

Το αγώνισμα είναι ανοικτό για αθλητές με σωματική αναπηρία.

Οι αθλητές σηκώνουν βάρη από έναν ειδικά διαμορφωμένο πάγκο.

Ράγκμπυ

Αγώνισμα ανοικτό για αθλητές με τετραπληγία.

Ιστιοπλοία

Αγώνισμα ανοικτό σε όλες τις κατηγορίες αθλητών.

Οι αθλητές αγωνίζονται σε πληρώματα των τριών ατόμων σε σκάφη που είναι ειδικά διαμορφωμένα για τις ανάγκες τους.

Σκοποβολή

Ανοικτό σε αθλητές με σωματική αναπηρία. Υπάρχουν δύο κατηγορίες του αγωνίσματος, η όρθια σκοποβολή και η σκοποβολή από αναπηρικό καρότσι.

Κολύμβηση

Περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες: κολύμβηση για αθλητές με μειωμένη όραση, κολύμβηση για αθλητές με κινητικές δυσκολίες και κολύμβηση για άτομα με νοητική υστέρηση.

Επιτραπέζια αντισφαίριση

Ανοικτή για αθλητές με σωματική αναπηρία. Υπάρχουν δύο κατηγορίες του αγωνίσματος, η όρθια αντισφαίριση όρθιων και η αντισφαίριση με αναπηρικό αμαξίδιο.

Αντισφαίριση

Ανοικτή για την κατηγορία αθλητών σε αναπηρικό αμαξίδιο.

Οι αθλητές αγωνίζονται ατομικά ή σε ζευγάρια. Οι κανόνες είναι ίδιοι με αυτούς της αντισφαίρισης αρτιμελών με τη διαφορά ότι επιτρέπεται η μπάλα να κτυπήσει δύο φορές στο έδαφος πριν αποκρουστεί.

Βόλεϊ

Ανοικτό για αθλητές με σωματική αναπηρία στη κατηγορία βόλεϊ για αθλητές με αναπηρικό αμαξίδιο. Οι παίκτες σε αναπηρικό καρότσι χρησιμοποιούν μικρότερο γήπεδο και χαμηλότερο δίκτυο.

10.2.2 Οι Χειμερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες

Οι πρώτοι Χειμερινοί Παραολυμπιακοί Αγώνες έγιναν στο Ορνσκόλντσβικ της Σουηδίας το 1976. Από τότε διεξάγονται παράλληλα με τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες. Από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Άλμπερτβιλ στη Γαλλία (1992) διεξάγονται στις ίδιες με τους Ολυμπιακούς εγκαταστάσεις. Τα αγωνίσματά τους συνεχώς αυξάνονται και η συμμετοχή των αθλητών γίνεται ολοένα και μεγαλύτερη.

Στο Λίλλεχάμερ της Νορβηγίας το 1994 συμμετείχαν περίπου 1000 αθλητές και συνοδοί και έγιναν πέντε αγωνίσματα ενώ το Ναγκάνο της Ιαπωνίας (1998), ήταν η πρώτη πόλη που φιλοξένησε Παραολυμπιακούς χειμερινούς αγώνες εκτός Ευρώπης.

10.2.2.1 Τα αγωνίσματα των Χειμερινών Παραολυμπιακών Αγώνων:

- Αλπικό Σκι
- Cross-country Σκι
- Δίαθλο
- Έλκηθρο σε πάγο
- Χόκεϊ σε πάγο με έλκηθρο
- Χορός σε αναπηρικό καροτσάκι.

10.3 Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο προϋπολογισμός ανέρχεται στο ποσό των 129,7 εκατομμυρίων δολαρίων, αν και στο φάκελο διεκδίκησης είχε προβλεφθεί να δαπανηθούν περίπου 100 εκατομμύρια δολάρια, δηλαδή 50 εκατ. δολάρια από την "Αθήνα 2004" και 50 εκατ. δολάρια από το ελληνικό Δημόσιο.

Συγκεκριμένα, στα έσοδα του προϋπολογισμού των Παραολυμπιακών συμπεριλαμβάνονται: Ποσό 50 εκατ. δολαρίων που θα δαπανήσει η "Αθήνα 2004". Το ποσό αυτό προέρχεται από τον προϋπολογισμό της εταιρίας για τη διεξαγωγή και τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 (1,716 δισ. δολάρια), στον οποίο έχει καταταχθεί στην κατηγορία των εξόδων. Ποσό 48,5 εκατ. δολαρίων που θα δώσει το ελληνικό Δημόσιο από τον τακτικό προϋπολογισμό, όπως προέβλεπε και ο φάκελος διεκδίκησης της Αθήνας. Ποσό 31,2 εκατομμυρίων δολαρίων που θα προέλθει από τα έσοδα των χορηγιών, την πώληση των εισιτηρίων, τα έσοδα από τα ραδιοτηλεοπτικά δικαιώματα και την εμπορία προϊόντων.

Τα έξοδα αναλύονται ως εξής:

Βασικές απαιτήσεις (εγκαταστάσεις, εθελοντισμός κ.ά.): 20 εκατ. δολάρια.

Αθλήματα: 5,8 εκατ. δολάρια.

Διαχείριση Παραολυμπιακών εγκαταστάσεων 15,6 εκατ. δολάρια.

MME: 4,3 εκατ. δολάρια.

Μάρκετινγκ: 7,1 εκατ. δολάρια.

Επικοινωνία: 5 εκατ. δολάρια.

Πολιτισμός - Τελετές: 7,7 εκατ. δολάρια.

Υπηρεσίες Αγώνων (Φιλοξενία, διαπίστευση, ασφάλεια, ιατρικές υπηρεσίες κ.ά.): 24,7 εκατ. δολάρια.

Τεχνολογία: 19,3 εκατ. δολάρια.

Διοικητικές Υπηρεσίες: 13,5 εκατ. δολάρια.

Δικαιώματα Διεθνούς Παραολυμπιακής Επιτροπής: 1,1 εκατ. δολάρια.

Οικονομική Ενίσχυση Εθνικής Παραολυμπιακής Επιτροπής: 0,15 εκατ. δολάρια.

Απρόβλεπτα έξοδα: 5 εκατ. δολάρια.

Οι χορηγοί των Παραολυμπιακών Αγώνων είναι διαφορετικοί από αυτούς των Ολυμπιακών Αγώνων και δεν μπορούν να είναι ανταγωνιστικοί με αυτούς. Τα τηλεοπτικά δικαιώματα έχει αναλάβει η εταιρία "We media Inc" κατόπιν συμφωνίας με τη Διεθνή Παραολυμπιακή Επιτροπή.

Στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004 θα λάβουν μέρος 4.000 αθλητές, ενώ θα συμμετάσχουν 2.000 επίσημοι συνοδοί, 3.000 εκπρόσωποι ΜΜΕ, 1.000 τεχνικοί αθλημάτων, 10.000εθελοντές.

Σημειώνεται ότι στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Ατλάντα το 1996 και του Σίδνεϊ το 2000, τα οργανωτικά σχήματα των Παραολυμπιακών Αγώνων ήταν διαφορετικά από αυτό της Αθήνας. Στην Ατλάντα υπήρχε μια ξεχωριστή επιτροπή που ασχολούταν αποκλειστικά με τη διοργάνωση των Παραολυμπιακών Αγώνων. Στο Σίδνεϊ ασχολήθηκαν με τους Παραολυμπιακούς Αγώνες και η Οργανωτική Επιτροπή αλλά και μια ξεχωριστή επιτροπή για τους Παραολυμπιακούς. Αντίθετα, στην Αθήνα, η διοργάνωση των Παραολυμπιακών θα σχεδιαστεί και θα υλοποιηθεί από την "Αθήνα 2004".

10.4..ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

10.4.1Προσβασιμότητα

Η εξασφάλιση συνθηκών προσβασιμότητας δεν αποτελεί μόνο προϋπόθεση για τις υποδομές της πόλης που θα φιλοξενήσει τους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004, αλλά συνιστά ένα αποφασιστικό βήμα για την αναβάθμιση των υπηρεσιών προς τους θεατές και επισκέπτες της πόλης και τη βελτίωση της εικόνας της Αθήνας.

Για την εξασφάλιση συνθηκών προσβασιμότητας κατά τη διάρκεια των Αγώνων προβλέπονται:

- Ζώνες επιβίβασης και αποβίβασης, εξοπλισμένες με ράμπες για να διευκολύνεται η πρόσβαση των ειδικών οχημάτων σε κάθε εγκατάσταση
- Εκπαιδευμένο προσωπικό για την ασφαλή μεταφορά επιβατών με αναπηρία.
- Επιθεώρηση όλων των εξαρτημάτων για την προσβασιμότητα (π.χ. ράμπες αυτοκινήτων - λεωφορείων) πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες και κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου μεταξύ των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων
- Καθημερινός έλεγχος σε όλες τις προσωρινές ράμπες κατά τη διάρκεια των Παραολυμπιακών Αγώνων.

Για τη γενικότερη βελτίωση των συνθηκών προσβασιμότητας προβλέπονται παρεμβάσεις σε εγκαταστάσεις των Δήμων (όπως πάρκα, χώροι αναψυχής κτλ) καθώς και σε εγκαταστάσεις που έχουν σχέση με μεταφορικά μέσα (ΟΣΕ, λιμάνια, στάσεις λεωφορείων, σταθμοί ΗΣΑΠ κλπ). Παράλληλα, θα εξασφαλιστούν ειδικές υπηρεσίες ενημέρωσης για τους χώρους προσβασιμότητας στην πόλη, με ειδικά γραφεία πληροφόρησης, ιστοσελίδα αφιερωμένη στην προσβασιμότητα στην πόλη κτλ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ – Η ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Με βάση των όσων αναφέρθηκαν παραπάνω σχετικά με τα Ολυμπιακά έργα, παρ'ότι βρισκόμαστε 4 μόλις μήνες πριν την τέλεση των αγώνων, οι εκκρεμότητες που αφορούν στην ολοκλήρωση αρκετών εξ αυτών είναι εμφανείς. Παρ'όλ'αυτά οι διαβεβαιώσεις των υπευθύνων ότι θα είμαστε απόλυτα έτοιμοι στην έναρξη της 13^{ης} Αυγούστου είναι συνεχείς.

Κοιτώντας την Ολυμπιάδα με τα μάτια των αριθμών, χωρίς να είναι και απόλυτοι αφού όλο και κάποιο έξοδο θα προκύψει μέχρι τότε, ο σημερινός προϋπολογισμός και διάφορα ενδιαφέροντα στατιστικά στοιχεία, παρατίθενται παρακάτω.

Βλέπουμε λοιπόν ότι στα 4,7 δισεκατομμύρια ευρώ ανέρχεται το κόστος προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, που θα φιλοξενηθεί στην Αθήνα από τις 13 μέχρι τις 29 Αυγούστου και από τις 17 μέχρι τις 28 Σεπτεμβρίου (Παραολυμπιακοί), εκ των οποίων τα 3,1 δισεκατομμύρια διατίθενται στην περιοχή της Αττικής και το 1,5 δισ. ευρώ στην περιφέρεια.

Τα 296 αγωνίσματα από 28 αθλήματα, θα παρακολουθήσουν πάνω από 500.000 θεατές και πάνω από ένα δισεκατομμύριο τηλεθεατές σε όλο τον κόσμο, ενώ περισσότεροι από ένα εκατομμύριο άνθρωποι θα επισκεφτούν τη χώρα μας, που εκτός από τους θεατές, τους αθλητές και τους συνοδούς θα είναι 65.000 μέλη της ολυμπιακής οικογένειας, 20.000 δημοσιογράφοι, 70.000 προσωπικό διοργάνωσης και 300.000 θεατές - τουρίστες, οι οποίοι θα συνδυάσουν μέρος των αγώνων με τις διακοπές τους και δεν συμπεριλαμβάνονται στην ολυμπιακή φιλοξενία. Στις 36 αθλητικές εγκαταστάσεις θα φιλοξενηθούν 17.000 αθλητές και 11.000 συνοδοί και φροντιστές της Ολυμπιάδας.

Η Ολυμπιακή Επιτροπή και η κυβέρνηση θα προσκαλέσουν πάνω από 100 ηγέτες χωρών και μεγάλες προσωπικότητες των γραμμάτων, των τεχνών, του πολιτισμού και του αθλητισμού, για τους οποίους θα ληφθούν ειδικά μέτρα ασφαλείας.

Κατά την πρώτη φάση παραγγελιών εισιτηρίων έχουν κλειστεί συνολικά 591.112 εισιτήρια που αντιστοιχούν σε περίπου 47 εκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων το μεγαλύτερο ενδιαφέρον συγκεντρώνει ο στίβος, το μπάσκετ, η κολύμβηση, το ποδόσφαιρο, η ενόργανη και ρυθμική γυμναστική και η άρση βαρών.

Συνολικά έχουν υπολογιστεί να διατεθούν 209.350 κλίνες, εκ των οποίων οι 65.000 στην ολυμπιακή οικογένεια. Στα ξενοδοχεία έχουν εξασφαλιστεί 32.500 κλίνες, στα νεόδμητα ξενοδοχεία 2.000 κλίνες, στα κρουαζιερόπλοια 2.500, στα συμπληρωματικά μέσα 3.000, στο Ολυμπιακό Χωριό 16.000, στα χωριά των δημοσιογράφων 9.000. Για τη διαμονή θεατών και επισκεπτών θα διατεθούν 144.350 κλίνες, στα ξενοδοχεία Αττικής και γειτονικών νομών 87.500 κλίνες, στα κρουαζιερόπλοια του Πειραιά 10.000, σε επιπλωμένα δωμάτια και διαμερίσματα 18.150 κλίνες, σε κάμπινγκ 8.700, σε ιδιωτικές κατοικίες 18.000 κλίνες, σε νέες ξενοδοχειακές μονάδες 2.000 κλίνες. Οι 500.000 επισκέπτες θα μείνουν σε παντός είδους καταλύματα σύμφωνα με τις διαθέσιμες κλίνες.

Οι αθλητές και οι συνοδοί τους θα γευματίζουν στα τρία εστιατόρια, στο Ολυμπιακό Χωριό, όπου θα προσφέρονται 50.000 γεύματα ημερησίως, που αντιστοιχούν σε 100 τόνους φαγητού και θα παράγονται 54 τόνοι απορριμμάτων. Το κόστος για όλα τα υλικά (πόσιμα - βρώσιμα) φτάνει τα 9 εκατομμύρια ευρώ, ενώ 25 εκατομμύρια ευρώ θα κοστίσει η αμοιβή της αναδόχου εταιρίας για την παροχή υπηρεσιών, στην οποία θα εργάζονται καθημερινά 250 μάγειρες και άλλοι τόσοι βοηθοί, καθώς επίσης 2.000 ψήστες, σερβιτόροι, καθαριστές, διαιτολόγοι, αποθηκάριοι, κοστολόγοι. Συνολικά, θα σερβιριστούν 15 εκατομμύρια γεύματα (Ολυμπιακοί - Παραολυμπιακοί) και θα καταναλωθούν: 150.000 λίτρα γάλα, 300.000 αβγά, 25 τόνοι τυροκομικών, 36.000 ντουζίνες κρουασάν, πίτες και αρτοσκευάσματα, 25.000 φραντζόλες ψωμί, 300 τόνοι φρούτα και λαχανικά, 10 τόνοι ζυμαρικά, 5,2 τόνοι μανιτάρια.

Συνολικά προβλέπονται γεύματα για 220.250 καλεσμένους, με συνολικό κόστος για την ολυμπιακή διατροφή τα 50 εκατομμύρια ευρώ.

Στα ηλεκτρονικά μέσα που θα διατεθούν προβλέπονται 500 Η/Υ (μόνο για διαπιστεύσεις), 30.000 σταθερές τηλεφωνικές συνδέσεις, 20.000 ειδικοί συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας, 60.000 γραμμές πρόσβασης ΟΤΕ. Για τις μετακινήσεις των μελών της Ολυμπιακής Οικογένειας θα χρησιμοποιηθούν μεταξύ άλλων 3.000 μισθωμένα Ι.Χ. και 1.500 λεωφορεία.

Ο χρόνος πάντως θα δείξει κατά πόσον θα πετύχουν οι Ολυμπιακοί και τα οφέλη που θ'αποκομίσει η χώρα μας, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο, κυρίως μακροπρόθεσμα λόγω του ότι τα οικονομικά ανοίγματα που έχουν γίνει είναι τεράστια και το μέλλον της Ελλάδας εξαρτάται από την επιτυχία των αγώνων. Ενδεχόμενο μη τέλεσης των αγώνων όπως υποστηρίζεται από πολλούς "ψαγμένους" θα είναι καταστροφικό, όμως αφού όλ'αυτα είναι σε θεωρητική βάση, το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να επικεντρωθούμε στα υπαρκτά δεδομένα και να βοηθήσουμε όλοι, ακόμη και αυτοί που ήταν ανοιχτά αντίθετοι από την ημέρα κατάθεσης της υποψηφιότητας κιόλας, γιατί το αποτέλεσμα που θα προκύψει πρέπει να είναι θετικό.....

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Διεθνής Παραολυμπιακή Επιτροπή. *"Σκέψη, Σώμα, Πνεύμα"*. Ζυρίχη 1999.
2. Εκδοτική Ελλάδα Α.Ε. *"Η ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων"*. Αθήνα 1990.
3. Ένθετο εφημ. Ελευθεροτυπία. *"Ολυμπιακά Ιστορικά"*. Ελευθεροτυπία, Αθήνα 2004.
4. Επιστημονική Επιτροπή Σίδνεί 2000. *"Η διοργάνωση του ανθρώπινου πνεύματος"*. Σίδνεί 2000.
5. Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών. *"Οι οικονομικές επιδράσεις των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας"*. Αθήνα 2002.
6. Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνα 2004. *"Ολυμπιακοί Αγώνες - Αναφορές Προσεγγίσεις"*. Αθήνα 2003.
7. Παπαναστασίου Μ., Loufir R., *"Στρατηγικός σχεδιασμός στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας και στην Ελλάδα εν' όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004"*, Ι.Ο.Β.Ε., Αθήνα 2001.
8. ΑΡΘΡΑ ΑΠΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:
 - 8.1 Το Βήμα,
 - 8.2 Έθνος,
 - 8.3 Ελεύθερος Τύπος,
 - 8.4 Ελευθεροτυπία,
 - 8.5 Ημερησία,
 - 8.6 Τα Νέα,
 - 8.7 Οικονομία,
 - 8.8 Οικονομικός Ταχυδρόμος.(Από τα έτη 2002 – 2004).
9. Διαδυσκτιακός Τόπος:
 - 9.1 Athens.com
 - 9.2 Athens.olympic.org
 - 9.3 Athens2004.com
 - 9.4 Business2005.gr
 - 9.5 Magnesia.gr
 - 9.6 Olympiceducation.gr
 - 9.7 Olympic.org
 - 9.8 Patracity.gr